

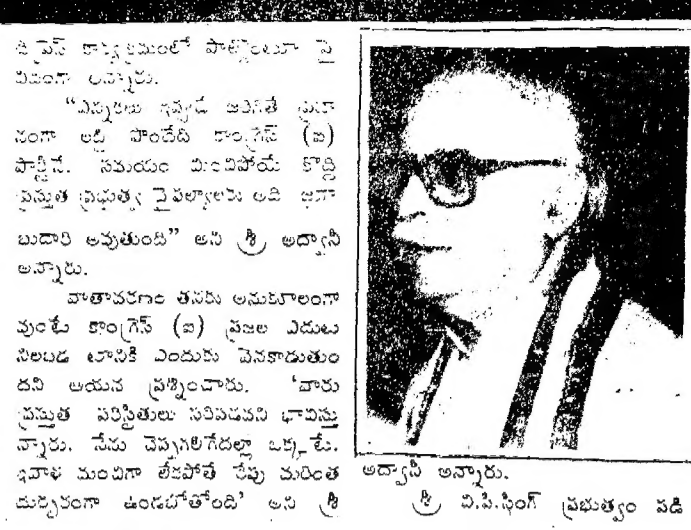
కర్నూలు జిల్లా టేబుల్ టెన్నిస్ సంస్థ, ఇండియన్ రెడ్ క్రాస్ సంస్థల ఆధ్వర్యంలో కర్నూల్లో ఇటీవల జరిగిన జవహర్లాల్ నెహ్రూ స్మారక పోటీలలో గెలుపొందిన బాలబాలికలు, సంస్థ ప్రెసిడెంట్ శ్రీ పి.రామాంజనేయులు, కార్యదర్శి శ్రీ వేణు ప్రేమకుమార్, శ్రీ చిరన్ కుమార్, ప్రజల శ్రీ ప్రసాద్ ముగ్గురు.

రష్యాలో ఆకలిచావుల నివారణకు పశ్చిమదేశాల ఆహార సహాయం

మోస్కో, నవంబరు 24: రష్యాలో ఆకలిచావులను నివారించేందుకు పశ్చిమదేశాల ఆహార సహాయం అందించాలని ఐక్యరాజ్య సమితి సమావేశం జరిగింది. ఐక్యరాజ్య సమితి సమావేశంలో పాల్గొన్న దేశాల ఆహార సహాయం అందించాలని ఐక్యరాజ్య సమితి సమావేశం జరిగింది. ఐక్యరాజ్య సమితి సమావేశంలో పాల్గొన్న దేశాల ఆహార సహాయం అందించాలని ఐక్యరాజ్య సమితి సమావేశం జరిగింది.

కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు

కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు. కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు. కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు. కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు. కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు.

కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు.

కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు. కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు. కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు. కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు. కాంగ్రెస్ పాత ఎత్తులు పలిం చవు.

అక్రమకట్టడాలు నిలిపివేత: కాప్ర చైర్మన్ వివరణ

కాప్ర చైర్మన్ వివరణ. కాప్ర చైర్మన్ వివరణ. కాప్ర చైర్మన్ వివరణ. కాప్ర చైర్మన్ వివరణ. కాప్ర చైర్మన్ వివరణ.

కాప్ర చైర్మన్ వివరణ. కాప్ర చైర్మన్ వివరణ. కాప్ర చైర్మన్ వివరణ. కాప్ర చైర్మన్ వివరణ. కాప్ర చైర్మన్ వివరణ.

చెన్నా ప్రభుత్వాన్ని బర్తరఫ్ చెయ్యాలి

చెన్నా ప్రభుత్వాన్ని బర్తరఫ్ చెయ్యాలి. చెన్నా ప్రభుత్వాన్ని బర్తరఫ్ చెయ్యాలి. చెన్నా ప్రభుత్వాన్ని బర్తరఫ్ చెయ్యాలి. చెన్నా ప్రభుత్వాన్ని బర్తరఫ్ చెయ్యాలి. చెన్నా ప్రభుత్వాన్ని బర్తరఫ్ చెయ్యాలి.

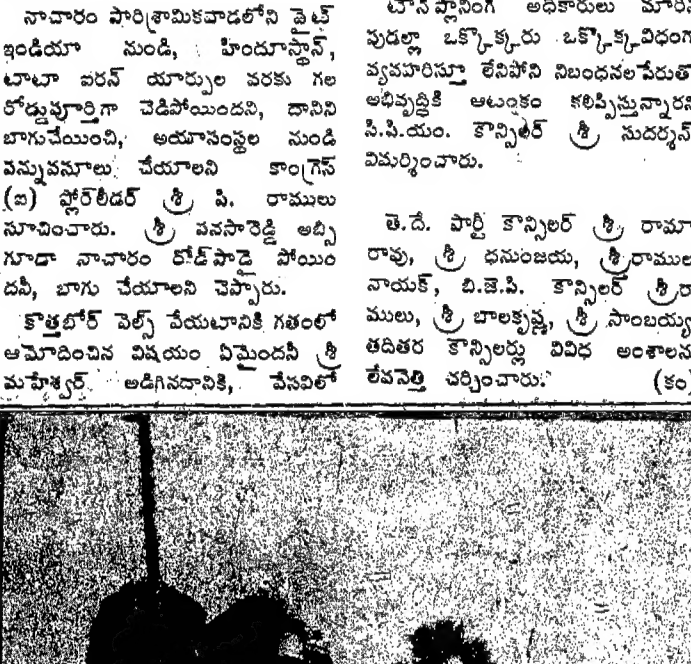

కండ్లకర్లు టి.టి.వల బానిసలుకారు!

కండ్లకర్లు టి.టి.వల బానిసలుకారు! కండ్లకర్లు టి.టి.వల బానిసలుకారు! కండ్లకర్లు టి.టి.వల బానిసలుకారు! కండ్లకర్లు టి.టి.వల బానిసలుకారు! కండ్లకర్లు టి.టి.వల బానిసలుకారు!

విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి...

విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి... విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి... విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి... విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి... విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి...

విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి...

విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి... విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి... విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి... విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి... విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి...

విధినిర్వహణ చేసిన పాపానికి...

ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ

ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ. ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ. ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ. ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ. ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ.

ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ.

ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ. ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ. ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ. ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ. ఇందిరాగంధీ విగ్రహవిష్కరణ.

యేనను ధువ్వరాధ్యంగా అభివర్ణించి
 కనాల్కు లింగం శ్రీమతి ఛాన్సెల్లర్
 గౌరవంతో తన వివాహాన్ని మార్చు
 కొను గోల్డ్మేన్తో మామూలు సం
 దాలు ఏర్పాటు చేసుకున్నానని పలి
 కరణు వ్యాఖ్యానించారు. అయితే

ఆర్.ఎం..

గువడదేదవి అందువల్ల ఈ రంగంలో
మరింతగా పోటీ ప్రోత్సహించవలసి
ఉందని ఆయన అన్నారు.

గాన్ ను వృధాచేస్తున్న
భారత్

సహజవాదులు పూర్వ ధర్మానికే విరుద్ధం
ఉన్నట్లుగానే వేరేమీ లేదు. ప్రపంచ భాగ్యం
కొన్ని అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలను
సోషలిస్టులతో ఉంచిన శ్రీ చర్చిలో ఉన్నారు.
కొన్ని దేశాల సహజవాదులు మృదువుగా
పాశ్చాత్యులను ఆదున విమర్శించారు.
సహజవాదులు ఇందుకు ఉదాహరణగా
ఆరున వేర్కొంటూ ఆదేశం రోజుకు
10 వేల టన్నుల ముడిచమురుతో సమా

ఈ సహజవాదువును విద్యుత్ ఉత్పాదనకు వినియోగించుకోవచ్చునని ఆయన సూచించారు.

తలుగుతుంది. ప్రభుత్వం నిర్ణయాలు తీసుకుంటుంటే ఇరుగుతున్న చాన్సిల్లర్ల ప్రతి

గల్గి నువ్వెప్పుడు వదిలి పట్ట
లపై వదిలి పోగింది. కొంత కాలం
నుండి అర్ధిక స్థితిపై ప్రమాదవిమానం
కనిపిస్తున్నాయని ఆ రాష్ట్ర అసా
న ప్రమాదరక్ష విభాగం - సీనియర్
మొత్తం అధిపతిమం, బడ్జెట్లోను
గివామం, ప్రభుత్వ వ్యయంలో
గుండు, విదేశీ, అంతర్గత రుణభా
విధానం, దరల పరిగణన, అగ్గి
విదేశీ మారకద్రవ్య నిల్వలు.

ఉత్తరాది న రిజర్వేషన్లు, అయో
నమస్కలపై జరిగిన ఆందోళనల
తంగా సరుకుల రవాణాలో తరచు

విధించిన ఆంక్షల ఫలితంగా కష్ట
సుంకాలు తగ్గాయి. ఈపించని రీతి
శాంతి, భద్రతల రంగంలో వ్యయం
గింది. గల్ఫ్ సుండి భారతీయుల తర
పులో కూడా పెద్ద భాగం పడింది.

జలగం వెంకటేశ్ ఆధ్వర్యంలో
రెవెన్యూ డివిజన్లో

[illegible]

రాంబాబు, శ్రీ కన్నా బ్రహ్మనాథా
హాజరుగా, చివరిరోజు సమా
డివ్యూటీ స్వీకరు శ్రీ ధర్మారా
తరులు హాజరయ్యారు.
కేంద్ర కమిటీ సూతన కా

యూని
ప్ర
సూరిత, నవం
హాల్ చీమచాళువు దు.

47 కొల్లు దొంగల పట్టణం
అరిగి నమ్మిస్తోంది. చాలానేదే
వైఖరి అని అలాగే ఉంది.

ప్రతి
రాదా
రిఫా
ంది.
మీద
య
లను,
క.
ఇతర
పరిధి

రిక్తా

మద్యంమళ్ల

పట్టుబడి
దొంగల వ

సమితుల వచ్చి, కొంచెం
దున, పక్కనే ఉన్న బార్
సేవించే సమితుల వెళ్ళారు
గురించి గతంలో తెలిసి
స్థానికుడు పోలీసులకు ఫోన్
అయ్యే చేయడం జరిగింది.
ద్రుమవర్ణమని, తమ బాధీని
వెడ్ వర్ణ ఉంచి వచ్చాడు

[illegible]

ప్రార్థనలు

మరియు ప్రోత్సహించేదా? అని
తనకు అదే సారం.
ఇంకా
కానీ
విడుదల
11272
09-90

పాఠశాలలో ఉన్నప్పుడు కర్నూలు జిల్లా వెదకేట
సాగుచేసుకుంటున్న రైతులను
మెరుగుపరచాలని, టీఎస్ఆర్
యొస్తున్న కేసులను పరిష్కరించాలని,
'మామూట్టు' పండ్ల కోవాల్సి రైతుబాళి స

రామాంజనేయులు సంద
దులను కోరారు. డిసె 7
చేసుకుంటున్న రైతుల
2-3 సంవత్సరాలనుంచి
తయారైందని, డిసె 76
ప్రతిబింబి రైతులకు సేవ
చేసి తమన్న రైతులు తీ

యన్ కార్యుడ్ వివాదంలో

24: : ప్రాకేమిని పిలిపిన తరువాత న్యాయ కోర్టులో ప్రస్తావించారు. కాత్త వాడలలో ఒకరైన శ్రీ శాంతిరామన్ ప్రభుత్వ పరిశోధనాలోగ్ని విభాగం తరపున

కేసులో చంద్రశేఖర్ తిరిగి దానిని తర్వాత అయి అయితే డాక్టర్ సుబ్బారావు
నతో జరిగే చర్యల ఆధారంగా ఈ స్వామి అయివంటి ప్రకటన చేసిన
కేసులో కొంత ప్రభుత్వం వెలికిన స్థితి నానా నానా వెలికినానా చేసిన

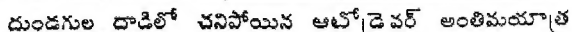
ఎక్స్‌పెంచక తప్పలేదు

24: : : : : పెరివరం ఎస్.వి. శ్రీ. యస్. వెంక
 కేశవరావు, జి. కొండూరు ఎస్.వి. కున్యామని, తల్లూరు-మర్రా 60 మేట
 గానా పెద్ద శ్రీ వే. పొంతలశ్రీకృష్ణ, మైదానం కిమ్మత్తుమ స్వామిం చేమలంబామని,
 ఎంపిపి శ్రీ వే. పొంతలశ్రీకృష్ణ, మైదానం ఈ ముర్రా వెం. జిల్లా చింతలపూడి

దానిని మూల నుండి స్వాధీనం చేసుకున్న అంధరేఖలు.
 బుర్ర శ్రీ నర్సింహరాయలు దుండగులను గణ దానోహిమ, విష్ణుస్వామి వరధాని
 వశమయిచుకొనడానికి చాలా కష్టపడ్డాడు. వాలవరం, ముక్కాపేట, వెల్గూరు తల్లి
 తానె, శివలింగరావులతో జరిగిన దానోహి
 మ. శ్రీ శేషలింగరాయ కడపలో తోను నంబరంబంబంబం, 44 మూల
 గూడ తండ్రి. శ్రీ నర్సింహరాయల పేదన మూలం, అంధరేఖ, తమిళనాడు, కేళి
 ముగ్గురు ఇద్దరు స్వామివారిచే, మూల
 ముగ్గురు స్వామివారిచే, మూలం
 ముగ్గురు స్వామివారిచే, మూలం

పావులు నేరమా? వ్యాసరచనపోత
 మా? తిరిగి వ్యతిరేకంగా ఉద్ధవాయులంతా ఏకఃకా
 బాలవిజేతలకు

[illegible][illegible]

పామనని అయిన అన్నాడు.
కాబల్లులపై న్యాయం
విచారణకు డిమాండ్
దర్శపురి పోలీస్ డివిజన్‌లో యు
వరి జరిగిన హత్యకాబల్లులపై ఉన్న
స్టాంపు నాశనం చేయడంపై అరెస్టు
అరి.ఎన్.ఎస్. డిమాండ్ చేసింది
“రామకృష్ణ” ఉద్యోగిపై ఉన్న
కాబల్లులపై 14 మంది చర్యలను
ఈ దుర్ఘటనను తాత్కాలికంగా నిర్ణయించి
రాష్ట్ర, ఎన్.టి.సి. సెన్సార్ కమిటీ
దాఖలును పరిశీలించి చర్యలు
కూడా తీర్చికోవడంపై చర్యలు
కూడా తీర్చికోవడంపై చర్యలు

కాపు శ్రీ వల్లభ దత్తకొండవన నంగరి
 తరిసియెను
 ఇద్దరు ఇంద్రుండెంట్లను కూడా శ్రీ
 మైకావత తమ ముంగిటధర్మలోకి తీసు
 వచ్చాడు.

288వర్సుగులకు
భూరత్తి అలొక్క
 మండేమర్, నుంబెర్ 24
 ఇక్కడ జరుగుతున్న చార్మివార్
 లొక్క క్రైస్తవ రోడ్లలోకి జీవారా
 నాడు అంగిరి దాకాకే రెండవరోజు అయి
 నమయం అయిన 20 నిమిషాల్లో ఆ
 అప్పగి అయింది. అప్పట్లో స్కూలు 288
 దిని. ఆది నమయం వచ్చింది 276
 దిన్నాడో మూడు బిజెస్ మిగిలిపో
 డాక్, అయి ముగిసిన మిగిలిపో
 కేవల 12 వర్సులు చేసి ఆ అప్పగి

వెంకటపతివీరవిహారం

నందీమఠో జరుగుతున్న వార్తా
సారక కారంత పెట్టేదే రెండే
వర్తనానా కారతే లోకాన అమనా

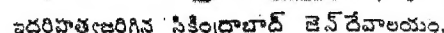
కాటాటో ప్రారంభించిన శ్రీలంక జట్టు
కారతే ఎదురుదేలి కారతే వెంకటపతి
తిరూత దాటి తట్టుకోలేదోయింది
వెంకటపతికాన వరుసగా అయిదు
నిత్యము కనుమరల వనవలగల

రాజీ

పాఠశాల జనకాపాత్ర, జనకాదర్శ (పి.సి.) అభిప్రాయాలను తెలుపుతూ... రాష్ట్ర గవర్నరు కమలాదత్తుడుకు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత రాష్ట్రం రాష్ట్రం నుండి ముఖ్యమంత్రి కోర్కెగానే తప్పక తప్పక రు. పాత్రలు అభిప్రాయపడుతున్నాయి. ఏ ప్రభుత్వమైనా ప్రజలతో చొప్పుకోలేదు అనే తరహాలో ప్రత్యేకంగా ఏ అలాగే నమోదాదుల కొరతను ప్రభుత్వం చదవడం నుండి ముందుకు వెళ్లాలి. ప్రభుత్వం ప పనికి వచ్చిన కోసం రాష్ట్రం తన ముఖ్యమంత్రి ఉపయోగం

అ.వి.సింగ్ దివ్యసృష్టి సమరసృజనం
 వ్యాకృతా తాన స్వంతలవం స్వప్నం
 పరివహింపే మృనాలకావే వి.వి.సి తన
 మధ్యతనం నడవాలిదానను స్వయం
 వి.వి.సింగ్ ప్రస్థించిరితడు శ్రీ మధ్య
 శివ కాంగ్లే నావి.వి.సి వరిహింపింప
 తలవాలి ఉదయకాంధ్రులం. అల
 కాభ సృతంతంకం చ్యవాలింప స్వంత
 అనన్య బాధాబుద్ధివారిని ప్రయత్నిం
 పే ముచక్షుగా సత్యమృతాతన శ్రీ
 వి.వి.సింగ్ అధిపతియదయఃసాను.

గా కొనసాగించాలంటూ లేదన్న విషయం
అర్థమవుతోంది. మొదటి విస్తరణలోనే వివి
ధమంది. శ్రీమతి హేమలక్ష్మి, సుజయ్

రాజీవ్ చెలికాడు 'అమావాస్య చంద్రుడే'!

పటాచరీలరాక, కాం | గెస్ పోక!

వనపర్తిలోకి వెళ్ళి వేయడమేమని అయిన
 వచ్చేస్తామని.

చంద్రాగ్రే పొట్టికి ఓట్టు బ్యాంకుగా వని
 దాని వెయిరుని నీర్తినివేసిన బొటములు,
 పరిశ్రమలు, వెనుకబడిన వర్గాలలోని పట్టు
 ముఖ్యమంత్రి హోగిని నీర్తివ్వడమని
 పునర్నిర్మిస్తామని అ వర్గాలలో వేదిన
 పొట్టికొకడగా మంత్రివర్గంలో కేదెసెక
 హోగి ఇవ్వబోవడం ఇందుకు నిదర్శన
 నమని అన్నారు.

మృత్యుమంత్రీ చర్యలు పార్టీ స్రేతి
వైసు రోజురోజును దిగజారుస్తున్నాయని
అయిన ఎంత త్వరగా తప్పకుండా పార్టీకి
అంత శ్రేయస్కరమని శ్రీ శంకర్ రావు

600-55.

మన కూనం కలించవచ్చు. ఇందుకు అవకాశాలు కూడా అంతగా కనిపించటం లేదు. కమ్యూనిస్టులకు ఇంకా వున్న ప్రాంతాల్లో జనతాదళకు ఎలాగూ ఓటు లేదు. ఓ.బి.సి, ముస్లింల వేటల జన తాదాళ ఓటు తెచ్చుకోగలదునుంచుకున్న ప్రాంతాలలో కమ్యూనిస్టులకు వలదును కిరీతులు. కాకపోతే ఇదివరకు ఈ రెండూ కలిసి ఉన్నప్పుడు కమ్యూనిస్టులకు ఓటు వచ్చేది.

వేరువేరుగా పోటీ చేశాయి. ఇప్పుడు ఆ అంశావళిని కచ్చితమైన రూపం ఇచ్చి రెండు వరలా కలిపి ఒకే సంఘటన పేరిట పోటీ చేస్తాయి. పచ్చిపండ్లతో, కేరళతో మార్గిష్టల నాయకత్వం ప్రకాశ్ నాథుని వామజక్ష సంఘటనలు ఇవివరకే వుండేవిన్నాయి. స్వేచ్ఛకు సంఘటనలతో ఇవతాదానికూడా సంబంధం

సాంబి. ఈ సంఘటన సంతోషంగా
రెండు రాష్ట్రాల్లోనుంచి చూశాం. పాట
చేస్తున్నది. ఇంకా జనాభాలో వేరే
రకలో ఇది అన్ని రాష్ట్రాలనుంచి వాటి
చేయగలదు. అంతకు మించిన సమ
స్యలు ప్రస్తుతం ఉత్పన్నమవుతున్నాయి.
అలాంటి సమస్యలను వాటిని సమర్థ
వాదులైన సంఘాలన్నో చేతన ఉన్నాయి

దశరథుని శిష్యుడు. వామనాద్వైతాన్ని ప్రవేశించి
కోదండాసురి మోహమునకు లోబడినానట
అనుభవ ఎలా ఉంటుందో కాలక్రమమున
నాని వివరించాను.

తిమ్మమ్మ మర్రిమాను

భారతదేశంలో మురిచెట్టులేని గ్రామం గాని, మురిని చూడని మనిషిగాని ఉండదు. భారతీయులకు ముఖ్యంగా హిందువులకు మత క్రతువులలో ఈ వృక్షం విశేష ప్రాధాన్యం వహిస్తోంది. వాల్మీకిగారి మహర్షులు తపస్సు చేసుకొనేందుకు ఈ మురిచెట్టును స్థావరంగా చేసుకొన్నారని, వనవాస సమయంలో సీతా రామజన్మలు "పంచవటి" నీడలో హాయిగా కాలం గడిపారని పురాణాలు చెబుతున్నాయి.

బుద్ధుని కాలంలో పిల్లల కోసం స్త్రీలు ఈ వటవృక్షాన్ని పూజించేవారు. ఇప్పటికీ ద్వేష్ట అమావాశ్యనాడు ఈ వృక్షం దగ్గర పూజలు చేస్తారు. దీన్ని 'వటసావిత్రి డెత్తువ' మంటారు. ఈ వృక్ష చాయనే సత్యసంతుడు ఆయుర్దాయం చెల్లి మరణం చగా సాధ్యమయ్యేన అతని సతి సావిత్రి

పట్నం అనే గ్రామంలో చెన్నక వెంకటప్ప, మంగమ్మ అనే శెట్టిబలిజ దంపతులుండేవారు.

యమధర్మరాజు నుండి వరం పొంది భర్తను బ్రతికించుకొన్నది. శ్రీ మహావిష్ణువు క్షీరసాగరంలో వట పత్రముపైనే శయనించాడు. ఎల్లా రా గుహలో ఇందుడు మురిచెట్టు నీడన ఒక ఏనుగుపై కూర్చున్నట్లు శిల్పం ఒకటి చెక్కబడింది. ఇంతగా ప్రసిద్ధి చెందిన మురిచెట్టు మనత మనం తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉంది కదా!

మనదేశంలో పెద్ద పెద్ద మురిచెట్టు చాలా ఉన్నాయి. ఓహోలోని గోపీపూర్ లో ఒక ఎకరం మేర విస్తరించి 'నభమే గొడుగై...' అన్నట్లు ఆకాశాన్ని ఆవరించి పెరిగింది. కలకత్తాకు చేరువలో ఉన్న శిబ్ పూర్ బొటానికల్ గార్డెన్స్ లో ప్రాచీన వటవృక్షం వుంది. ఓహోలోని దర్బాంగా జిల్లాలో కంటిల్ అన గ్రామంలో మూడు ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఒక మురిచెట్టు ఉన్నట్లు చెబుతారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మహబూబ్ నగర్ సమీపంలో "పిల్లలమర్రి" అనే పెద్ద మురి వృక్షం వున్నది. ఈ మురిచెట్టు అన్నింటి మించిన మహామర్రి అనంతపురం జిల్లా కదిరికి 24 కిలోమీటర్ల దూరంలో గూటిబెలు గ్రామాన గల "తిమ్మమ్మ మర్రిమాను" అరు స్మర ఎకరాల మేర విస్తరించి అందరినీ ఆశ్చర్యపరుస్తున్నది. గిన్నీస్ పుస్తకంలో కూడా ఈ వటవృక్షం సగర్వంగా చోటుచేసుకుంది.

కదిరి సమీపంలో చుట్టూ ఎత్తయిన వర్ష తక్రేణి గల కోనలో రమణయమైన పచ్చిక బయళ్లతో 70 అడుగుల ఎత్తు కలిగి అందంగా అలరారే ఈ మురిచెట్టును చూస్తే ఎవరికైనా మనసు ఉల్లాసంతో పులకించుతుంది.

ఈ మహామర్రి వృక్షానికి ఓ కథ వుంది. దాదాపు ఆరువందల సంవత్సరాలకు పూర్వం ఖాదీపురానికి దగ్గరలోని బుక్క

వారికి నారాయణప్ప అనే కుమారుడు, తిమ్మ మాంబ అనే కుమార్తె కలిగారు. తిమ్మమాంబను తల్లిదండ్రులు చిన్నప్పటినుండి అల్లారు ముద్దుగా పెంచారు. ఆ బాలిక సుగుణాల రాశి. ఆమె సద్గుణాలతో పెరిగి, సుగుణాల రాశియై, యుక్త వయస్సుకు రాగానే గూటి బయలు గ్రామానికి చెందిన బాలవీరయ్యతో వివాహం జరిపించారు. మాతన దంపతుల జీవితం ఎంతో అన్యోన్యంగా గడిచింది.

కొన్ని సంవత్సరాలు గడిచిన తరువాత విధి వక్రించింది. బాలవీరయ్య వ్యాధిగ్రస్తుడయ్యాడు. ఎందరో వైద్యులు చికిత్స చేసినా ప్రయోజనం చేకూరలేదు. బాలవీరయ్యది అంటువ్యాధి అని, ఇంటిలో ఉంచితే ఊరు అందరికీ సోకి అరిష్టమవుతుందని పూరివారంతా కాకుల్లా పొడుచుకు తిననారంభించారు. విధిలేని తిమ్మమాంబ పూరి బయటనే ఒక చిన్న కుటీరాన్ని ఏర్పాటు చేయించుకొని, భర్తను అక్కడకు తరలించి సవర్యలు చేస్తూ కంటికి రెప్పలా కాపాడుకోసాగింది.

అలా కొన్నేళ్లు గడిచిన తరువాత బోలెడ రయ్య మరణించాడు. తిమ్మమాంబ దుఃఖానికి అంటులేదు. భర్త పరణించిన తరువాత తన బ్రతుకేమని తలచి భర్తతో సహగమనానికై "చితి"ని సిద్ధం చేయించింది. చితికి నాలుగు ప్రక్కల నాలుగు పచ్చి మర్రి కొమ్మలు నాటి, చుట్టూ మామిడి తోరణాలు, కట్టి తన భర్త మృతదేహం చుట్టూ ప్రక్షాళన చేసి, మంచపైనుండి చితిని చేరినట్లు స్థలపు రాణంలో ఉన్నట్లు చెబుతారు. తిమ్మమాంబ కీ.శ. 1394 లో ఫుట్టి 1434వ సంవత్సరంలో సహగమనం చేసినట్లు తెలుస్తోంది.

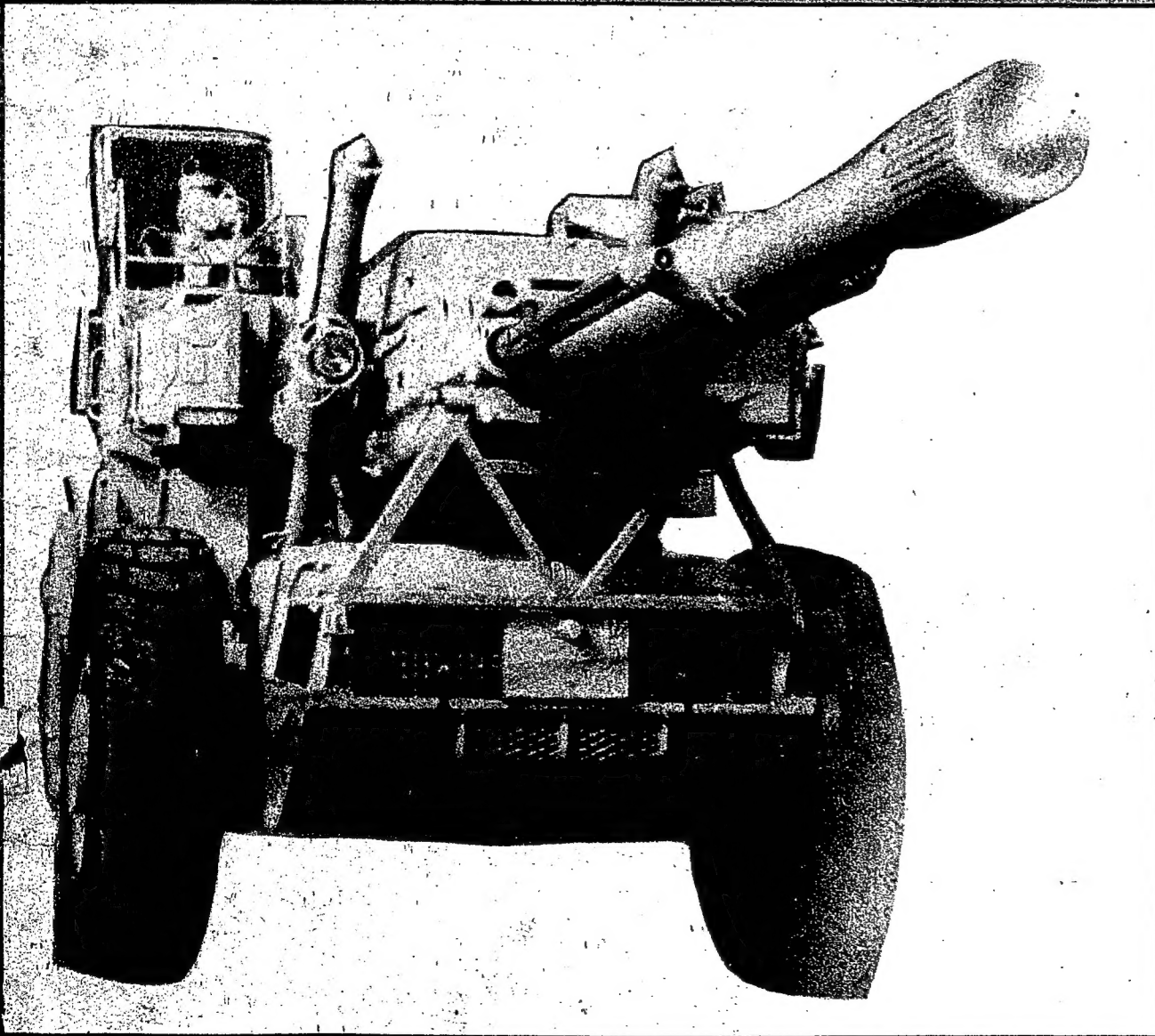
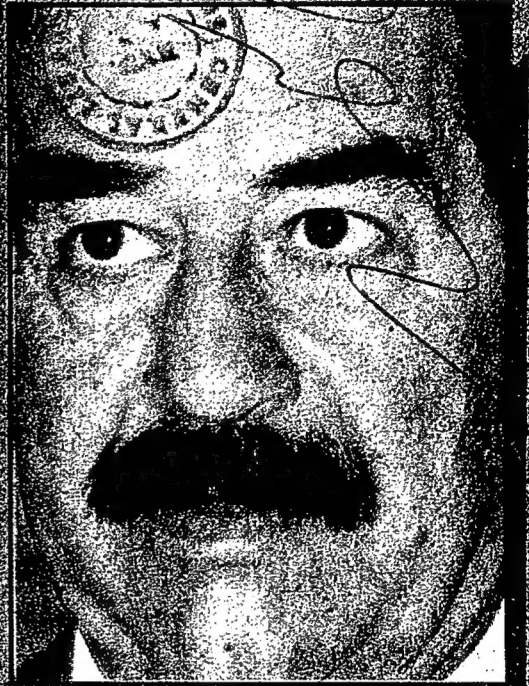
తిమ్మమాంబ సహగమనం చేసిన కొన్నాళ్లకు చితికి నాలుగు వైపులా నాటిన మర్రి కొమ్మల్లో దక్షిణదిక్కునున్న కొమ్మ చిగురించి క్రమంగా మహావృక్షమై తిమ్మమాంబ పేరుమీదుగా తిమ్మమ్మ మర్రిమానుగా పేరు పొందింది.

ఈ వటవృక్షానికి మొదలు ఎక్కడ ఉన్నదో ఈనాటి వరకూ ఎవరూ నిర్ధారించలేకపోయారు. ఈ వృక్షానికి ఎటుచూసినా ఊడలే. ప్రతి ఊడా ఒక మహావృక్షమే. మహిమాన్వితమైన ఈ మర్రికి పొని కలిగించి, కొమ్మలు సరికివేస్తే కీడు కలుగుతుందనే నమ్మకంతో ఈ చెట్టు ఊడలను, కొమ్మలను ఎవరూ పొడుచేయరు. ఈ వటవృక్షం క్రింద దక్షిణాన ఉన్న తిమ్మమాంబ సమాధిపై చిన్న గుడికట్టి తిమ్మమ్మ, బాల వీరయ్యల విగ్రహాలను ప్రతిష్ఠించారు.

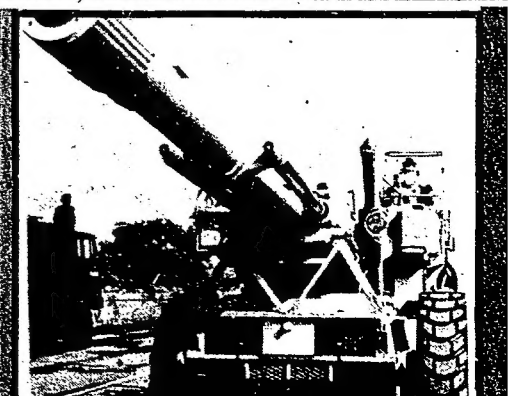
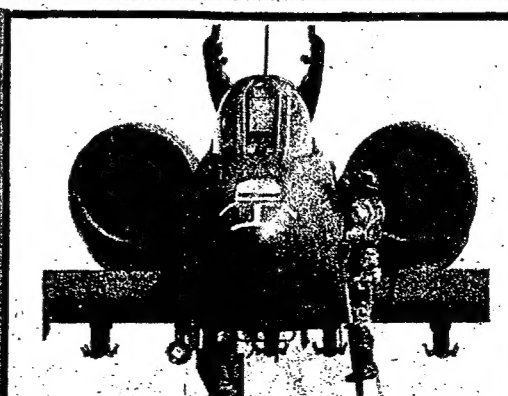
శివరాత్రి పర్వదినాలలో తిమ్మమ్మ, బాల వీరయ్యల విగ్రహాలను ఊరేగిస్తారు. బుర్రకథలు చెబుతారు. వేలాది మంది భక్తులు ఈ వేడుకలు తిలకిస్తారు. తిమ్మమ్మ మర్రిమానుకు కొద్దిమైళ్ల దూరంలోనే ప్రణాళి యోగివేసున సమాధిగల కళారుపల్లె ఉన్నది. ఆ మహా నీయుడు చిత్రకుర్చి కర్చి చేసిన పుణ్యంబు కొంచెమైనదనియు కొడువకాదు - విత్తనంబు మర్రి వృక్షంబున తెంత విశ్వదాభిరామ వినుర పేమ అను పద్యం వల్ల ప్రణాళి సందర్శించిన నాటికే ఈ మహావృక్షమున్నట్లు విదితమగును.

తిమ్మమ్మ మర్రిమాను ప్రాంతాన్ని పర్యాటక కేంద్రంగా మార్చాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇక్కడ ఒక గెస్ట్ హౌస్ కూడా నిర్మించారు. పర్యాటకులను ఆకర్షించే రీతిలో అన్ని సౌకర్యాలు కలుగజేస్తే ఈ వటవృక్ష ప్రదేశం తిలకించేందుకు పెద్ద సంఖ్యలో టూరిస్టులు వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది.

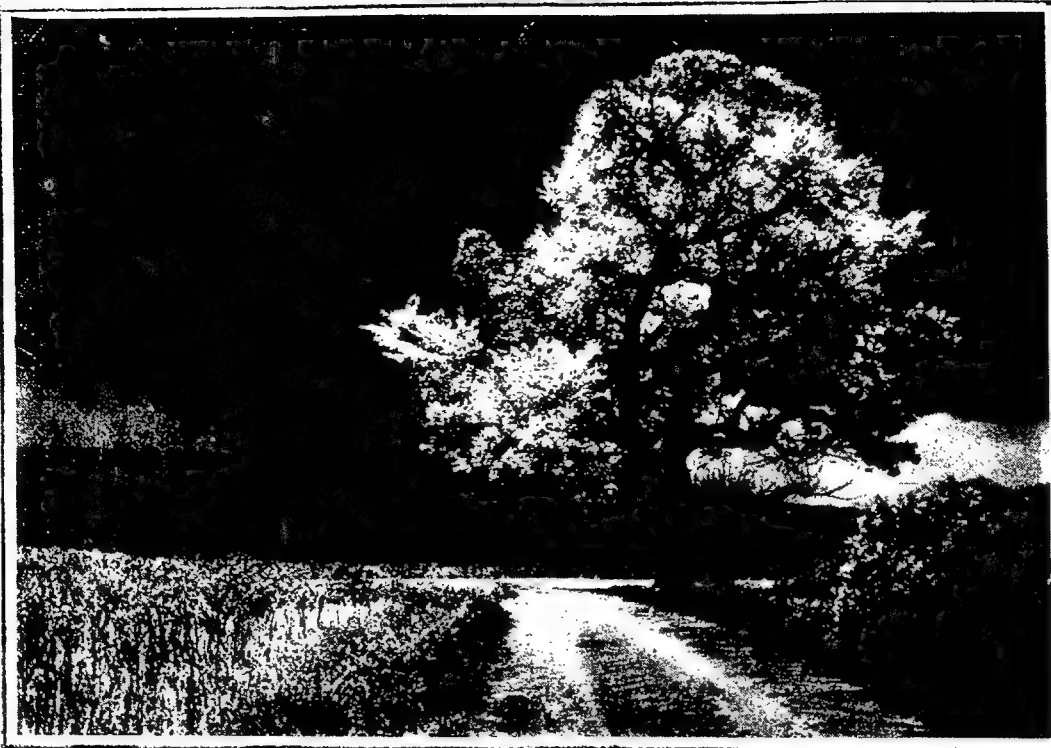
ఎ. బయ్యచంద్ర

ಪ್ರೇಮಕುಮಾರ

హృదయ మృదంగం

శతకోటి కొమ్మలు

చుక్కలు వేవచెట్టు కొమ్మల్లో
పురుడు పోసుకుంటున్న వేళ
చీకటి చెరుగుమీద
వచ్చిరాని యవ్వనాన్ని పారేసుకుంది,
రోగాల వాహికకు దాసోహమై
దేహాన్ని గచ్చపోదని చేసుకుంది,
తల్లితనాన్ని విని మగతలో కళ్లు చికిరించుకుంది,
వది పాను రోజుల బాలెంతగానే
మల్లీ మగదాహంతో దహించబడింది,
నట్టింట్లో నలుసుల కొబ్బరిపుల్లల్ని, గన్నేరు కొమ్మల్ని
చూసి - మనుస్సును శీతలీకరించుకుంది!

బతుకు కలువకుంటలో నాచుగా
చెరువు చుట్టులో పాచిగా
చేసిన చేతుల్ని శపిస్తూ.....
కన్నీటిచుక్కల్ని
కడగండ్ల నెర్రెల్లో ఇంకించుకుంది!
గుడి సెముందు - కనుచూపుమేర
ఆవరణంతా నిప్పచ్చరం,
ఆకాశమంత మాసిక!!!

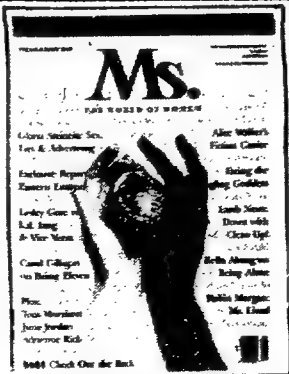
- విహారి

వాణిజ్య ప్రకటనలులేని మహిళాపత్రిక

అమెరికన్ మహిళా ఉద్యమాలను 1970, 80 దశాబ్దాలలో ఎం.ఎన్. మేగజైన్ ఎంతగానో ప్రోత్సహించింది. స్త్రీజన పోరాటాల చరిత్రలో ఒక మైలురాయిగా ఉండటమే కాక మహిళా ప్రగతికి పెన్నెముకగా విలిచింది. ఈ పత్రిక సహకారంతో అమెరికన్ మహిళలు ఎన్నో పోరాట విజయాలను చవిచూశారు. తర్వాత కాలంలో పత్రిక తన ప్రత్యేకతను పోగొట్టుకున్నది. వినుగు కలిగించడంతో పాఠకులు, ప్రకటనదారులు దీనిపై అయివ్వలే చూపారు.

1989 చరమాంకంలో పత్రిక మూతపడింది. ఎనిమిది నెలల విరామం అనంతరం ఈ పత్రిక మొన్న ఆగ్నేయంలో మరొకటి జీవకళతో, అత్యంత ప్రేమతో పునః ప్రారంభమైంది. మూతన రూపురేఖలు సంతరించుకున్న ఈ పత్రిక ప్రకటనలను స్వీకరించదు, ప్రచురించదు. మహిళా సహజ్యులను విశేషిక రిస్తూ, విశ్లేషిస్తూ మూతన స్వాగతం రమణీయంగా తయారై ఎట్టి ఆర్థికంగా లేకుండా పునః ప్రారంభ సంచిక జేరడంతో పాఠకులు ఒక్కసారిగా దిగ్భ్రాంతి చెందారు. విద్యుత్తు కలిగి, కనులవిందు చేస్తూ విడుదలయిన సంచికపై అమెరికన్ మహిళలు అపూర్వ ఆదరణ చూపారు.

పత్రిక సాంప్రదాయ సిద్ధంగా పుండాలని, అంతర్జాతీయ వార్తా విశేషాల, జీవిత చిత్ర

ణలు, సమీక్షలతో బాటు సుప్రసిద్ధ రచయితల కృతి. వ్యాప్తి మొదలయిన శీర్షికలు వుండాలని, అంతేకాకుండా మూతన సంచికానం కలిగిన విమర్శా శీర్షికలను- ఎకో పెమిజం, ఇన్వర్ స్పెన్ వంటి ప్రత్యేక శీర్షికలను ప్రవేశపెట్టారు. పునః ప్రారంభ సంచికలో అనేక విలువైన రచనలతో పాటు తూర్పు యూరప్ లోని మహిళలపై ఒక సమగ్ర వివేదికను, ప్రసిద్ధ నవలా రచయిత్రి లోని మోరిసన్ వ్రాసిన ఒక కొత్త సద్యము, 1972 క్లాసిక్ గా పేరొందిన "వై = వాంట్ ఎ థైస్" (రచయిత జాడి బ్రాడ్) పునర్ముద్రణను ప్రచురించారు.

అమెరికాలోని మహిళా పత్రికలు సమీక్షలతో కూడుకుపోతూ పాఠకుల ఆదరణ పూర్తిగా

సన్నగిల్లుతున్న తరుణంలో ఎమ్.ఎన్. తిరిగి ఆవిర్భవించింది. 'ఉమెన్స్ డే' పత్రిక అర్థిక సంక్షోభంలో పున్నప్పుడు కొమ్మలు చేసిన ఒక వ్యాపారి నెమ్మదిగా మూపివేసాడు. మరో పత్రిక 'ఉమెన్' కూడా మూతపడింది.

పాపానం కూడా చూపారు. మొట్టమొదటి ప్రయత్నంగా పత్రిక పేజీలన్నిటా ఏ వాణిజ్య ప్రకటనకు స్థానమివ్వ కూడదని నిర్ణయించారు.

స్థాపక సంపాదకులు శ్రీ గౌరియా పై నెమ్ ప్రాసిన ఒక వ్యాసంలో కొన్ని వివరాలు తెలుస్తాయి. అవలు 1980లోనే (మూతపడక ముందు) ఎమ్.ఎన్.లో వాణిజ్య ప్రచారం చేయ గూడదని కొంతమంది నిర్ణయించారట. కార మమేమిటంటే, ఒక సంచిక కవర్ పేజీ మీద సోవియట్ మహిళల మేకప్ లేని ఫోటోను ప్రచురించడమే. మరి కొంతమంది ప్రముఖులు ఎమ్.ఎన్.ను పూర్తిగా విరక్త పరిచారు. ఇందుకు కారణమేమిటంటే స్త్రీల సమస్యలను, పరిష్కార మార్గాలను సజావుగా, సదమగాపావతో వ్యాఖ్యానించలేదని, ఎమ్.ఎన్. వెంటనే క్షమాపణ చెప్పకున్నది. తనను తాను సరిదిద్దుకొనే ప్రయత్నంలో పున్నది. ప్రయత్నం పూర్తి కాక మునుపే ప్రచురణ ఆగిపోవడం వచ్చింది.

1972లో స్థాపించబడి, అమెరికన్ మహిళా ప్రపంచంలో ఉన్నత శిఖరాలు అధిరోపించి,

మూతపడి తిరిగి పునః ప్రారంభం కావడమనేది ఎడిటర్ శ్రీ పై నెమ్ కు చివరి అవకాశంగా పరిగణించాలి. డేవ్ లాంగ్ అనే ప్రచురణకర్త ఈ పత్రికను కొనుగోలు చేయకుండు 'ఎమ్.ఎన్.' మాసపాకీ పదిపానువేల దాలర్లు సప్లయోయింది. వెర్క్యూలేషన్ 5,50,000 మంది నెమ్మదిగా దిగజారుతూ ఇక్కడ కాపీలకు పడిపోయింది.

కాత్రగా షే ఎడిటర్ నియమితులయ్యారు. పేరు శ్రీ రాబిన్ మోర్లాన్. వాణిజ్య ప్రకటనల ఆదాయం ఎంతమాత్రం లేకుండానే పత్రికను నడపాలని ఈయన కూడా అభిలషించారు. అమూల్యంగా పస్తున్న ఈ వ్యాపారి సీతని కొదవి ఎమ్.ఎన్. ఎంతో ఆత్మ విశ్వాసంతో ముందడుగు వేసింది. పాపానంతో ఊపిరి పీల్చుకున్నది. దీని సంవత్సరం చందా 40 దాలర్లు, విడిగా మ్యాగ్నెటైజ్డ్ మీద కాపీదర నాలుగు వ్యర దాలర్లు. ప్రకటనలం అయిందిగదా! ఎక ఎడిటోరియల్ బోర్డు మీద దీని భవిష్యం ఆధారపడి వుంటుంది. మహిళల హక్కుల పోరాటాలు, ఉద్యమాలు సవ్యంగా సాగిపోవడానికి వారిలో మనోదారుడ్యం కల్పించడానికి, అత్త మ్యాసజ భావాన్ని పోగొట్టడానికి 'ఎమ్.ఎన్.' కంకణం కట్టుకున్నది.

- నచికేత

డిసెంబర్ 25వ. తేదీ - అంటే క్రిస్మస్ లోగా అమెరికా ఇరాక్ మీద దాడి చేయబోతోందా? పశ్చిమాసియాలోని తాజా వాతావరణాన్ని వివిధ వర్గాల నాయకుల ప్రకటనలను, అమెరికా సన్యాసాలను, లోతుగా పరిశీలించిన వారికి "దాడి" లేదా "కువాయిట్ విముక్తికి ప్రయత్నం" జరుగవచ్చునే అభిప్రాయం కలిగి తిరుతుంది. అమెరికన్ల స్వభావం, ఆలోచనా సరళి ఎలా వుంటుందంటే, తాము దుష్ట శిక్షకులం, శిష్ట దక్షకులం అని చాలా గట్టిగా నమ్ముతారు. ఇరాక్ అధ్యక్షులు సద్దామ్ హుస్సేన్ కువాయిట్ కి కబళించిన 'దుష్టుడు' కాబట్టి అతడిని శిక్షించి తిరాల్సింది అమెరికన్ల ఆకాంక్ష! అమెరికన్ ప్రజల మనస్తత్వం బాగా తెలిసిన వారయిన అధ్యక్షుడు బుష్ హాలాహాటిన సేనలను గట్టికి తరలించడమే కాకుండా, సమీపిత ఆంక్షలుకూడా పెట్టించగలిగారు. తన నాకా, వైమానిక దళాల సాయంతో ఈ ఆంక్షలను కట్టుదిట్టంగా అమలు చేయించగలుగుతున్నారు. దీనితో లమెకన్ల దృష్టిలో బుష్ "హీరో" అయి కూర్చున్నారు. క్రిస్మస్ లోగా కువాయిట్ ను విముక్తి చేయాలని తమ సైన్యకులందరూ క్రిస్మస్ పండుగ కోసం స్వదేశానికి తిరిగి రావాలని అమెరికన్లు ప్రగాఢంగా వాంఛిస్తున్నారు! సైనికులు ఎలాంటి "పన కార్యం" చేయకుండా వుత్తి చేతుల్లో తిరిగిరావడం అవమానకరంగా అమెరికన్లు భావిస్తారట! అమెరికన్ ప్రజలలో యిలాంటి భావం ఏర్పడినట్లయితే 1992 ఎన్నికలలో బుష్ కు, వారి పార్టీకి వాతావరణం అననుకూలంగా మారుతుందని పరిశీలకులు అంటున్నారు. అందుచేత బుష్ తన "హీరోయిజాన్ని" కాపాడకోవటం కోసం, జనం మద్దతు తాల్చాన్ని పెంచుకోవడం కోసం ఇరాక్ పై సైనిక చర్యకు తప్పకుండా దిగుతారని పరిశీలకులు అంచనావేస్తున్నారు. యిలా సైనిక చర్యకు దిగినట్లయితే అమెరికాలో బుష్ కు జనం సీరాజనాలు పడతారని, వచ్చే ఎన్నికలలో ఆయనకు ఎదురు వుండదని కూడా పరిశీలకులు అంటున్నారు. బుష్ ప్రభుత్వం మరో రెండు అక్షలమంది సైనికులను గట్టికి తరలించడాన్ని బట్టి చూస్తే పై అంచనా నిజమేమోనని అనిపిస్తుంది. దీనికి తోడు గట్టిలో మోహరించిన తన సేనలకు అమెరికా ఒక రహస్య సత్యాన్ని పంపింది. ఇరాక్ సైన్యానికి పోరాట పటిమ లేదని, సైనికుల మనోస్థైర్యం బాగా దెబ్బతిని పోయిందని బహిరంగ ప్రకటనలు చేసి అమెరికా ఈ పత్రంలో ఇరాక్ సైనిక బలం

గురించి అందుకు పూర్తిగా భిన్నమయిన పరిస్థితిని చిత్రించింది! వాషింగ్టన్ లో అమెరికా సైనిక గూఢచారి శాఖ ఉప ప్రధానాధికారి తయారుచేసిన ఈ పత్రానికి "ది డిప్లొమేట్ ఆర్డర్ ఆఫ్ బ్యాటిల్ బుక్" అని పేరు పెట్టారు. అత్యుత్తమ ఆయుధ సంపత్తి, పోరాట పటిమ, ఒకే చూట, ఒకే చాటు ప్రతినిక్షణంలోనూ వెల్లడంటే అటు వెళ్లగల సత్తా వున్న సైనిక దళాలలో ఇరాక్ సైనిక దళం ఒకటని 145 పేజీలు వున్న ఈ పత్రంలో జదివర్చించారు. మారు కిలోమీటర్లు అంతకు మించిన విస్తీర్ణంలో బహుముఖమయిన సైనిక చర్యలను ఇరాక్ సైన్యం సమర్థవంతంగా నిర్వహించగలదని, విమాన, శత్రు దళాల కార్యకలాపాలను సమన్వయపరచుకోగలదని, అనుకున్న వేళకు, అనుకున్న చోటుకు సాధన సంపత్తిని, ఆహార పదార్థాలను తరలించగలదని, ఆ విధంగా అగ్రశ్రేణి స్థావరాలలో వున్న సైనిక దళాలకు సకాలంలో మద్దతు అందించేయగలదని పత్రంలో వివరించారు. ఇరాక్ సైన్యంలోని అనేకమంది సీనియర్ అధికారులకు రష్యా సైనిక శిక్షణ యిచ్చింది. ఈ శిక్షణ గురించి రష్యా అమెరికాకు అందజేసిన రహస్య సమాచారం కూడా ఈ పత్రంలో ఉటంకించబడింది. ఇరాక్ లో యుద్ధం కనుక సంభించిననట్లయితే ప్రాణనష్టం విపరీతంగా జరగగలదని అమెరికా భయపడుతోంది. యుద్ధం ప్రారంభమయిన తరువాత మొదటి వారంలో అమెరికన్ల వైఖరి రోజుకు వేయమంది సైనికులు పోతం కాగలరని అంచనా వేశారు. ఈ అంచనాను కూడా రహస్యపత్రంలో పొందుపరిచారు. శత్రు దళం మద్దతు, వైమానిక దళం మద్దతు సరిపోని షక్షం కోసం, లేదా సైనిక దళాల ప్రత్యక్షంగా ధాటికి తట్టుకోలేని షక్షంలోను ఇరాక్ రసాయనక ఆయుధాలను ఉపయోగించగలదని పత్రంలో పేర్కొన్నారు. ఈ ఆయుధాలలో మూడు రకాలు ఉన్నాయి. ఒకటి ప్రాణాలు తీసే వాయువు, రెండవది ప్రత్యర్థులను అశక్తులను చేసే వాయువు (సమ్మోహనాస్త్రం!) మూడవది భాష్పవాయువు. అమెరికా కూడా యిలాంటి ఆయుధాలను ఉపయోగించిన షక్షంలో వాటి బారినుంచి రక్షించుకునే ప్రక్రియలు కూడా ఇరాక్ దగ్గర వున్నాయట! ఇరాక్ తన సైనికులకు ఇందుకు సంబంధించిన సాధనాలను నమకూర్చి వుంది!

అయితే ఇరాక్ సైన్యంలో ఒకే ఒక బలహీనత వుంది. సర్వ సేనాధిపతి (దేశాధ్యక్షుడు) అజ్ఞానుపారమే అతి రథులు, మహారథులు, దళపతులు నడుచుకోవాలి! యుద్ధరంగంలో వున్న సమయంలో సర్వసేనాధిపతి ఆదేశాల కోసం ఎదురు చూస్తూ వుండడానికి సమయం ఎక్కువ వుండదు. దళపతులు తమకు తాముగా నిర్ణయాలు తీసుకునే పీలు లేదు! దీనితో దళపతుల సామర్థ్యం శక్తి, యుక్తులు దెబ్బతింటున్నాయి! అమెరికాకు అనుకూలించే అంశం యిది ఒక్కటేనంటున్నారు. అమెరికన్ టి.వి.వి ఒకందుకు మెచ్చుకోవాలి! ఒక సమన్వయ తలయెత్తినప్పుడు ఆ సమన్వయ సంబంధం వున్న వర్గాలన్నింటికీ అమెరికన్ టెలివిజన్ సంస్థలు దాదాపు సరిసమానమయిన ప్రాధాన్యాన్ని యిస్తాయి. గట్టి పంక్తిలో విషయంలోకూడా యివి ఈ మూత్రాన్నే అనుసరిస్తున్నాయి! నవంబర్ 15వ తేదీ రాత్రి ఒక అరగంట అంటూ ఇటుగా అమెరికా అధ్యక్షుడు జార్జి బుష్ సి.ఎన్.ఎన్. టి.వి.లోను, ఇరాక్ అధ్యక్షుడు సద్దామ్ హుస్సేన్ ఎ.బి.సి. టి.వి.లోను తమ తమ వైఖరులను ప్రస్తుతంగా వివరించారు. "సమయం మించిపోతోంది! కువాయిట్ నుంచి వైదొలగండి!" అని బుష్ ఇరాక్ కు పిలుపు యిచ్చారు. భేషరతుగా కువాయిట్ నుంచి ఉపసంహరించుకోవలసిందిగా బుష్ యిచ్చిన ఈ పిలుపును సద్దామ్ హుస్సేన్ ఖండితంగా తిరస్కరిస్తూ బుష్ పిలుపులోనే షరతులు ఉన్నాయని అన్నారు. "అమెరికాతో, సౌదీ అరేబియాతో శాంతియుత పరిష్కారంకోసం సంప్రదింపులు జరపాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. అయితే కువాయిట్ నుంచి ఉపసంహరించుకోవడంకల్ల" వివరించారు.

అమెరికా కనుక యుద్ధం చేస్తాననే బెదిరింపును ఉపసంహరించుకున్న షక్షంలో కువాయిట్ లోని విదేశీయులను విడిచిపెట్టడానికి తనకు ఎలాంటి అభ్యంతరమూ వుండబోదని సద్దామ్

రోజులపాటు పెద్ద ఎత్తున విద్యాసౌలు జరిపాయి! దాదాపు వేయి యుద్ధ విమానాలను ఈ విద్యాసౌలలో వినియోగించారంటే ముని ఎంత భారీగా జరిగాయో ఊహించుకోవచ్చు! కువాయిట్ ను విముక్తిచేసే పడకాన్న ఆచరణలో పెట్టినవారు యుద్ధరంగం త్రాప్తి ఎలా ఆచరణలో పెట్టారో ఈ విద్యాసౌలలో ప్రయోగాత్మకంగా ప్రదర్శించి చూపించారని అంటున్నారు. ఈ తరంగమంతా ఇరాక్ ను బెదిరించడానికి, సౌదీ అరేబియాకుంటే మిత్రరాజ్యాలకు అభయం యిచ్చడానికి అయి వుండవచ్చు! అమెరికా ఒంటరిగా కాలదువ్వతుందా? ఇరాక్ పై అమెరికా దాడి చేయడానికిగల అవకాశాలను, చొచ్చిగా లోతుగా పరిశీలించి చూసినట్లయితే కొన్ని విషయాలు అవగతమవుతాయి! అమెరికా తన మిత్రరాజ్యాల వాగ్దాననుట్లయితేనే దాడికి ఉపక్రమిస్తుందా? లేక తనకు తాముగా ఒంటరిగా దాడికి దిగుతుందా? యుద్ధం విషయంలో అమెరికా మిత్రరాజ్యాల ప్రస్తుతం "నిగహంత" కూడిన వైఖరిని అవలంబిస్తున్న సూచనలు కనిపిస్తున్నాయి. పాతకాలపు నాటి అమెరికన్ సంప్రదాయం ప్రకారం జాతీయచర్యలో స్వేచ్ఛ వుండాలి. "శాశ్వత మిత్రత్వాలు లేదా కూటాలు మన కొద్దు?" అని జార్జి వాషింగ్టన్ అప్పల్స్ ప్రశ్నించారు. ఇక జెఫర్సన్ అయితే పాత్తు మదుర్చుకోదానికే వ్యతిరేకతను వ్యక్తం చేశారు. ధానితో 1815 తరువాత శతాబ్ద కాలంలో విదేశీ వ్యవహారాల విషయంలో అమెరికా "వంటరి

క్రిస్మస్ లోగా అమెరికాదాడి?

అని సద్దామ్ హుస్సేన్ స్పష్టం చేశారు. సౌదీ అరేబియాకు మరో రెండు అక్షలమంది అమెరికన్ సైనికులను తరలించడం గురించి అమెరికా అధ్యక్షుడు బుష్ ప్రస్తావిస్తూ "దాడి" చేయాలని తాను నిర్ణయించే షక్షంలో అందుబాటులో సిద్ధంగా వుండడం కోసం ఈ తరలింపు జరుగుతోందని

పేర్కొన్నారు. ఈ యిద్దరి ప్రకటనలను పరిశీలించినట్లయితే ఒకటనిపిస్తుంది. ఒకరికీ ఒకరు దొరకకుండా మూట్లాడుతున్నారని! ఇదిలావుండగా కువాయిట్ కు దక్షిణంగావున్న సౌదీ సముద్రతీరంలో అమెరికా, సౌదీ అరేబియా సేనలు, యుద్ధ విమానాలు, నౌకలు వారం

"విధానం" అనుసరించింది! ఆ తరువాత అమెరికా శక్తి పెరిగింది! ఓడలు, విమానాలు, తంతి సౌకర్యాలు వచ్చాయి. 20వ శతాబ్దంనాటికి అమెరికా భౌగోళికంగా తన ఒంటరితనాన్ని కోల్పోయింది. "సమీకృత శతృత్వానికి" కాకుండా, సమీకృత శాంతి కృషికోసం అంతర్జాతీయ వ్యవ

'యుద్ధానికి రెడీ' అంటూ సౌదీలోని స్థావరాలకు వస్తున్న అమెరికా సైనికులు.

స్టను పరిక్షించే సమస్యకృషిలో అమెరికా పాల్గొనడాని పుష్కలమైన ప్రకటించారు. ఇందుకోసం నానా తాతి సమితిని ఏర్పాటు చేయాలన్న విల్సన్ ప్రతిపాదనను కాంగ్రెస్ త్రోసి పుచ్చింది. మళ్ళీ అమెరికాకు ఒంటి గితనం ప్రారంభమయింది. జర్మన్ సామ్రాజ్య విస్తరణ కాంక్ష, 1930 దశాబ్దంలో జపాన్ దాడి అమెరికన్ల కళ్ళు తెరిపించాయి. విల్సన్ ప్రతిపాదించిన నానాతాతి సమితి ఐక్యరాజ్య సమితిగా ఆవిర్భవించింది. ప్రచ్ఛన్న యుద్ధ వాతావరణం నాల్ కూటమి

కొనుగోలు చేస్తోంది. ఆహారదాన్యా లలో ఎక్కువ మొత్తాన్ని సైన్యానికి కేటాయిస్తున్నారు. పౌరులకు రేష నింగ్ పెట్టారు. ప్రభుత్వ ప్రమా ణాల మేరకు ట్యాక్సుల తయారీ చేయని 400 లేకరిలకు జరిమానాలు విధించారు.

ఇరాక్ మీద కాలుదుపుతున్నవా రిలో బ్రిటిష్ ప్రధాని మార్గరెట్ థాచర్ ఒకరు. ఇరాక్ లో సాయుధ జోక్యం చేసుకోవాలని ఆమె మరో సారి పిలుపు యిచ్చారు. సైనిక చర్యద్వారా కువయిట్ కు విముక్తి కలి

జరిగినాసరే ఇరాక్ ఈవైపునుంచి (ఇజ్రేల్ వైపున) నరుక్కొచ్చే ప్రమా దంపుంది. ఇజ్రేల్ కి కూడా ఈ సంగతి తెలుసు! అందుకే ఇజ్రేల్ కూడా "నిగహం"తో కూడిన వైఖ రిని అవలంబిస్తూ అమెరికాను శాంత పరుస్తోంది. ఫ్రెంచి అధ్యక్షుడు మిట్టరాండ్ ఇటీవల ఐక్యరాజ్య సమితి సమావేశంలో మాట్లాడుతూ ఇరాక్ గమక కువయిట్ నుంచి ఉప గ్రహించుకోవడానికి వాగ్దానం చేస్తే చాలు! అంతా సవ్యంగా జరిగిపో తుంది! అని ప్రకటించారు. ఈ

రేక ప్రదర్శన జరిపారు. మానవతా దృక్పథంతో తాము ఇరాక్ కు కొంత మేరకు ఆహార పదార్థాలను విక్రయి స్తామనికూడా ఇరాన్ ప్రకటించింది. ఇతరత్రా సమితి అక్షలను పాటిస్తా మని ఇరాన్ తెలిపింది. బాగ్దాద్ లోని పాశ్చాత్యదేశాల రాయబారులు, సైనిక సలహాదారులు అనుకుంటున్న దేమిటంటే యుద్ధం తప్పదని! ఎడారిలో వాతావరణం చల్లబడగానే ఒకటి, రెండు వారా లలో అమెరికా నాయకత్వాన సైనిక చర్య ప్రారంభంకాగలదని వారు చెబు

డంతో ఇజ్రేల్ తన రక్షణ దళాలను చాలా పెద్ద ఎత్తున నవ్యుద్ధం చేసింది. "అయితే ముందు మీరు చర్యకు దిగవద్దు!" దిగాలో ఆరబ్బులంతా ఏకమవుతారు! అప్పుడు మనం చిక్కులో పడతాము! అని అమె రికా ఇజ్రేల్ కు హెచ్చరిక చేసింది. ఇజ్రేల్ దీనిని వేదవాక్కుగా తీసుకు స్పది.

అయినా జోర్డాన్ లోయ అంతలా హోక్ మిసిలీలను మోహరిం పజేసింది. విమాన విధ్వంసక విమా నాలను సిద్ధంగా వుంచింది. అమెరికా ఉపగ్రహాల సాయంతో ఇరాక్ సేనల కదలికల గురించి ఇజ్రేల్ తెలుసుకుం టోంది.

ఇరాక్ మిసిలీలు టెల్ అవీవ్ కు అయిదు నిమిషాల దూరం లోనే వున్నాయట! ఇజ్రేల్ తన మిసి లీలను ప్రయోగించి ఇరాక్ ను సమూ లంగా నాశనంచేసే లోపల ఇరాక్ 20 నుంచి 30 మిసిలీలను ఇజ్రేల్ మీదకు ప్రయోగించగలదని, దీనివల్ల ఇక్కల సంఖ్యలో ఇజ్రేల్ లో జనవస్థం జరుగుతుందని ఒకవంక టెల్ అవీవ్ ప్రభుత్వం భయపడుతోంది.

ఇజ్రేల్ మీద దాడిచేస్తే తాను సమూలంగా నాశనమవుతామన్న సంగతి సద్దామ్ హుస్సేన్ కు తెలుసు! అందు వల్ల అతడు ఇజ్రేల్ మీద కాలుదువ్వ డని, అలా కాకుండా వేరే పద్ధతు

ంద్వారా ఇజ్రేల్ ను యుద్ధంబరిలోకి లాగుతాడని నిపుణులు అంటున్నారు. జోర్డాన్ లో రాజు హుస్సేన్ ను వదలి చ్యుతుడ్ని చేయడానికి ఇరాక్ విజ్ఞప్తి ప్రయత్నించిన వ్యక్తులలో ఇజ్రేల్, సిరి యాలు జోక్యం చేసుకోవడం తప్పని సరి అవుతుంది.

గల్ఫ్ లో లాగుతున్న ఈ చద రంగం ఆటలో ఎవరు ఏ పాపును ఎటు కదిలిస్తారో, దాని పరిణామం ఎలా వుంటుందో పూహించడం కష్టమే! ఎవరయినా కోరి, కోరి యుద్ధానికి దిగడం జరిగితే మూర్ఖ త్వమే అవుతుంది. ప్రపంచ వినాశ నానికి దారితీస్తుంది!

- వెంకట్రామ్.

అవతరణకు దారితీసింది. ఈ వాతా వరణంలో అమెరికా పెత్తనం సాగింది. ప్రచ్ఛన్న యుద్ధవాతావరణం ఇప్పుడు

గింపాలని ఆమె అంటున్నారు. కాగా అమెరికాకు మిత్రదేశంగా వుంటున్న ఈజిప్ట్ ఈమధ్య ఓ కొత్త

ప్రకటన అమెరికాకు కూడా కొంత ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. ఎలాంటి వెరతులు లేకుండా కువయిట్ నుంచి తున్నారు.

ఇజ్రేల్ వైఖరి!

ఇజ్రేల్ సైనికాధికారులు ఇరా క్ నుంచి ఆకస్మికదాడి జరిగితే.... అన్న విషయం గురించి భయ పడడంలేదు. ఈ దౌత్య కృషి వల్ల గల్ఫ్ సెక్షన్ పరిష్కార మయితే సద్దామ్ హుస్సేన్, ఆయన యుద్ధ యంత్రాంగం చెక్కుచెదర కుండా వుండిపోతుందే అన్నదే వారికి నట్టుకున్న భయమట! యుద్ధం అంటూ ప్రారంభమయితే తమ మొదటి ప్రేటు ఇజ్రేల్ మీదనే అంటూ సద్దామ్ హుస్సేన్ ప్రకటించా

బుష్ పిలుపు! సద్దామ్ 'నో'!!

వైదొలగడంతో ఆ పెత్తందారి స్థాయి కూడా పోయింది. ఐక్యరాజ్యసమితికి ప్రాధాన్యత పెరిగింది. ఇరాక్, కువ యిట్ ను కబళించడంతో అమెరికా సమిష్టి కృషి ప్రతిపాదనను పునరు ద్ధరించింది. కొన్ని అరబ్ రాజ్యాల నుంచి, రష్యానుంచికూడా సహకారం పొందింది. సమితి ద్వారా ఇరాక్ పై ఆక్షలు విధించడంలో అమెరికా సప్ తీకృతమయింది. ఈ ఆక్షలవల్ల, వివిధ ప్రపంచ రాజ్యాలు కొత్త కూట మిగా ఏర్పడడంవల్ల, రెండున్నర ఇక్ష లమంది అమెరికా సైనికులను సౌదీ అరేబియాకు తరలించడంవల్ల సద్దాం హుస్సేన్ భయపడి కువయిట్ నుంచి వైదొలగడానికి భావించిన బుష్ కు చుక్కెదురయింది! ఈ ఆక్షలు ఏ ఏ ఇరాక్ మనోస్థాయిర్యాన్ని దెబ్బతీయ లేదు! యిలాంటి పరిస్థితి ఏర్పడగల డని ముందుగానే ఊహించిన సద్దామ్ హుస్సేన్ జనానికి, సైనికులకు కావల సిన సంబారాన్ని అంతటినీ ముందు గానే సమకూర్చుకుని నిల్వచేసుకోగ లిగాడు. సమితి ఆక్షలు విధించి నూరు రోజులు దాటితూ కూడా మరొకన్ని నెలలపాటు సరిపడగల ఆహార దాన్యాలు తమ ద్వారా వూయి ఇరాక్ ప్రకటించింది. సాగులా యకమయిన ప్రతి అంగుళం భూమిలో పంట పండించవలసిందిగా ఇరాక్ ప్రభుత్వం వైఖరును ప్రోత్సహిస్తోంది. పండిన పంటను ఎక్కువ ప్రేటుతో

ప్రకటన చేసింది. 'ఇరాక్ మీద అమె రికా దాడి చేసినట్లయితే ఆ దాడిలో తాము పాల్గొనబోమని, శాంతి పరి రక్షణదళంగానే తాను కువయిట్ లో అడుగుపెడతామని ఈజిప్ట్ అధ్యక్షుడు ముబారక్ సి.ఓ.ఎన్. టెలివిజన్ సంస్థకు యిచ్చిన ఇంటర్వ్యూలో స్పష్టం చేశారు.

సౌదీ అరేబియా సరిహద్దు ప్రాంతాల్లో ఇరాక్ ఇంతకుముందు 70 వేలు మాత్రమే వున్న తన సైనికుల సంఖ్యను 430000 లకు పెంచింది. అదేవిధంగా సౌదీ అరే బియాలో అమెరికా తన సేనల పరిమా ణాన్ని కూడా విపరీతంగా పెంచి వేసింది. కాగా 1974 తరువాత మొదటిసారిగా విమాన వాహకవాక "ఇండిపెండెంట్"ను గల్ఫ్ కు తరలి స్తోంది.

అమెరికా కమక కువయిట్ ని విముక్తం చేయడానికి నడుంకడితే ఇరాక్ పూరుకుంటుందా? జోర్డాన్ నదిమీదుగా ఇజ్రేల్ మీదకు రసాయన కాస్త్రాలను సంధించి అమెరికా ఆట కట్టించే అవకాశంకూడా లేకపోలేదు. కువయిట్ ను ఆక్రమించుకున్నప్పుడు ఇరాక్ కు వందకుపైగా హోక్ మిసిలీలు దొరికాయి. కాగా ఇరాక్ దగ్గర విష వాయువును, ఇతర వాయువులను విర జిమ్మగల అస్త్రాలు సిద్ధంగా మోపి రించి వున్నాయి. తనకు జన నష్టం

ఇరాక్ వైదొలగాలని అమెరికా అడు గుతోంది. అయితే సద్దామ్ హుస్సేన్ కు చివరి అవకాశం యివ్వడంకోసం మిట్ట రాండ్ చెప్పారని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ ప్రతినిధి ఆ తరువాత అమెరికాపు శాంతపరిచారు. అమెరికా మిత్ర రాజ్యమయిన ఇరాన్ లో ఇక్కలాది మంది ఇరానియన్లు అమెరికా వ్యతి

మహిళలకు ప్రత్యేకం చర్యకు ఆహ్వానం ప్రేమించి మోసం చేసిన వ్యక్తితో వివాహం సబబేనా? ప్రేమ అమూల్యమైనది. ఇప్పుడు ప్రేమదీ ఆహార మధురమైనది. బ్యాదయి ముందుకంలో తోణికివలాడేది. ఒక యువరి ఒక వ్యక్తిని ప్రేమించి మనవిచ్చి సంభించుకుంటే ప్రేమ మధురమౌతుంది. తువాతు నకల్లేదోయినట్టే కదా! ఆ తువకలను ఏరికూర్చి ఆ భాండాన్ని తిరిగి అదే వంతుకుడి చేతిలో పెట్టడం సబబేనా! ప్రేమించి మోసగించిన వ్యక్తి చేత బం సంతుంగా తాళకట్టించుకోవడానికి కొంతమంది యువతులు 'మానవరాజులు' సాగిస్తున్న విజయం సాధిస్తున్న ఉదంతాలు పెత్తనంలో తరచూ ప్రమ

రితమౌతున్నాయి. పెండితెరకు నక్క తువ్వాయి నంచించిన వాడివంపనే చేరాలమకోవడం మో గాడినే భర్తగా స్వీకరించడం ప్రేమ అనగానే కాదా? అనే వాదన ఒకటి ప్రజలను బాదుతుంది. అయితే, పున దౌత్యకత పట్టిన ప్రేమ అనగానే ఒకటికే ఒకపారి అర్థమవుతుంది. అలాగే ప్రజారంగి మూసే చేతులు వేరు చేయాలి. ముఖ్య కేసుగుతుంటున్న విషయం ఏమిటో వివేచనకోవడం గొప్పతనమే. వాదనలను వివేచన చేస్తారు.

ఈ సందర్భంగా నాడుకంలో ముగిసిన ఇరవైదినా వాదన ఉన్నదా? ఈ విషయం అతిలాంఛన పట్టిన ప్రేమ అనగానే అర్థమవుతుంది. అర్థమవుతుంది. అర్థమవుతుంది. -సం.

విజయవాడలో జాతీయ కబాడీ సంబరం

‘కబాడీ’ క్రీడ భారతదేశపు పుట్టినిల్లు.

గ్రామీణ క్రీడలలో మకుటంలేని మహారాజా కబాడీ.

నవంబరు 28 నుండి విజయవాడలో జాతీయ పురుషుల, మహిళల కబాడీ పోటీల సంబరం డిసెంబరు 2 వరకు జరుగుతుంది.

ఈ అంబరాల సంబరం పదేళ్ళ తర్వాత మళ్ళీ విజయవాడలో జరుగుతుంది.

మహాభారత కాలం నుండి కబాడీ ఆడినట్లుగా చరిత్ర చెబుతోంది. ఏది ఏమయితేనేం ఆసియా క్రీడల ద్వారా కబాడీకు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గుర్తింపు వచ్చింది. రాబోయే ఒలింపిక్స్ లో కూడా కబాడీని ప్రవేశ పెడుతున్నట్లు కొంతమంది కబాడీ ప్రముఖులు తెలిపారు.

కబాడీలో ఆసియాలో ఛాంపియన్లు మన వాళ్లు. వీరికి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గుర్తింపు వచ్చింది. మెరికాలో ఇంట్లో అసియా క్రీడలలో గెలిన కబాడీ విడియో క్యాసెట్ల ద్వారా కబాడీ ఆటలో నైపుణ్యం సాధించాలని అక్కడ వారు ప్రయత్నిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. సో ముల్ రష్యాలో కబాడీ పాఠశాలలో విద్యార్థులకు శిక్షణ యిస్తున్నారు.

పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్, శ్రీలంక, నేపాల్, బర్మా దేశాలలో కబాడీకు ఎంతో ఆదరణ వుంది. జపాన్, కొరియా, దాయిలాం దేశాలలో ఇప్పుడే కబాడీకి ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది.

కబాడీ ఫెడరేషన్

శ్రీ.కె. గాడ్ బోల్ అధ్వర్యంలో కబాడీ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా ఏర్పడింది. ఫెడరేషన్ ఉత్సవాలు 1955లో కలకత్తాలో జరిగాయి. ఆల్ ఇండియా స్కూల్ గేమ్స్ లో 1962లో కబాడీని చేర్చడం జరిగింది. గ్రామీ

ణస్థాయి నుండి అంతర్జాతీయంగా దిగిన ఈ కబాడీకి ఇంత ప్రాచుర్యం లభించడానికి కబాడీ సమాఖ్య కృషి ప్రత్యేకంగా చెప్పకోవాల్సి వుంది.

అమెచ్యూర్ కబాడీ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు రూపొందించిన నియమ నిబంధనలు అనుసరించి కబాడీ ఆట జరుగుతుంది.

ఎలా ఆడుతారు?

రెండు బాగాలుగా దీర్ఘచతురస్రాకారంలో విభజించబడిన కోర్టులో రెండుజట్ల మధ్య ఆట జరుగుతుంది. ఏడుగురు ఆటగాళ్ల చొప్పున

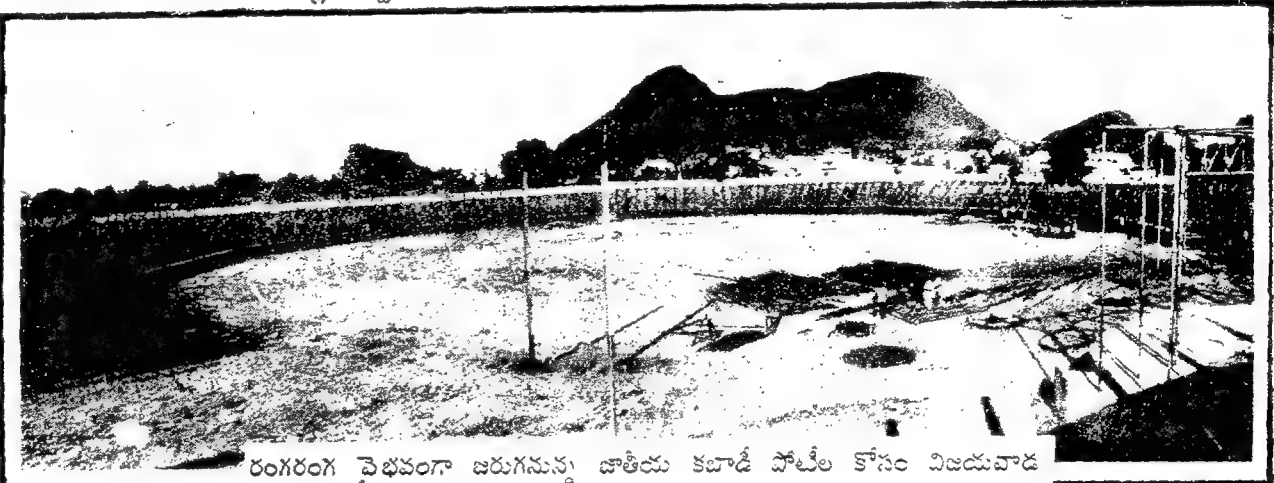
జట్లలో వుంటారు. కూత పెడుతూ ఒక జట్టులోని ఆటగాడు ప్రత్యర్థుల జట్టు కోర్టులోకి వెళతాడు. కూత ఆగకుండా ప్రత్యర్థి జట్టులోని ఆటగాళ్లను ముట్టుకోవడం ద్వారా వాళ్లను అపుల్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అపులుయైన ఆటగాళ్లని బట్టి కూతకు వెళ్లిన ఆటగాడి జట్టుకు పాయింట్లు వస్తాయి.

కూతకు వెళ్లిన ఆటగాడిని కోర్టు దాటకుండా బంధించి గట్టితే కూతకు వెళ్లిన ఆటగాడు అపులుయ్య బందించిన జట్టుకు పాయింట్లు వస్తాయి. నిర్ణీత సమయంలో ఏ

అవుంటుంటే సగటుగాన్ని పదిహేడు పదిహేడు కోర్టుగా నిర్ణయిస్తారు. క్రాతివూట పోటీలు వరిగే విధంగా కోర్టులో ప్లేట్ లైట్ ఏర్పాట్లు వుంటాయి. కోర్టునుట్టు కరిహద్దుగా గీయబడిన గీతలను పొందలి అంటారు. కోర్టుని రెండు సమభాగాలుగా చేసే గీతను పెంట కోర్టు అంటారు. పెంటకోర్టు సమాంతరంగా కోర్టులో వెనుక గీతలనుండి ఏ మీట్ల దూరంలో గీయబడిన లైనుని బాల్స్ లైను అంటారు.

కాంట్

కూతనే కాంట్ అనే అంటారు. వ్యవంగా వినుదేలా కబాడీ అనే పదాన్ని ఉచ్చరిస్తూ ఒకసారి ఊపిరి పీల్చి వదిలే సమయంలో చేసే ఉచ్చారణని కాంట్ అంటారు.

రంగరంగ వైభవంగా జరుగునున్న జాతీయ కబాడీ పోటీల కోసం విజయవాడ ఇందిరాగాంధీ మున్సిపల్ స్టేడియంలో గ్యాలరీ సిద్ధమవుతున్న దృశ్యం.

కృషి చేస్తున్నాం! సాధిస్తాం!!

ఆర్గనైజింగ్

సెక్రటరీ కె.పి.రావు

ఉడుకు వెత్తుకుతో. ముందుకు దూసుకు పోయే స్వభావం గల వ్యక్తి శ్రీ. కె. పి. రావు. 39వ జాతీయ కబాడీ పోటీలకు ఆర్గనైజింగ్ సెక్రటరీగా వుండి పోటీల నిర్వహణలో రాత్రి, నగలు కృషి చేస్తున్నారు.

* పోటీలు విజయవంతంగా నిర్వహించుటకు ఎలాంటి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు?

-అందరి సహకారంతో కృషి చేస్తున్నాం. అన్ని ఏర్పాట్లు వకవకా జరిగిపోతున్నాయి. ప్రత్యేకించి రాత్రి క్రీడామంత్రి శ్రీ. జి. వి. శేషు ఎంతో సహకారం అందిస్తున్నారు. అలాగే విజయవాడ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, కృష్ణా జిల్లా స్పోర్ట్స్ అథారిటీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ స్పోర్ట్స్ అథారిటీ సహాయ సహకారాలు అందిస్తున్నారు అని శ్రీ కె.పి. రావు అన్నారు.

* జాతీయ పోటీలను విజయవాడలో ఏర్పాటు చేయటంలో మీ కృషి ఎంతవరకు వుంది?

-జాతీయ కబాడీ పోటీలను విజయవాడలో ఏర్పాటు చేయటం కృషి చేసిన వారిలో ప్రధాన వ్యక్తిని నేను. గత రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా చెప్పకోదగ్గ క్రీడా పోటీలు జరుగుతున్నాయి. ప్రజలు క్రీడా విహారం పొందటం కోసం పూర్తిగా కృషి చేస్తున్నాం.

కృష్ణాజిల్లా కబాడీ అసోసియేషన్ సెక్రటరీ అయిన శ్రీ కె. పి. రావు యునైటెడ్ ఇన్స్ట్రూమెంట్ కంపెనీలో 1983లో డెవలప్ మెంట్ అఫీసర్ గా ఉద్యోగంలో చేరారు. 1983లో కబాడీ జిల్లా ఆర్గనైజింగ్ సెక్రటరీగా పని చేసి 1990 జనవరిలో సెక్రటరీ అయ్యారు. చిన్న తనం నుండి కబాడీ పోటీలలో పాల్గొన్న శ్రీ రావు అనేక రాష్ట్ర, జాతీయ కబాడీ పోటీలలో పాల్గొన్నారు.

జాతీయ కబాడీ పోటీలు జరుగునున్న సందర్భంగా కృష్ణా జిల్లాలోని సీనియర్ కబాడీ క్రీడాకారులకు పోటీల ప్రారంభం రోజున సన్మానం చేస్తున్నట్లు శ్రీ కె.పి. రావు చెప్పారు. విజయవంతంగా జాతీయ పోటీలు నిర్వహించుటలో సహకరిస్తున్న ప్రతి ఒక్కరికీ కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాం అన్నారు శ్రీ రావు.

జట్టు ఎక్కువ పాయింట్లు సాధిస్తే ఆ జట్టు విజయం సాధించినట్లు అవుతుంది.

దుస్తులు

పురుషులు బనియన్, లంగ్ లాతో

చ్రాయరు ధరించాలి. స్త్రీలు జాకెట్,

ప్రత్యర్థుల కోర్టులోకి కూతతో ప్రవేశించే ఆటగాళ్ళి రెయిడర్ అంటారు. రెయిడర్

కూతలు వచ్చిన కోర్టుకు చెందిన ఆటగాన్ని యాంటీగా పిలుస్తారు. ఇవికాక యాంటీని అపుల్ చేయడం, రెయిడర్ ని బంధించడం,

అనుభవాన్ని అందిస్తున్న

కోచ్ ఇన్ ఛార్జ్ పున్నయ్యచౌదరి

క్రీడారంగంలో కృష్ణాజిల్లా కోచ్ ఇన్ ఛార్జ్ శ్రీ ఎం.సి.పావ్. పున్నయ్యచౌదరికి అపార అనుభవం వుంది. క్రీడలు ఆడటంలోనే కాక భారీ ఐత్తన క్రీడా పోటీలు నిర్వహించుటలో శ్రీ చౌదరి అందెవేసిన చెయ్యి.

1979వ సంవత్సరంలో విజయవాడలో జనవరి 3 నుండి జనవరి 7 వరకు ఆత్మత వైభవంగా నిర్వహించిన 27వ జాతీయ కబాడీ పోటీలు నిర్వహించిన ఖనత శ్రీ చౌదరిచే. 39వ జాతీయ కబాడీ పోటీలకు శ్రీ చౌదరి రెయిసన్ అఫీసర్ గా వున్నారు.

* 1979లో జాతీయ కబాడీ పోటీలకు 1990 పోటీలకు గల పోలిక చెప్పండి?

-11 సంవత్సరాల క్రితం తన అనుభవాన్ని

గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ ఒక్క విషయంలో పోలిక వుందని చెబుతూ ఆవాడు అన్నవైదొంగ కమిటీ పీఠ్ ప్లాటన్ గా శ్రీ మర్రి చెప్పారెక్కి వున్నారు. ఈనాటి కమిటీకి కూడా అయిన ముఖ్యమంత్రిగా, పీఠ్ ప్లాటన్ గా వుండటం విశేషం అన్నారు చౌదరి.

* మీకున్న ఆనాటి అనుభవాన్ని ఇప్పుడు ఎలా ఉపయోగిస్తున్నారు?

-అనాడు ఎంతో విజయవంత పోటీలు నిర్వహించామున్న వేరు వచ్చింది. ఆ అనుభవాన్ని ప్రార్థిగా వినియోగిస్తు కృషి చేస్తున్నాం. ఈ జాతీయ కబాడీ పోటీలను కూడా అత్యంత వైభవంగా నిర్వహించే ఏర్పాట్లు 99 శాతం పూర్తయ్యాయి అన్నారు శ్రీ చౌదరి.

స్కర్టుల ధరించాలి. బనియన్, జాకెట్ లకు ముందు వెనుక వైపు ఆటగాళ్ల నెంబర్లు స్పష్టంగా కనిపించేట్లు వుండాలి.

ప్రాథమిక విషయాలు

నియమిత ప్రమాణాలనుబట్టి గీయబడిన

కోర్టుకు క్షేమంగా వెళ్లడం, స్పర్శించటం వంటి విషయాల్లో నైపుణ్యం సాధించడం కబాడీ క్రీడాకారులు మొదట నేర్వవలసిన విషయాలు.

-నూతలపాటి నూతన్

జిల్లా రెవెన్యూ కలెక్టరు వేదం! నివారకు మిగిలేది ఖేదం!!

సరే వ్యసనాల్లో జూదం ఒకటి. జూదం అంటే “కసి”తో కూడిన ఒక ఆట. పరిణామాలు పరిశీలిస్తే చరిత్రపరంగా అనేక సంఘటనలు మనకు గోచరిస్తాయి.

కోడిపందెం, గుర్రపందెం, బ్రాకెట్, పేకాలు, ప్రాచీనకాలంలో పాచికలాట మొదలైనవి జూదం కోసంలోనే వస్తాయి. సరదాకు పిల్లలు వేసిన కోడిపందెం... క్షుణ్ణం వెంచుకున్న కారణంగా “వల్కలీయంత్రం” జరిగి ఒక్కొక్కరినూ నరుక్కున్న విషాదగాద ఎన్నటికీ మరువరానిది. నేటికీ ఈ కోడిపందాలు గ్రామాల్లో ఎంతో కసిగా, ఉద్రేకంగా నిర్వహిస్తుండడం వాటిపై తగాదాలు రావడం... అనంతరం యిరువర్గాలు కర్రలు, కత్తులు దూసుకుని రక్తపాతం జరిగడం మామూలే.

అదేవిధంగా గుర్రపందాల్లో కోటీశ్వరులు, అక్షాధికారులు దీక్షాధికారులుగా మారి సమాజంలో వెనుకటి ఉన్నతమైన బ్రతుకు, బ్రతకల్లో ఆశ్చర్యకరమైన మార్పులు సంచలనం కోకొల్లలు.

ఇక పేకాలు విషయం- ఇంత భయంకరమైన వ్యసనం మరోటిలేదు. ఈ పేకాల్లో తోమ్మిది ముక్కల ఆటని, పదమూడు ముక్కల ఆటని జాక్ పాట్ అని, ఆర్ జాక్ పాట్ అని, కోత ఆట ధంకా అని, యిలా అనేక రకాల ఆటలు వున్నాయి. ఈ పేకాల ప్రపంచమంతా విస్తృతంగా వ్యాపించివుంది. మారుమూల గ్రామానందీ మహా

నగరాల వరకు చూస్తే చాలామంది స్త్రీ, పురుషులు ఇక్కడ గుమ్మరించి ఖాషీగా ఆడుతూవుంటారు.

ఈ ఆటలో సమయం తెలియదు. నిద్రాచారాలు పూర్తిగా మర్చిపోతారు. భార్యా, పిల్లలు గుర్తుకురారు.

రోజుల్లో కాలక్షేపానికి కొద్ది మొత్తంతో ఆడుకోవడం పరిపాటి.

చేతనిండా సొమ్మున యువకులు ధనికులు పట్టణం వచ్చి క్లబ్బుల్లో చిన్న ఆట, మండి (పిన్నే స్ట్రయిక్ అని అంటారు.) పెద్ద ఆటవరకు అడి సొమ్ము పోగొట్టుకుని తెల్లవారుజామున యింటికి నీరసంగా

చుట్టేసి ముద్దాడి, అంతలోనే ‘స్కర్ట్’ను కాస్తా నడుముదాకా వైకి ఎగరగొట్టేసి అందరి మతులా పోగొట్టేతాడు.

ఈ హించని విధంగా స్కర్ట్ లేచిపో ‘సారా’ తత్తరపాటుతో ‘స్కర్ట్’ను కిందికి దించేసుకుంటున్న దృశ్యం ఫోటోలోత్తేసింది!

అది కథో, యద్ధార్థమోగాని ఈ సందర్భంగా ఒక సంఘటన గుర్తుకువస్తుంది అదే మంటే...

ఒక గ్రామంలో ఒకచోట పేకాడుతున్న ఒక వ్యసనపరుడి తల్లి చనిపోయిన విషయం తెలియజేయడానికి వచ్చిన మిత్రునితో ఆ ప్రభుత్వం ఏమన్నాడో తెలుసా - “స్వశానం దారి యిటేగా శవాన్ని తీసుకురండి” అని. అంటే ఈ పేకాటలో ఎంత కసి వుందో అర్థమౌతుంది.

ఈ సందర్భంగా ద్వారపరయుగంలో జరిగిన సంఘటన గుర్తుకు రాకమానదు. ఇక్కడో విషయం మనం గుర్తుంచుకోవాలి. ఈ జాదాల్లో పరోక్షంగా జరిగే మోసాలే ఎక్కువ. అది తెలియక ఎంతోమంది అమా యకులు బలైపోతున్నారు.

భారతకాలంలో కౌరవపాండవుల మధ్య జరిగిన “పాచికల జూదం” అనంతరం జరిగిన దారుణ పరిణామాలు మానవజాతి పున్న న్నాళ్లు మర్చిపోలేము. కనుకనే ఈ పేకాడే కొంతమంది అమాయకులను అంత దూరం నుండే “అరేయ్ దర్శరాజు వస్తున్నాడరా” అని పేకాల రాయుళ్లు వప్పుకుంటూ పోవడానికి పిలవడం చాలాచోట్ల వినిపిస్తూనే వుంటుంది. ముఖ్యంగా గ్రామాల్లో ఈ పేకాల ‘కర్రే’ అరుగులమీద, దేవాలయ ప్రాంగణాల్లోనూ వ్యవసాయ పనులు లేని

చేరతారు. అయితే ఈ క్లబ్ నిర్వాహకులకు మంచి లాభాలు వస్తాయనేది పేకాడే ప్రతివారికీ పూర్తిగా తెలుసు. ఏదో కొద్ది మొత్తం సొమ్ము కొంతమంది గెయిన్ చేసి చల్లగా జారుకుంటారు. చివరకు సొమ్ముంతా “గుత్త”గా (ప్రతి ఆటకు కొంత సొమ్ము క్లబ్ నిర్వాహకులకు తీయడం) లాభిస్తుంది. ఈ తతంగం అంతా పేకాడే ప్రతి ఒక్కరికీ తెలుసు. అయినా ఆ వ్యామోహం, పిచ్చి, వ్యసనం, చస్తే మానలేదు.

సర్వం పోగొట్టుకున్న తరువాత కొంత మంది ఆ క్లబ్బుల్లోనే గుమాస్తాలుగాను, వేరే పనులు చేస్తూ బ్రతుకుబారంగా ఈడుస్తున్న సంఘటనలు అనేకం వున్నాయి.

సొమ్మున్నప్పుడు కన్నా మిన్నా కానక పెద్దలు చెప్పినా వినక పేకాటకు తోడు త్రాగుడు కూడా అలవాటు చేసుకుని వాటికి బానిసలై ఒట్లు గుడ్ల చేసుకున్నందుకు వారు పడే ఆవేదన వర్ణనాతీతం.

పేకాల క్లబ్బుల నిర్వహణ అనేది సామాన్యులకు సాధ్యంకాదు. వారి వెనుక మంది, మార్బలం, అధికారుల అండదండలు దండిగా అవసరం. వారి పూర్తి సహకారం కావాలంటే వారిని “రకరకాలుగా” సంకోష పెట్టాలి. లేనిచో పోలీసులు చీటికి చూటికి రైడింగులు చేస్తారు. కొంతమంది గాలిరాడిలు అల్లరి చేస్తారు. అందరినీ అన్ని విధాల సంకోషిస్తూ, అన్ని ఖర్చులూ పోషి క్లబ్ నిర్వాహకులకు అధిక లాభాలు వస్తూనేవుంటాయి.

ఈ క్లబ్ లవల్ల ఇక్కడ, కోట్ల ఆర్థికనష్టాలు రాజకీయ నాయకులు అయిన సందర్భాలు అనేకం. ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారినా వీటిని అరికట్టలేకపోతున్నాయి. కారణం వారి వెనుక రాజకీయ అదృశ్య పాత్రం వుంటుంది గనుక. ఈ పేకాటకు చాలా పెద్ద “ట్రంకు” వుంది. ఆట ఆడుతున్నంతసేపు సిగరెట్లు వివర తంగా కాలుస్తారు. కాఫీ, టీ, కూల్ డ్రింక్సు వగైరా, కొంచెం ‘గెయిన్’తో వుంటే ఆనందంగా ‘నిషా’ కోసం బ్రాంధి, విస్కీ, బీరు మొదలైనవి సేవిస్తారు. నష్టపోయినా వారా బాధ మరచిపోవడానికి చిత్తుగా త్రాగుతారు. ఆ తరువాత కార్యక్రమం నాన్ వెజిటేరియన్ రకాలు ఆరగించడం. అనంతరం అమ్మాయి ఇకోసం పేట.

వీరికోసం బ్రోకర్లు క్లబ్బుల వద్ద కావాలి, చివరికి ముఖ్యులు, వాటిని నయం చేసుకోవడానికి దొడ్లర్లు, మందులు - యిన్ని లింకులతో ఈ వ్యవహారం కోరుగా సాగుతుంది. ఇదంతా రోటీన్ గా జరిగిపోతూనే వుంటాయ్, అయినా మళ్లీ మామూలే.

ఇదిలా వుండగా యింక “పేకముక్కల” విషయం చూస్తే... పెద్ద స్ట్రయిక్ లో అడి తీసి వేసిన పేకల్ని చిన్న స్ట్రయిక్ కు ఉపయోగిస్తారు. వారు ఆడితీసేయగ్గా యింకా చిన్న ఆట ఆడేవారికి యిస్తారు. అలా అంశాలించే లుగా పేక వరిగిన తరువాత వాటిని కొద్దిరు తక్కువ ఖరీదుకు కొని వాటిని కొంత పోల్డ్ చేసి ‘మార్కెట్’లో ప్యాస్సి పోపుల్స్ అమ్ముతారు. ఆ పేకలు సామాన్యులు ఖరీదారాల్లో సరదాగాను కాలక్షేపానికి కొని ఆడుతూవుంటారు.

చివరికి అవి ఆడడానికి పనికిరాక బాగా పరిగిపోగా ఆ పేకలను దీపావళి సందర్భంగా యువకులు తారాజవ్వల గొట్టాలు చేయడానికి ఉపయోగించి వింగిరగిస్తే మందుకూరి నిస్సంబించి అవందిస్తారు. తన బ్రతుకు యిలా అయినందుకు కోపించి తాను మసైపోయే ముందు కొన్ని పూరిళ్లు అగ్నికి అహుతిచేసి ‘పెర్రి ఆనందంతో జీవితం చాలిస్తుంది పేక - పేకాటాడేవారి బతుకు మసి - పేక బతుకు మసి... ఇదండీ జూదం కథ.

-చేకూరి వెంకటేశ్వరరావు

‘గాలి పిల్లడు’

అప్పురూపమయిన దృశ్యాలు రెండు - అక్షిం ప్రదర్శనలూ కావు, కాబరే దానర్లు జిమ్మి క్లబ్బులూ - కాపుక్షణంలో నగమే-అయితేనేం, ఆ కొద్ది సమయంలోనే తెమెరా కమ్మల్లో బంధించబడి పత్తికలకెక్కేసాయి! అంతేకాదు వాటి తాలూకు అసలు దృశ్యాలు ఆ ఫోటో గ్రాఫరుకా అలాగే వందలాది వేలాది ప్రత్యేక జనానికి, అక్షలాది పాఠకజనానికి యాభుచ్చి కాగా అభించిన అపురూప విరాళే అయ్యాయి!

ఎరిజెన్స్ రాణి చిన్నారి కోడలూ యార్ల ప్రల్లిలే నువ్వె ఒక్క చేతపు ముద్దుల బాప సారాపెట్టానవ్. ఈ మధ్య ఆస్ట్రేలియా సందర్శనకు విచ్చేసినప్పుడు ఆమెను స్వాగతించడానికి విమానాశ్రయంలో చేరిన ఆశేష జనాభి మధ్యా గాలిపిల్లడి అగజానికి అతిమనోహరణగా విలవిల్లాడి అల్లరి పాటయిందామె.

విమానంలోంచి యువరాణి నేలమీద పాదంమోపిన మరుక్షణం అల్లరి గాలివాడు, ఆమె ఘన నితంబాలను రెప్పపాటులో

చుట్టేసి ముద్దాడి, అంతలోనే ‘స్కర్ట్’ను కాస్తా నడుముదాకా వైకి ఎగరగొట్టేసి అందరి మతులా పోగొట్టేతాడు.

ఈ హించని విధంగా స్కర్ట్ లేచిపో ‘సారా’ తత్తరపాటుతో ‘స్కర్ట్’ను కిందికి దించేసుకుంటున్న దృశ్యం ఫోటోలోత్తేసింది!

అదెలా జరిగిందంటే -

విమానం నేల మీదకు దిగగానే వాతావరణం యువరాణి బయటకు రావడానికి వీలుగా ఉన్నదో లేదో చూడడానికి ఆమె ప్రత్యేక పరిచారిక తెరోలిన్ ముందుగా కిందికి దిగింది. తెరోలిన్ పాదం నేలను మోసడంతోనే హోరు గాలి ఆమె కాళ్ళనూ నుడివేసి చుట్టి స్కర్ట్ ను వైకంటా ఎగరగొట్టి కోడెమాడింది. ఆమెకు అర క్షణం వెనుకగా కింద పాదం మోసిన యువరాణిని చూసిన గాలిపాడు తెరోలిన్ ను వదిలి లిప్తపాటులో పారాను ఆక్రమించేసుకున్నాడు. నలుగురిలోనూ గాలిపిల్లడు తొడలను చుట్టేసి ముద్దాడుతూంటే ఇబ్బందిగా స్కర్ట్ ను కిందికి దించేసుకుంటున్న తెరోలిన్ అవస్థను అంతకుముందే వైస్ ఫోటోగ్రాఫర్లు లాగేశారు.

‘జనర’

సమీప దశాబ్దంపాటు శ్రోతలను రసదోల కలలో తెలియజేసి, నటన ద్వారా మెప్పు పొందిన నటి, గానకోకిల రావు బాల సరస్వతి దేవి ఇటీవల విజయవాడ వచ్చిన సందర్భంగా కానీపు "కాండిన్యస"తో జరిపిన కమనీయ నిమిషాల సారాంశం ఏమనగా...

పుట్టుక: శ్రీ పార్థసారథి, విశాఖజైదేవిల అనుంగు పుత్రికగా గుంటూరులో.

సంగీత శిక్షణ: అలత్తూర్ సుబ్బయ్యగారి వద్ద మూడు సంవత్సరములు శాస్త్రీయ కర్ణాటక సంగీతం, ఛేల్మర్, వసంత దేశాయ్ (బొంబాయి)ల వద్ద హిందూస్తానీ సంగీతం, విజా-శ్రీ కె. పిచ్చయ్యగారు, పియాన్-శ్రీ దానియేల్ల వద్ద.

సినిరంగ ప్రవేశం: తండ్రిగారైన "రత్నా" హాలులో కపిలవాయి రామనాథ శాస్త్రీ, స్థానం వరసంహారపులు నాటకాలు ఆడుతుండేవారు. ఆ నాటకాలలోని పాటలు, పద్యాలు విని పాడుకొంటుండగా, కొద్దిసేపు సుబ్బారావు గారి ప్రోత్సాహం వలన హెచ్.ఎం.వి. కంపెనీ ద్వారా పాడిన (ఆరవ ఏటనే) "నమస్తే నా ప్రాణనాథ", "అకలి సహింసగజాల", "పరమపురుష వరంధామా" పాటలు "సోలో రికార్డు" విని పి. పుల్లయ్యగారి దర్శకత్వంలో "నీ అనసూయ భువ విజయం" అనే చిన్న పిల్లలు నటించిన సినిమాలో "గంగ" పాత్ర ధరించటం ద్వారా.

తదుపరి కె. సుబ్రహ్మణ్యం (ప్రముఖ నర్తకి పద్మా సుబ్రహ్మణ్యం తండ్రిగారు) తీసిన "భక్త కుచేల" సినిమాలో బాలకృష్ణుడు గాను, కుచేల పాత్రధారి (పాపనాథన్ శివన్) కూతురు పాత్రలోనూ (రెండు పాత్రలను ధరించటం) నటించటం పిదప "బాలయోగిని" పాత్రలో (తమిళంలోను, తెలుగులో స్టూడియోస్, కోయంబత్తూరు వారి "భక్త తుకారాం" (తమిళంలో)లో తుకారాం పాత్ర ధారి శ్రీ ముసిరి సుబ్రహ్మణ్యం కూతురు పాత్రలోను, తెలుగులో సి.ఎస్.ఆర్. ఆంజనేయులు కూతురు పాత్రలోను పాడిన "హరే పాండురంగ" పాటలు చాలా పాపులర్ అయి మంచి పేరు తెచ్చాయి.

"తిరుణేల కంటర్" సినిమాలో (మద రాసు) యం.కె. త్యాగరాజ భాగవతార్ కుమ్మరివానిగా కూతురు పాత్రలో "అజ్ నఖి" పాట మంచి పేరు తెచ్చింది. (ఆ సినిమా మొత్తం 16 పాటలతో 4 గంటల పాటు సాగింది.)

యుగళగీతాలు: 1940 ప్రాంతంలో

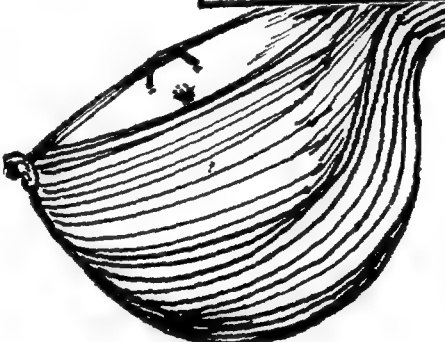
"ఇల్లాలు" సినిమాలో ఇల్లాలు పాత్రగాను శ్రీ ఎస్. రాజేశ్వరరావు చాపకవి పాత్రలోను నటించగా 3 యుగళగీతాలు ("సుమకోమల కనులీడ", "కలకాదనుమా") పాడారు. ఆ తదుపరి, ఆకాశవాణి, వల్లిక్ వెర్ ఫార్మ్స్ చాలా వాటిల్లో ఇద్దరూ కలిసి పాల్గొని పాపులర్ అయ్యారు. "నా తండ్రిగారు తీసిన "రాధిక" సిని మాలో నటించాను. సినిమా పెయిల్ అయినా నా పాట, నా సంగీతం వరకు మంచి

బాలసరస్వతి గంధర్వగాన 'కెణి'!

రెడ్డి రజనలు) పాటలు పాడారు. బహుశ ప్రచారం, ఆదరణ పొందాయి ఆ పాటలు. ఆ రోజులలో పాటలు ఎవరి సంగీత దర్శకత్వంలో (మొదట్లో) ఉండేవి: ఎవరి నోటికి వచ్చినవి, ఎలా పాడగలిగితే అలా పాడినట్టే వారు. 1940 ప్రాంతంలో బాలగంధర్వ పాట "అజ్ నఖి" లేదా కె.ఎల్. నైగల్ "అజ్"తో వారి గొంతును, అందు లోని లలిత్యాన్ని అనుకరించి కష్టపడకుండా పాడారు. అప్పట్లో మీరు పాడే విధానం, రిహార్సల్స్ ఎలా ఉండేవి? ఆయా సందర్భాన్ని, ఆ పాత్ర యొక్క

మీ అభిమాన సంగీత దర్శకులు, రచయి తలు ఎవరు? ఆనాటి సంగీత దర్శకులు అందరూ అదే మానులే. (సి.ఆర్. సుబ్బరామన్ అయితే ఆయన ప్రతి పిక్చర్లోనూ నా చేత పాడించారు. శ్రీ ఎస్. రాజేశ్వరరావు, పెండ్యాల, మంటసాల, యం.ఎస్. విశ్వనాథన్, కె.వి. మహదేవన్, రమేష్ నాయుడు, భీమవరపు నర సింహారావు, సునర్ల దక్షిణామూర్తి తదితరులు.) కృష్ణశాస్త్రీ, సినారె, రజని, ఆరుద్ర, శ్రీశ్రీ, సముద్రాల రామవాచారి, కొనరాజు

సుమధురవిణి

మానసిక స్థితిని ఊహించుకొని ఫీల్ అయి పాడేవాన్ని. పాట నేర్చుకోవాలంటే కనీసం మూడు రోజులు (పాట నేర్చుకోవటం, వాయిద్యంతో కలిపి పాడటం, ఫైన్ రికార్డింగ్) పట్టేది. ఒక్కొక్కసారి 15 రోజులు నేర్చుకొన్న పాటలు కూడా ఉన్నాయి. "అర్చిస్తా దీవిజన్" వుండేది. అంటే ప్రతి వాయిద్యానికి స్వంత బిట్ వుండేది. సంగీత దర్శకులూ స్వేచ్ఛ ఇచ్చేవారు. పాట ఎలా ఉండాలి: గొంతులో సందర్భాన్ని, సన్నివేశాన్ని సృష్టించటం వేరు, శబ్దాన్ని సృష్టించటం వేరు. పది మందికి అర్థంతో సులభంగా ఫాల్ అయేలాగ ఉండాలి. ఆ రోజుల్లో సాహిత్యంతోనే సగం సంగీతం వచ్చేది. పాట వ్రాసే వారు (కృష్ణశాస్త్రీ) పాడేవారి గొంతులో ఏదైనా శబ్దం కలుపుగా వివరిస్తే ఆ మాటను, పదాన్ని మార్చి అర్థం చెడకుండా మార్చి పాడించేవారు.

మంచి అధిరుచి కలిగేలా, చక్కని సంగీతంలో సన్నివేశానికి, కథకు సంబంధించిన దిగా వుండి పూర్వయానికి, దీపియానికి దగ్గరగా హత్తుకునేలా వుంటే ఎవరు మాత్రం విని ఆనందించి గుర్తుంచుకోతారు? ఒక్కొక్క పాట అయితే (జెమిని వాసన్ గారు) ఇద్దరు ముగ్గురు చేత ట్యూన్ కట్టించి విని విడి బాపుందో చూసి దాన్ని ఖరారు చేసేవారు. అంత ప్రాముఖ్యం ఇచ్చే వారు ఆనాడు పాటలకు. సంగీతం, సాహిత్యంలో తెలిసికొని దాని మీద విలువ, శ్రద్ధ, గౌరవం పెంచుకొని భావంతో, ఫీలింగ్తో పాడితే కంకాలం "పాట" నిలిచిపోవటానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఎంతవరకు చదువుకొన్నారు? పెద్ద పెద్ద డిగ్రీలు పొందకపోయినా ఇంటి వద్దనే తండ్రిగారు ఇంగ్లీషు, తమిళం, హిందీ, సంగీతంలో నలుగురు టీచర్లను ఏర్పాటు చేసి అక్షరజ్ఞానం పొందాను.

సుబ్బారావులు బాగా అభిమానులు. ఈ తరం సంగీతం, గానం ఎలా వుంది? "హిందీలో అనూరాధ పోద్దాల్, తెలుగులో చిత్ర, వాణి వర్ధమాన గాయకులుగా పాడుతున్నారని విని చాలా ఆనందపడ్డాను. పాశ్చాత్యం, జానపదంతో శాస్త్రీయాన్ని మిళితంజేసి విసలానికి క్రొత్తగా వుండి "మెలోడి"తో పాటలను అందిస్తున్న ఇళయరాజు ఇంకా కృషి సల్పి కలకాలం ప్రజల మనసుల్లో నిలవాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను." మీరు పాడిన పాటల్లో మీకు బాగా నచ్చినవి ఏవి? జంగారు పాపాయి, ఆ తోటలో, నల్లని వాడూ, తుమ్మెదా ఒకసారి, చలిగాలి వీచింది, ఆంధ్ర మహిళ, ఈ ప్రేమ ఏం కలిగెను నాలో, నృప్తిలో తీయింది.

భవిష్యత్ కార్యక్రమం ఏమిటి? నా అభిమానులు మళ్ళీ పాడమని కోరుతున్నారు. వారి ప్రోత్సాహంతో మొక్కవోని ఉత్సాహంతో మళ్ళీ రేడియో, టి.వి.లలో క్యాసెట్లు రూపేణా, పబ్లిక్ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనాలని అనుకుంటున్నాను. ఆరుపదుల అడవడుమగా చెవిరిగా ఒక్క ప్రశ్న. మీ పేరు ముందు "బాల" అని వుంది. దాని వివరం చెబుతారా? ప్రముఖ నర్తకి శ్రీమతి పద్మా సుబ్రహ్మణ్యం తండ్రిగారైన శ్రీ కె. సుబ్రహ్మణ్యం ఆరవ ఏటనుంచే పాట పాడటం మూలాన "బాల" సరస్వతిగా పిలిచారు. అదే అలా నిలబడిపోయింది.

ఆరుపదుల ఆంధ్రులడవడుమగా మరిన్ని కార్యక్రమాలను అందించి సుమారు 15 సంవత్సరాల తర్వాత మరల శ్రీమతి రావు బాలసరస్వతి దేవి గానరసాస్వాతంలో ఓల దించాలని ఆశిద్దాం.

వ్యాసం: - "కాండిన్యస" **ఫాలో :** శ్రీ వి.సూర్యకుమారి

మానసిక రుగ్మతలకు హిప్నోథిరపీ

మీ ప్రశ్నలకు టి.ఎన్.రావ్ జవాబులు

హిప్నోథిరపీ అమెరికా, బ్రిటన్ కంటే దేశాలలో బహుశ ప్రచారంలో వుంది. మనదేశంలో కూడా ఇటీవలి కాలంలో ప్రచారంలోకి వచ్చింది. అనేక మానసిక రుగ్మతలను రూపుమాపే వైద్య ప్రక్రియలు ఈ థిరపీలో వున్నాయి. దీన్ని గురించి తెలుసుకునేందుకు పాఠకులు పంపే ప్రశ్నలకు ప్రముఖ హిప్నోటిస్ట్ శ్రీ టి. ఎన్. రావు సమాధానాలు ఇస్తారు. ప్రశ్నలు పంపవలసిన చిరునామా:

ఆంధ్రదేశిక
ప్రొద్ధపత్రిక,
గాంధీనగరం, విజయవాడ-3

న్యూఢిల్లీ దేశబంధు కళాశాల విద్యార్థి రాజీవ్ గోస్వామిని అనుసరించి తరలిస్తున్న దృశ్యం..

భారతమా ఆత్మా హతి

భా

రత దేశం స్వతంత్రమై నాలుగు దశాబ్దాలు దాటినా సమస్యల అగ్ని గుండాలు రగులుతూనే వున్నాయి. దారిద్ర్యం ఈ జాతి జీవనంలో ప్రధానాంగమైంది. నిరుద్యోగభూతం యువ భారతాన్ని భయపెడుతోంది, కలవర పరుస్తోంది. బంగారు భవిష్యత్తును ఊహించుకుంటున్న యువతరం వాస్తవ దృశ్యాన్ని చూసి సహించలేక పోతున్నది. ఆశ-నిరాశల మధ్య మర్చిపోతే ఆశ అడుగంటిపోగా నిరాశ, నిస్పృహ అవహిస్తున్నవి. ఈ వ్యవస్థ మీద ద్వేషంతో ఆత్మాహతి చేసుకుంటున్నది.

మండల్ కమిషన్ నివేదికను అమలుచేయాలని గత ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం ఉత్తర భారత దేశంలో కల్లోలం సృష్టించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వద్వారా వెనుకబడిన తరగతులకు 27 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పిస్తూ సింగ్ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయంపై అగ్ర కలాలు, వ్యవసాయతరగతి వర్గం అగ్రహించాయి. ముఖ్యంగా పట్టణాల్లోని విద్యార్థులు ఏడుల కెక్కారు. నిరసన ప్రదర్శనలు మొదలయ్యాయి. రోజులు గడిచే కొద్దీ నిరసన జ్వలించుకుంటుంది అదికార పీఠాలపై కూర్చున్న పెద్దలు ఆశించారు. అయితే నిరసన ఉద్యమం ఎవరూ ఊహించని మలుపు తిరిగింది. విద్యార్థుల 'ఆత్మాహతి' జాతి వ్యూహాన్ని కలవరపరచింది. విద్యార్థులు ఇంతటి తెగింపు ఎందుకు చేస్తున్నట్లు? ఆత్మాహతికి ఎందుకు పాల్పడుతున్నట్లు? రాజీవ్ గోస్వామిని అదర్శంగా ఎందుకు ఎన్నుకున్నట్లు?

విద్యార్థుల ఆత్మాహతి వెనుక అంతలేని నిరాశ, వట్టరాని ఆగ్రహం వున్నాయి. పాఠశాలకు కనువిప్పు కలిగించాలనే భావం వుంది. ఒక అదర్శం కోసం తమ ప్రాణాలను బలి చేస్తున్నామనే ఆవేశం వుంది. ఆ ఆవేశంలో తాము చేస్తున్న పని మంచి చెడ్డల గురించి ఆలోచనలేదు. మననెప్పుడో మొదలుబారింది. ఏకేకం సరించింది. తమ భవిష్యత్తును ఎవరో పాడుచేశారన్న భావం భూతంలా ఆవహించింది. బహిరంగంగా ఆత్మాహతి చేసుకొని సమాజానికి పెద్ద కొళ్ళనీమార్చి మిగిలారు.

మండల్ కమిషన్ నివేదికను బూచాదు లిపి పిపారులను అమలు చేయాలన్న నిర్ణయంలో రాజకీయం వుంది. అందులో సందేహం లేదు. అయితే వెనుకబడిన తరగతులకు ఉద్యోగాల్లో 27 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించినంత మాత్రాన తమ భవిష్యత్తు అందకార మవుతుందని అగ్రకులాల విద్యార్థులు

భావించడం పొరపాటు. విజానికి కేంద్ర ప్రభుత్వ సర్వీసులో ప్రతి ఏటా లభిస్తున్న ఉద్యోగాలు తక్కువ. ఉన్న కొద్ది ఉద్యోగాలకై ఇక్కడ మంచి పోటీ పడుతున్నారు. 27 శాతం అదనంగా రిజర్వేషన్ వల్ల పోటీ మరింత పెరిగే మాట నిజమే. 27 శాతం రిజర్వేషన్లు వెనుకబడిన తరగతులకు యివ్వకపోయినా ఉద్యోగం లభిస్తుందన్న గ్యారంటీ ఏమిలేదు. రాజకీయ నాయకులు తమ పదవులను సుస్థిరం చేసుకోవడానికి అడివ చదరంగంలో విద్యార్థులు బలి పశువులవుతున్నారు. రిజర్వేషన్ వ్యతిరేక, రిజర్వేషన్ అనుకూల వర్గాలూ యువతరం చీలిపోతున్నది. అవకాశం కోసం పొంచి వున్న రాజకీయ పార్టీల విద్యార్థులను పాపులుగా వాడుకుంటున్నాయి.

రిజర్వేషన్ వ్యతిరేక ఆందోళన ఉధృతంగా చెలరేగిన ప్రాంతాలను గమనిస్తే ఒక విషయం బోధపడుతుంది. రిజర్వేషన్ వ్యతిరేక ఉద్యమానికి కేంద్రం ఢిల్లీ. అక్కడి నుండి లక్నో, పరస్, కురుక్షేత్రం, చండీఘర్, కోట, అహమ్మదాబాద్ మొదలైన పట్టణాలకు ప్రాకింది. దక్షిణ భారత దేశంలో ఈ ఉద్యమ ప్రభావం అంతగా కనిపించలేదు. అలాగే పశ్చిమ బెంగాల్, ఈశాన్య రాష్ట్రాలలోనూ రిజర్వేషన్ వ్యతిరేక ఉద్యమానికి జనం స్పందించలేదు.

ఈ రాష్ట్రాలలో ప్రభుత్వాలు ఇంతకు ముందే వెనుకబడిన తరగతులకు రిజర్వేషన్లు కల్పించాయి. అందువల్ల ఇప్పుడు కొత్తగా

ముంచుకువచ్చిన ప్రమాదమేమీలేదు. చెడురు మదురుగా కొన్ని సంఘటనలు జరిగినప్పటికీ వాటివంత తీవ్రంగా పరిగిణించ వలసరం లేదు.

రిజర్వేషన్ వ్యతిరేక ఉద్యమంలో అంతర్లీనంగా వున్న ప్రధానాంశం ఒకటైంది. వెనుకబడిన తరగతులకు ఉద్యోగాల్లో 27 శాతం రిజర్వేషన్లు యివ్వడం వల్ల అదికార యంత్రాంగంలోని కొన్ని కీలక పదవులను వారు అక్రమిస్తారు. అదే జరిగితే, తాము ఇంతకాలం రమభవిష్యత్తు అధికారానికి గండి పడుతుందని అగ్రకులాల వారు భయపడటం సహజం. ఈ కారణంగానే మండల్ నివేదిక కవై కొన్ని చోట్ల హింసాత్మక ప్రతిఘటన వచ్చింది. ఏ రాజకీయపార్టీ కూడా పైకి మండల్ కమిషన్ నివేదికను ఖండించకపోయినా పరోక్షంగా కొన్ని పార్టీలు ఉద్యమానికి ఆజ్ఞా పోశాయి. విద్యార్థులను రెచ్చగొట్టి

మండల్ నివేదిక అమలుపై ఉత్తర భారతం విద్యార్థిలోకం ప్రతిఘటనోద్యమానికి దిగింది. ఆత్మాహతులతో నిరసనోద్యమం అనూహ్యమైన మలుపు తిరిగింది. విద్యార్థి ఉద్యమాలలో 'ఆత్మాహతి' సరికొత్త అధ్యాయం. ఎందరో విద్యార్థులు అమూల్యమైన ప్రాణాలను పోగొట్టుకొన్నారు. విద్యార్థుల 'ఆత్మాహతి'లో అంతర్లీనంగా వున్న నిజస్వరూపం ఏమిటి?

ముగ్గులోకి దించాయి. ఈ పార్టీల ఇక్కడ తమ రాజకీయ ప్రత్యర్థులపై ప్రతికారం తీర్చుకోవడమే.

హిందూ సమాజంలో 'కులం' అంత ర్యాగం. కులం లేని హిందువు లేడు. కుల

'ఆత్మాహతి' యత్నంలో

దక్షిణ ఢిల్లీలో విద్యార్థులతో పోలీసుల ఘర్షణ

రిజర్వేషన్

గుండెల్లో

కుతి

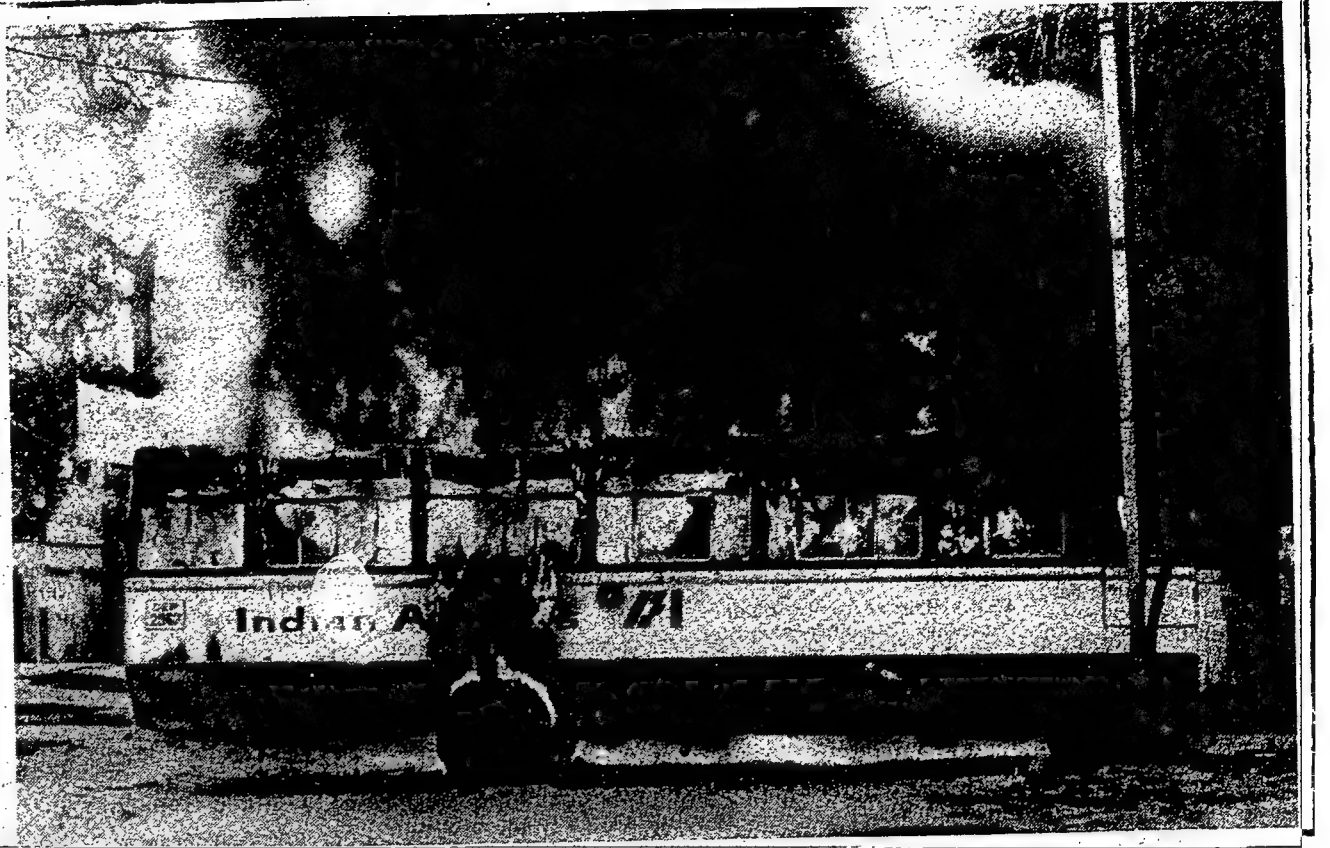
లు

నువ్వుకి చేతిక-విద్యార్థి

రేకులు ఢిల్లీ ఆర్.ఎ. బస్సును దగ్ధం చేశారు

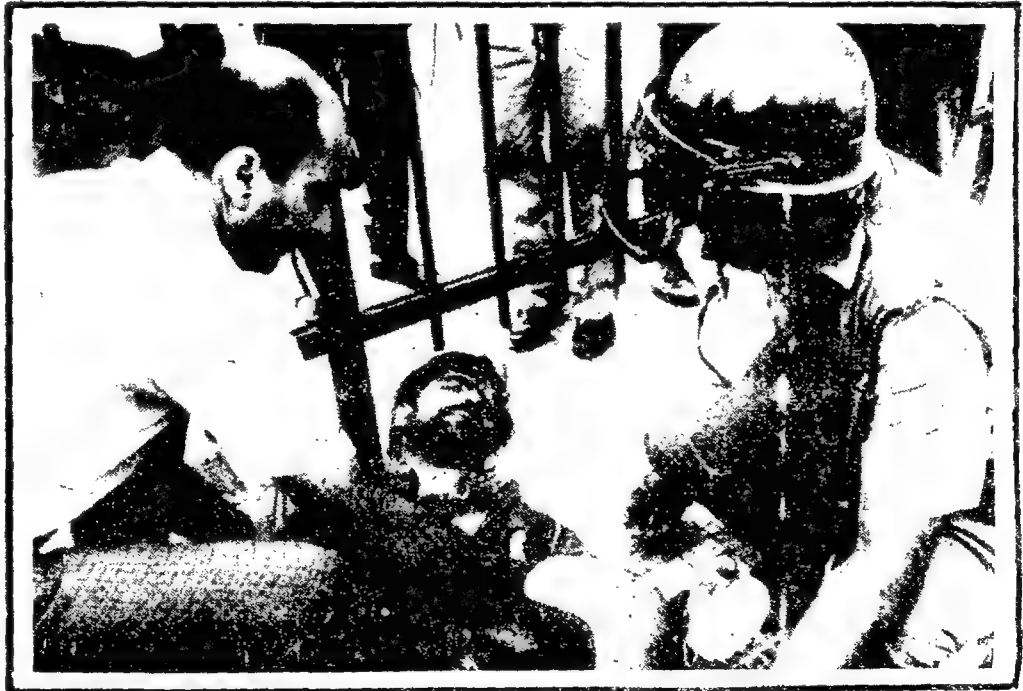

మ్యాడల్లి విమానాశ్రయం సమీపంలో ఇండియన్ ఎయిర్లైన్ స్టాఫ్ బస్ దగ్ధమైన దృశ్యం

రహిత ఆదర్శ సమాజం కోసం తరతరాలుగా ఒక ప్రక్క కృషి జరుగుతున్నా కులవ్యవస్థ మరింత బలపడుతున్నదే గానీ రూపుమానే సూచనలేమీ లేవు. 'కులం' కారణంగా సమాజంలో ఏర్పడిన అంతరాలు నశించడం

సంపూర్ణాలు జాతినే నిర్వీర్యం చేస్తాయి. వేల కులాలతో వెనుకబడిన దేశం మనది. తరతరాలుగా అనేక కులాల ప్రజలు సామాజికంగా అణచివేయబడిన మాట యధార్థం. వారి అభ్యున్నతికి ప్రభుత్వాలు

గురించిన బెంగ యువతరానికి వుండకూడదు. ఉపాధి అవకాశాలు విస్తరించినప్పుడే నిరుద్యోగ వర్తం సుఖాంతమవుతుంది. లేకుంటే సం'కుల' సమరంలో బలి అయ్యేది భావిభారత నిర్దేశలే. 'కేవలం రాజ్యాంగం ప్రాథ

తమ అధికారం సుస్థిరత కోసం రాజకీయ నాయకులు అడే చదరంగంలో విద్యార్థులు పావులు. బలహీనవర్గాల సముద్ధరణ కేవలం 'కొంగ జపం' మాత్రమే. ఏ వర్గం మనసూ గాయపడకుండా అందరి అభ్యున్నతికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తే కాదనేదెవరు? కులాల మధ్య పోరాటం జాతినీ నిర్వీర్యం చేస్తుంది. ఉపాధి అవకాశాల విస్తరణ సరిగితే నిరుద్యోగ వర్తం సుఖాంతమవుతుంది.

లేదు. ఇది కేవలం యువతరం తప్ప కాదు. వారు పెరిగిన వాతావరణం అలాంటిది. మన దేశ నాయకుల స్వార్థ రాజకీయాలు కులాల మధ్య చిచ్చురగులుతున్నాయి. ఒకప్రక్క మత కలహంతో, వేర్పాటువాదంతో అగ్ని గుండంగా మారిన భారత దేశంలో కుల

చేయవలసింది ఎంతో వుంది. అయితే రాజకీయ పార్టీలకు కావలసింది చిట్ట రాజకీయం. వెనుకబడిన తరగతులను కైకి తీసుకురావాలంటే చీకట్లో కృషి అవసరం. ప్రభుత్వాలకు అంతటి శ్రద్ధ ఉన్నాయి? కొన్ని కులాలకు రిజర్వేషన్లు కల్పించి వారిని సంఘీభావించే నాటకం అడలుం మలభం. వాస్తవానికి ఈ రిజర్వేషన్ల వల్ల వారిలో మాత్రం ఎందరికీ ఉద్యోగాలు వస్తాయి? అందరికీ సరిపడా ఉద్యోగాలున్నాయా? అగ్రకులంలో జన్మించడం నేరంకాదు. కాకూడదు. ప్రతిభను అవహేళన చేయడం దేశ భవిష్యత్తుకు మంచి దికాదు. ప్రతిభను ఎక్కువ పున్నా సుర్తిం చవలసిందే, గౌరవించవలసిందే. దేశ భవిష్యత్తు యువతరం చేతుల్లో వుంది. ఉపాధి అవకాశాలు పెరగాలి. బ్రతుకు

మీక బాక్సులలో తని బాక్సును చేరుస్తాననే ప్రభుత్వ నివాదం వల్ల లాభించేదు. కాబట్టి గం' చాలా బాక్సులున్నాయి. అన్ని బాక్సులు చచ్చగా అమలు జరుగలేదు. అలాగే తెలుసు. 'తని బాక్సు' అంటే 'తని' అని ప్రణాళిక వుండాలి. యువతరం సతమెత్త రాజకీయ పార్టీలై ఎన్నిక చేయవలసింది దీనికోసం. ఆత్మాహతం వల్ల రాజకీయ పార్టీల స్వభావం మారదు. నిరుద్యోగ సమస్య తీరదు. రాజకీయం కేవలం వినిపి యువతరం 'సత' కారాదు. 'సత' అధారానికి ఇది మరో క్రాంత రూపం కాకూడదు. -ఎం.ఎల్.ఎన్. రెడ్డి

మీకు కల వచ్చిందా? ఎందుకో తెలుసా?

ప్రపంచంలో అందరూ కలలు కంటారు.

అందులో ఆసాధారణమైనవన్నీ కలల ద్వారా వ్యక్తమవుతుంది. అందువల్ల అసాధారణ మనస్తత్వంలో వీటికి ప్రాధాన్యత ఉంది. కలకు ఊహతో సంబంధం ఉంది. మనం కలల్లో చూసేవి చాలా మటుకు వివిధ బిందార సమూహాలే. వాటిలో కొన్ని వాస్తవానికి దూరంగా, వికారంగా ఉంటాయి, కొన్ని వాస్తవంగా ఉంటాయి. ఒక్కొక్కసారి మెలుకువ వచ్చేసరికి కలవూర్తిగా చెదిరిపోతుంది. మదిలో గుంచి పోయిపోతుంది. ఆసలు కలకన్నాం అనుకోం. అనాది కాలం నుండి మానవులకు కల విశిష్టమైనదని తెలుసు. వింత, వింత సంఘటనలు ఆరగడం మూలాన, సన్నివేశాలు ప్రస్తుతంగా ఉండడం చేత, చనిపోయిన వాళ్ళు కూడా కనిపించడం వల్ల, దేవతలు, దేవి పోయిన తరువూర్తికూడా వచ్చి కలల్లో తమతో మాట్లాడతారని అదిమ మానవులు అనుకునేవారు. కలలో ఆత్మ, దేహాన్ని నదిలి దేవతలతో విహరించి వస్తుందని మరీ పొందరి అధిప్తాయం. అలాంటి భావాలు ఉండడం వల్ల కలలు చరిత్రకల్పంలో వచ్చే సంఘటనలు సూచిస్తాయని అనుకునేవారు. కొంత మంది కొన్ని బొమ్మలను, వట్టిలను ఉపయోగించి కలలకు అర్థం చెప్పేవారు. ఈ బొమ్మలు వివిధ సంస్కృతులలో వివిధ రకాలుగా ఉంటాయి. అదిమజాతి దారి కేకాక ఈ కాలంలో కూడా సామాన్యులకు కలల గురించి అలాంటి భావాలున్నాయి. కలల్లో ఎక్కువ అవ్యక్త చేతనతో ఉండే పాతభావాల చేత నిర్ణయించబడతాయని మనస్తత్వ శాస్త్రం చెబుతోంది. అవ్యక్తచేతనమున మానసిక ప్రక్రియలకు స్వప్నం ఒక ప్రతిబింబం అని మనస్తత్వ విశ్లేషణవాదులు నిరూపించారు. నిజానికి అవ్యక్తచేతనను కనుగొనేందుకు కలలను పరిశీలించడం మంచి పద్ధతి.

కలలన్నీ అవ్యక్తచేతన ప్రభావం వల్లనే ఏర్పడాలని కూడలేదు. చేతనకు, అవ్యక్త చేతనకూ మధ్య మరో అంతస్తు ఉందని, దానిలోని విషయాలు వ్యక్తంగా లేకపోయినా తలుచుకున్నప్పుడు జ్ఞాపకం తెచ్చుకోవచ్చని 'మనోమర్శాల'లో చెబుతారు. దీంట్లో వుండే భావాలు అనుభవాలవల్ల కూడా కలలు రావచ్చు. ఉదాహరణకు 'రాము' 'కృష్ణ'కు ఏదో విషయంలో సప్తచిహ్నానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడనుకొందాం. మధ్యలో శేఖరం రావడం వలన వారి సంభాషణకు అంతరాయం కలిగింది. తర్వాత వాళ్ళిద్దరూ ఏదో ఇతర సంగతులు మాట్లాడుకుని విడిపోయారు. రాము ఆ రోజు రాత్రి లేదా కొన్ని

రోజుల తర్వాత ఆ వాదాన్ని కలలో కొనసాగించవచ్చు. ఆ అనుభవం పూర్తి కాలేదు కాబట్టి అలా జరుగుతుంది. అలా అనంతంగా విడిచిపెట్టిన భావాలు కలలో సంపూర్ణ అవుతాయి. మనం స్నేహితుల గురించి, బంధువుల గురించి, ప్రేమికుల గురించి కనే కలలు ఇలాంటివే. అంతకు ముందు జరిగిన అనుభవాన్ని కలలో పునశ్చరణ చేసుకుంటాం అన్నమాట.

శారీరకమైన సంఘటనల వల్ల కూడా కలలు రావచ్చు. నిద్రలో గొంతు ఆరిపోగానే తాను బక్కెల్లాతో నీళ్ళు తాగుతున్నట్లు పిల్లవాడు కలగనవచ్చు. బాగా చలిగా ఉన్న రాత్రి ఆరుబయట పడుకుంటే మంచు మీద నుండి తారు తున్నట్లు అడుతున్నట్లు కలరావచ్చు. అలాంటివన్నీ కలలో విషయం చాలా విస్తృతంగా ఉండవచ్చు. కలల్లో ఉండే ఇతివృత్తాలు పరిశీలించడం ఆననం. కానీ అవి శారీరక కారణాలవల్లను జ్ఞానేంద్రియ అనుభూతివల్లను రావచ్చునని నిరూపించవచ్చు. అలగనేటన్నడు శారీరక సంఘటనల పున్నా నిద్రాభంగం కాదు. దీన్ని ఆధారంగా చేసుకుని కొందరు కల నిద్రాభంగాన్ని వారించే సాధనమని వాదిస్తారు. ఈ సిద్ధాంతంపైన చెప్పిన కలలకు వర్తించవచ్చు. ఇతర కలలను విశదీకరించడానికి వేరే సిద్ధాంతం అవసరం. ఈ కలలు నిశ్చయంగా అవ్యక్తచేతనవల్ల కలుగుతాయి. కనుక అవ్యక్తచేతనను అర్థం చేసుకునే పద్ధతిలో చూడమే వాటిని అన్వయించుకోవాలి. కలలన్నింటిలోను రెండు అంశాలుంటాయి, బహిర్గతాంశం, గూఢాంశము. మెలుకువరాగానే చెప్పే సంగతులు బహిర్గతాంశం మాత్రమే. దీని వల్లనే కల అంతర్వం బయటపడదని ప్రాయిద్ రుజువు చేశారు. కలకు లోతైన అంతరార్థం ఉంటుంది. అది నిగూఢమైన అంశం. కలలను పరిశీలించడంలో గూఢంగా వుండే విషయాలను బహిర్గతం చేయాలి. ఈ ప్రక్రియను ప్రాయిద్ కలలను నిర్మాణం చేసే సాధనం (డ్రీమ్ ఫార్మేషన్) అంటారు. దీనిలో ముఖ్యంగా ఉండే మరొకటి అంశాలను ఆయన ప్రస్తావించాడు. అవి సంక్షేపం (కన్డెన్సేషన్), ఒక వ్యక్తిగాని వస్తువుగాని ఉండే గుణాలు మరో వ్యక్తికి, వస్తువుగాని ఆపాదించడం (డిస్ టెన్షన్), చిహ్నంతో సూచించడం (సింబలైజేషన్), విస్తృత పరచడం (పెకండరీ ఎలాబరేషన్) ఒక ఉదాహరణలో ఇవన్నీ స్వప్నం చేయవచ్చు. ఒక కుర్రాడిని ఉపాధ్యాయుడు వివరితంగా దండించాడు, అవమానించాడు, కొట్టాడు. పిల్లవాడు చాలా బాధపడ్డాడు. అతనికి చాలా కోపం కూడా వచ్చింది. కాని తాను చిన్నవాడనడం వల్ల, కొట్టేది మాస్టరు కావడం వల్ల ఏమీ చేయలేకపోయాడు. క్లాసులో పిల్లలందరి ఎదుట ఈ సంఘటన జరగడం

చేత తను వాళ్ళ దృష్టిలో తక్కువైనో యానని సిగ్గుపడ్డాడు. తానేమీ చేయలేకపోవడం వల్ల మనసులో తీవ్రమైన సంఘర్షణ లేగింది. ఈ సంఘటన అవ్యక్తచేతనలోకి అణగిపోయింది. కొన్ని రోజుల తర్వాత వాడికి ఒక కల వచ్చింది. దాంట్లో ఒక ఎలుక పిల్లితో పోరాడి దాన్ని చంపుతుంది. ఎలుక పిల్లిని చంపలేదుకాబట్టి ఈ కలకు అర్థం లేదనిపిస్తుంది. మన కలల్లో యెక్కువ యిలాగే అనంగతంగా, అసంబద్ధంగా ఉంటాయి. వై ఉదాహరణలో ఎలుక పిల్లిని చంపడం బహిర్గతం. దాని అంతరార్థం ఏమిటంటే తాను చిన్న పిల్లవాడుగా ఉన్నప్పుడు ఉపాధ్యాయుడిపై కసి తీర్చుకోవాలని అతనికున్న వాంఛ. తనే ఆ కలలోని ఎలుక, ఉపాధ్యాయుడు పిల్లి.

వై ఉదాహరణలో బహిర్గతంగా కలలో కనిపించే విషయం చాలా చిన్నది. క్లాసులో జరిగిన సంఘటనకు సంబంధించిన వివరాలేమీ లేవు. ఏ కలలోనైనా యంతే. అనుభూతికి సంబంధించిన ముఖ్యాంశాలు మాత్రమే ఉంటాయి. దీంట్లో పొదుపు సూత్రం ఉంది. కల విస్తృతంగా ఉండే వివరాలు ఎక్కువగా ఉంటే నిద్రాభంగమై వ్యక్తచేతనలో ఉండే కోరిక తీరకుండా పోయే ప్రమాదం ఉంది కనుక విషయం సంక్షిప్తం చేయబడుతుంది.

బహిర్గతాంశంలో ప్రముఖంగా కనిపించేది అపారాధాన్ని కలుగజేయవచ్చు. దాంట్లో ఒక వ్యక్తికి ముఖ్యమైనది ఉందని, కనిపించవచ్చు. కనుక ద్వారా అంతా అతడిమీద ఉంటుంది. విచారం చేసి గూఢాధాన్ని చూస్తే ప్రాముఖ్యం మరొక వ్యక్తికి ఉంటుంది. బహిర్గతాంశంలో అతడికి ప్రాముఖ్యం ఉండదు. ఈ సూత్రాన్ని స్థాన విని మయం (డిస్ టెన్షన్ మెంట్) అంటారు. దీంట్లో ఒక వ్యక్తిగాని సంఘటనగాని వుండే ప్రాముఖ్యం మరో వ్యక్తికి కాని, సంఘటనకు ఆపాదించబడుతుంది. కలలో బహిర్గతంగా కనిపించే విషయాన్ని మనం లెక్కచేయగూడదు. వ్యక్తుల నుండే ప్రాధాన్యత దాంట్లో పరిగా సూచించబడదు. స్వప్నాన్ని వివరించడంలో ఈ జాత్రుత తీసుకోవాలి.

ఏ కలలోనైనా నిగూఢంగా ఉండే అంశం పూర్తిగా మారిపోయి అనేక కొత్త

అక్కతులలో కనిపిస్తుంది. ఈ ప్రక్రియనే చిహ్నంతో సూచించడం (సింబలైజేషన్) అంటారు. వై చెప్పిన ఉదాహరణలో ఎలుక కుర్రాడికి చిహ్నం. ఈ సందర్భంలో ఈ చిహ్నం సూచించబడడానికి కారణం పిల్లవాడికి ఎలుకకు సామ్యం ఉంది. ఇద్దరూ ఒకటే అని భావించేటట్లు ఉన్నాయి. అదే విధంగా ఉపాధ్యాయుడికి బలం ఉంది, అధికారం ఉంది, పిల్లికి బలం ఉంది, ఎలుక మీద అధికారం ఉంది. ఈ చిహ్నాలు అవ్యక్త చేతన శాస్త్రంలో చిత్రమైన ప్రక్రియ. ఈ చిహ్నాలు వయసు, ఆనతి, విజ్ఞానం, వికాసం, భాష, సంస్కృతి మొదలైన పరిస్థితుల మీద ఆధారపడి ఉంటాయి. ప్రపంచ వ్యాప్తమైన చిహ్నాలంటూ ఉండవు.

వై చెప్పిన మూడు ప్రక్రియల వల్ల కల అనంగతంగా అర్థం లేకుండా తయారవచ్చు. వాటి కలలోను తప్పకుండా విస్తృతం చేయబడడం (పెకండరీ ఎలాబరేషన్) అనే మరో ప్రక్రియ కూడా ఉంటుందని ప్రాయిద్ అన్నాడు. అందువల్ల సంఘటితమైన చక్కని కథ సృష్టించబడుతుంది.

కథకు దీనివల్ల పరిపక్వత వస్తుంది. ఈ ప్రక్రియ వలనే కలపైకి కుతూహలం పుట్టించే కథలా ఉంటుంది. అవ్యక్తచేతనలో ఉండే విషయాలు వాటినిజాక్చుతిలో వ్యక్తచేతనలోకి రావడానికి వీలు

లేదు కాబట్టి విషయానికి రూపరేఖం కలిగించడానికి ఈ ప్రక్రియలు జరుగుతాయి. వ్యక్త చేతనకు యిష్టంలేనివి కాబట్టి అణగగొట్టబడతాయి. అవి నిజరూపంలో కనిపిస్తే వ్యక్తి వాటిని సహించలేడు. రూపరేఖం లేకుండా కనిపిస్తే నిద్రాభంగమయ్యే ప్రమాదం కూడా వుంది. కలలు తీరని వాంఛలకు పరోక్షంగా తృప్తి యివ్వడానికి ఏర్పడ్డాయని ప్రాయిద్ భావన. వాంఛలు ప్రత్యక్షంగా తృప్తి పొందడానికి వీలు ఉండదు. అందువల్ల అవి అణగగొట్టబడతాయి. అలాంటి కోరికలు కలల రూపంలో తృప్తి పరచబడతాయి. కలలో తీర్చబడే కోరికలకు లైంగిక వాంఛతో సంబంధం ఉంటుందని ఆయన అభిప్రాయం.

-విశ్వేశ్వర్

చిహ్నంతో సూచించే వ్యక్తి విభజన

మానవుడు కూడా ఏర్పరచుకోలేని సాటిలేని సంఘ జీవనాన్ని చిహ్న మానవునికన్నా ముందే ఏర్పరచుకొన్నాడు. వీటి సంఘవ్యవస్థ వ్యక్తి విభజన ఆధారంగా ఏర్పడిందని చెప్పాలి. చిహ్నంలో రాజు, రాణి, శ్రామికులు, సిపాయి అనే వర్గాలున్నాయి.

చిహ్నం రాజు ఉంటాడు. కాని అతని రావరికం పేరుకు మాత్రమే! చిహ్నం సంఘంలో రాణికి ప్రాధాన్యత. రాణి గుడ్డుపెట్టి చిహ్నం సంతతిని వృద్ధి చేస్తుంది. అందువల్లనే దానికి ఆ ప్రాధాన్యత వచ్చింది.

సిపాయి చిహ్నం శ్రామిక చిహ్నంకన్నా బలమైనది. సంఘానికి అండగా ఉంటాడు. సంఘమే వీటికి తిండిపెడుతుంది. చిహ్నంలో శ్రామిక, సిపాయి వర్గాల ముత్రం ఉండేవి. సంపర్కాది తంతులు ముగిసిన తరువాత మగచిహ్నం కంత ప్రాధాన్యత వుండదు.

చిహ్నం వ్యక్తిగత బాధ్యత, సమస్యల ద్వారా ఒకరు నేర్చినవిలావు. క్రమశిక్షణ, సంఘ శ్రేయస్సు కొరకు అత్యార్థం అనేవి వాటికి పుట్టుకతో వచ్చిన మంచి లక్షణాలు. వేటను అవి బచ్చికంగా, యాంత్రికంగా చేసుకుపోతాయి.

శ్రామిక చిహ్నం గుడ్డు పెట్టడానికి ముందు "నివాళిని చెయ్యి, నేనాకని చేస్తాను" అని గూటిని నిర్మించి ఆ పెట్టినగుడ్డను రకాలవారిగా ఇచ్చి పుచ్చుకునే ధోరణివల్ల చిహ్నం సంఘవ్యవస్థ వేరు వేరు గదుల్లో వర్తించాయి. పుట్టిన దిడ్డలకు మానవులకు అడర్కప్రాయమని చెబితే దోషం తిండిపెడతాయి. ఆ దిడ్డలను ఎప్పటికప్పుడు లేదను కుంటాయి. శుభం చేస్తాయి. వీటికి ఎప్పుడూ చాకిరే. ఇవి నిజంగా త్యాగమూర్తులు.

-గుడి నేవ విష్ణుప్రసాద్

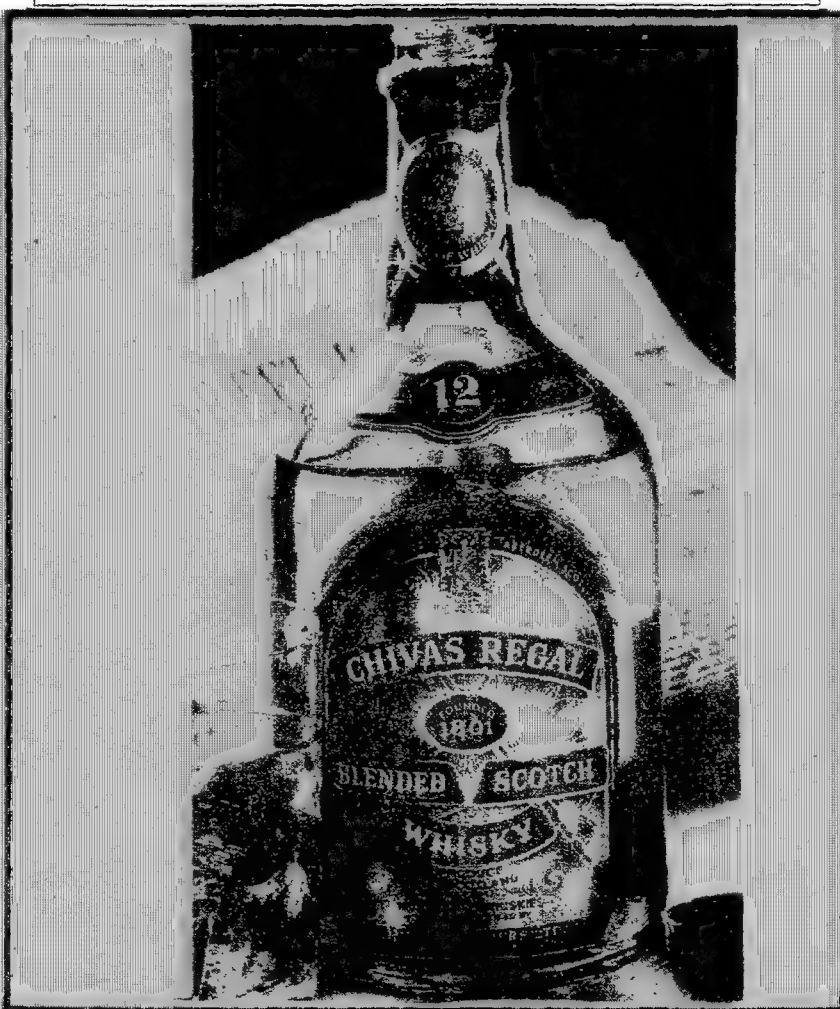
అనాదిగా ప్రజలు తమ శ్రమను, బాధలను మరచిపోవడానికి కల్లు, సారాయిలాంటి మత్తు పానీయాలకు అలవాటు పడిపోయారు. మత్తు పానీయాలైన కల్లు, సారాయిలాంటి మత్తు పానీయాలు ఎక్కువగా సేవించటం వల్ల మెదడు నిర్వర్తింపే విధులపై ప్రభావం ఎక్కువగా పడుతుంది. ఈ ప్రభావశీలత ముఖ్యంగా రక్తము మరియు మెదడు దాతుపులలో ఉండే మత్తుపానీయ సరిమాణంపై ఆధారపడి వుంటుంది. మెదడు జరిపే ముఖ్యమైనమంటి చర్యలైన హేతువు, కోరిక, శ్రద్ధ, జ్ఞాపకశక్తి, ఉద్వేగం, విశేషం, నిర్ణయం, జాగ్రత్తలు ప్రభావితమవడానికి ఎక్కువ అవకాశం వుంది. ఇకపోతే కండరాలకు సంబంధించిన కదలిక, నియంత్రణ విధులకు కొద్దిగా, జ్ఞాపకశక్తికి సంబంధించిన సమన్వయకరణ, నియంత్రకరణ విధులకు విమూలం కలగవచ్చు.

చాలా కాలంగా ప్రజలలో కల్లు, సారాయి లాంటి మత్తు పానీయాలను అధికంగా సేవిస్తే అవి నాడీ మండలాన్ని ఉద్దీనింప జేస్తాయనే నమ్మకం ఉంది. దీనివల్ల ఒక విధమైనటువంటి మత్తుకలిగి తమ బాధలను, శ్రమను మరచిపో గలుగుతామని వారి విశ్వాసం. కాని ఇది చాలా తప్పుడు అభిప్రాయం. సాధారణంగా మనషిలో సంభవించే ఒత్తిడులు, కల్లు, సారాయిలాంటి మత్తు పానీయాలను సేవించడం వల్ల పోతాయి కనుక అలాంటి భ్రమకలగడం జరుగుతుంది. ప్రజలలో ఉన్న ఇంకొక విశ్వాసమేమిటంటే ఇలాంటి మత్తు పానీయాలు సేవించడం వల్ల ఆత్మవిశ్వాసం పెరుగుతుందని. కాని ఇది కూడా తప్పుడు అభిప్రాయమే. విజానికి మత్తుపానీయాలు అధికంగా సేవించడంవల్ల మనషి తన విచ్ఛిన్నజ్ఞానాన్ని, పనితనాన్ని కోల్పోతాడు.

కల్లు, సారాయిలాంటి మత్తుపానీయాలు సేవించిన కొద్ది సేపటికి చాలామంది సిపా ప్రపంచంలో విహరిస్తుంటారు. మత్తుపదార్థాల మూలంగా కలిగే ఈ సిపాను ముఖ్యంగా నాలుగుదశలుగా పేర్కొన్నవచ్చు. ఒక వ్యక్తి సుమారుగా ఒక డెన్స్ మత్తుపానీయాన్ని పుచ్చు కొన్న తరువాత కొద్దిసేపటికి తనలో మొదటి దశకు సంబంధించిన సిపా లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. ఈ వ్యక్తి ఇతరులను మరచిపోయి తానొక్కడినే నని తనలో తాను ఆనందిస్తుంటాడు. ప్రపంచపు లంచమీద తానున్నట్లు ఊహిస్తాడు. సాధారణ అరమరికలు లేకుండా తానే ఒక ప్రపంచమని భావిస్తాడు. ఇక రెండవదశలో దుస్తులను దరించేందుకు, నడిచేందుకు, భోంచేసేందుకు ఇతరుల సహాయాన్ని అర్థిస్తాడు. ఈ దశలో కోపం అతితగ్గరగా వస్తుంది. తన పనులు పూర్తి చేయకపోతే పెద్దగా అరవడం, తిట్టడం, ఏడ్వడం మొదలైనవి చేస్తాడు. మూడవదశలో అతి కష్టమీద బలంగా

వద్దుబాబోయ్ వద్దు!

మేధోశక్తిని చిత్తు చేసే మత్తుపానీయం

ఉపరి నీలుస్తాడు. తరచూ వాంతులు చేసుకో వడం ప్రారంభిస్తాడు. తనకు సహాయాన్నిందిస్తున్న వ్యక్తిని కొడతాడు. కొద్దిసేపటికి నీరసించి నిద్ర పోతాడు. చివరికైన నాలుగవదశలో పూర్తిగా స్వప్నా తప్పవచ్చు. ఉచ్ఛ్వాస, విస్ఫోటాంకు అవ రోదం ఏర్పడడం వల్ల వ్యక్తవాతం వచ్చి అతడు ప్రాణాలు కోల్పోడం కూడా జరుగుతుంది.

కల్లు, సారాయిలాంటి మత్తు పానీయాలు సేవించడం వల్ల శరీరంలోని వివిధ భాగా లకు జరిగే రక్తస్థరణలో లోపం ఏర్పడుతుంది. ఒక్కోసారి రక్తస్థరణ అసిపోయి మరణం సంభవించే అవకాశముంది. గుండె, కాలేయం, మూత్రపిండాలు, చర్మం వంటి వాటి విధులను నిర్వహించే సామర్థ్యాన్ని కోల్పోయి దెబ్బతిం లాయి. మనషిలో ఉండే సాధారణ కఠిన ఉష్ణగత కూడా చాలా తగ్గిపోతుంది. రోజూ త్రాగడానికి అలవాటుపడితే మనషి సాధారణ ఆరోగ్యం ఏదో ఒక్కోజా తప్పకుండా దెబ్బతిం టుంది. వివిధ వాతావరణ పరిస్థితుల మార్పుల వల్ల కలిగే జబ్బులకు, సరియైన పోషకాహారం తీసుకోకపోవడం వల్ల వచ్చే వ్యాధులకు మత్తుపా నీయాలు అలవాటుపడవారు తొందరగా లోన వుతారు. ఈ వ్యక్తులు తరచూ ఏదో ఒక జబ్బుతో దీర్ఘకాలం బాధపడుతున్నా వుంటారు.

మత్తు పానీయాలు దీర్ఘకాలంగా అలవా టుపడ్డ వ్యక్తులకు కాలేయ, ఉదరకోశ సంబంధ వ్యాధులు, కొన్ని రకాల చర్మవ్యాధులు, నిరం తరం భావంతో తాగే వ్యక్తులకు కొన్ని మామూల వ్యాధులు, మద్యాలాంటి కొన్ని సంక్రమించి వాటిని చాలా కాలం తీరించకుండా చేస్తాయి.

'ఆరోగ్యమే మహాగౌరవం' అనేది పతి ఒక్కరికీ తెలుసు. మనషి ఆరోగ్యంగా వుండి పనిచేసి విజృంభించాలి తీసుకోవలసిన ప్రవాసమైనటువంటి ఆరోగ్య సహజము 37 గా నిర్ణయించడం జరిగింది. 37 సహజ ఆరోగ్య సహజములో మత్తు సహజము ఒక్కటే. సారాయి మంటి వంటికి పునఃపేక్షము. దానివల్ల ఇది మనము చేపట్టే అపరాధమైన ఆహార వివాదాలు, కానీ మత్తు, ఇది తేలం వాదనలకు పోల్చలేక, మనము చేపట్టే కూడా ఇంకవరంగా తప్పుడే వివాదాలు. మూత్రపిండాల, నిర్వహణ అన్నివరం వివాదాలుగా చెప్పవచ్చు. ఈ నిజాన్ని గురించి కల్లు, సారాయిలాంటి ఇంకా ఎక్కువ మత్తు పానీయాలు, సహజము లోనైనవారు తమ ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకోవడానికి చీటిని అధికంగా సేవించడం మొదలుపెడితే, క్రమ క్రమంగా ఆ అలవాటుకు పూర్తిగా దూరమై సేపటి తమ ముందర భవిష్యత్తుకోసం బంగారురూపాలు చేసు కోవాలి.

- తిరునగరి శ్రీనివాస్

'అమ్మో... శుక్రవారం!'

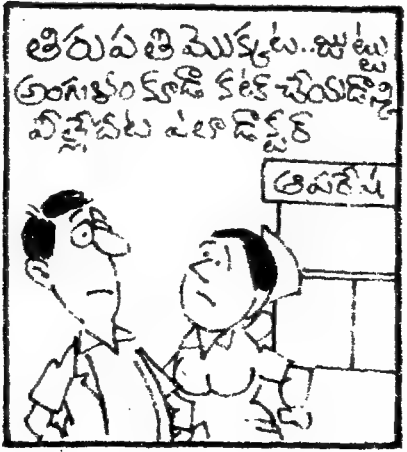
అవేశమనేది కొన్ని సందర్భాలలో అనర్థాలకు దారితీస్తుందని చెప్పడంలో తప్పులేదు. కాని, మూడవవ్యక్తిలానే ప్రాణాలనే బలితీసుకుంటాయని చెబితే అశ్రద్ధంకాదా!

ఒక ఊళ్లో ఓ పెద్ద వ్యాపారి పున్నాడు. అయినా ఒక్కగానొక్క కొడుకు. ఇక, భార్య విష యానికొస్తే అమె ఎంతో మేదకులాలనే చెప్పాలి. భర్త అడుగుజాడలోనే నడుస్తుంది. ఈ దంపతులకు పున్నప్పి మూడవ వ్యక్తిలా మరెవరికీ వుండవంటే అశ్రద్ధంలేదు. తమకు కలిగిన ఒకే ఒక్క మగబిడ్డను అల్లారుముద్దుగా పెంచి పెద్ద చేశారు. అతణ్ణి ఈ మూడవవ్యక్తిలా అశ్రద్ధం అంటే లోదో సరిగా తెలియదు. ఒకరోజు స్కూలుకుపోయి వెనుకంటే యాక్సిడెంట్ జరిగింది. తండ్రి బలమైన గాయాలు తగిలాయి. అతడిని, బాలురాలు మాసి అనుపల్లికి తీసుకువెళ్లారు. కుటుంబం నే, తల్లిదండ్రులు లోదో దిబోమంటూ అనుపల్లికి వరుగెళ్లారు. అంతవరకూ విశేషమేమీలేదు. ఆ తర్వాత జరిగిందే తమాషా!

డాక్టర్ నాడిలా: 'అయ్యా! మీ అబ్బాయి తలకు బలమైన గాయాలు తగిలాయి. అనెరేషన్ అవసరం.'

తండ్రి: అలాగే కానివ్వండి సార్..'

డాక్టరు: అనుపల్లి పేర్చిందిని పేర్చి తల మీద జాతును పూర్తిగా కత్తిరించేయమని అడగించాడు. ఆ పేర్చింది కత్తిరే వగైరా తీసుకురాగా, కుర్రాడి తల్లిదండ్రులు అడ్డుపడి-

'డాక్టరుగారు, ఈరోజు శుక్రవారం. జాతు మీద కత్తిరే పెట్టనేకూడదు. అది మహాపవారం... కీడు కూడాను...'

డాక్టరు: 'మరి అనెరేషన్ మాటే మిటి...?'

'రేపటికి వాయిదాపెయ్యండి... నష్టమేముంది?'

'అదంతా మీ మూడవవ్యక్తి... ఇప్పుడు అనెరేషన్ జరక్కపోతే...'

'ఏం పరమాలేదు... రేపే చేయండి'

డాక్టరు: 'నీకే మీ బుద్ధి...' అంటూ పాపం ఆ డాక్టరుగారు వెళ్లిపోయాడు.

ఆరోజురాత్రి పరిస్థితి విషమించి ఆ కుర్రాడు చనిపోయాడు.

ఒక్కగానొక్క కొడుకు దక్కకుండా పోయినందుకు ఆ తల్లిదండ్రులెంతానో విలపించారు. కాని, ప్రయోజనం ఏముంది?

జ్యోతిష్యం పిచ్చి

జ్యోతిష్యమీద నమ్మకంలేనివారు అరుదుగా వుంటారు. జ్యోతిష్యం తమ భవిష్యత్తుకు బంగారురూప మువ్వతుందని భావిస్తారు. దీని వల్ల మంచి జరిగితే సంతోషిస్తారు అయితే,

చెడుజరిగితే మూలం చాడవడం అదే వింత! చాము, తనమిత్రుడు తోపేతో, జ్యోతిష్యం ప్రస్తావనవచ్చి పాత సంగతులు గుర్తుకురాగా ఇలా చెప్పాడు-

'అదే! నాకు గతంలో ఓ 'మిత్రుడు' ఉండేవాడు. అతడు చాలా మంచివాడు. చాలా కుటుంబం సంతానం చాలాకా చాలాకా నిజమనుకో, నా మిత్రుని తండ్రికి జ్యోతిష్యమీద పిచ్చి నమ్మకం వుంటేనే నమ్ము. సెలి దిన్న విషయానికొస్తే జ్యోతిష్యం దగ్గరకు వెళ్లి సంగతింది, సలహా తీసుకునేవాడట. కొడుకువెళ్లి చచ్చామని సంతకల్పించి, జ్యోతిష్యమీద సలహా అడిగాడు.

అలాగడే చెప్పాడో తెలుసా... ఓ మహానుభావా, ఇన్ఫల్ట్ వెళ్లి ఉన్నాడట. అలా చేశానంటే మీ అబ్బాయి రెండేళ్లలో 'పాలి' అంటాడు, అని. ఆ తండ్రిగారు జ్యోతిష్యం మాటలువిని గజగజలాడి పోయాడు. అయినా సలే బక్క ప్రాణం... పిరికిగుండె కూడా... ఇదేం జర్మనా అనుకుంటూ దినులతో చిక్కిళ్ళమై పోయి కొన్నాళ్ళకు అయిన 'అపా' కట్టేశాడు. కొదానిమూలం వెళ్లి చేసుకుని ఓ ఇంటి వాడయ్యాడు. మాతాపాలన, ఏదైనా మితిమీరితే లోలో అనుకుంటుంది, అన్నాడు నామ.

జ్యోతిష్యం... 'వై... పాపం' అన్నాడు.

- 'స్మి'

అమిత కళా తరంగిణి

తండ్రిని కలవడం

24

రాజమహేంద్రవరంలో నాటకకళా రంగానికి, కళాకారులకు అలంబనగా నిలిచిన సంస్థలలో రాఘవ కలాసమితి, లలితకళా నికేతన్ ప్రసిద్ధమైనవి.

డాక్టర్ గిరిపాటి రాజారావు, అంక రాజ శంకరరావు, యాసంరెడ్డి వెంకట్రావు, మేడూరి వీరన్న ప్రభువులు కలిసి 1940 ప్రాంతంలో రాఘవ కలాసమితిని స్థాపించారు. ఈ సమాజం ద్వారా కాకరాల, శ్రీపాద పట్టాభి, శాంత, వర్ణప్రకృతి మొదలైనవారు నాటకాలు ప్రదర్శించేవారు. ప్రదర్శనలపట్ల ప్రేక్షకులకు అసక్తి కలిగే తీరుతో ఈ కలాసమితి సభ్యులు నాటకాలను ప్రదర్శించేవారు. సకాలంలో ప్రదర్శన, తగు ప్రచారం, ప్రేక్షకులకు హత్తుకొనే రీతిలో సమర్థమైన నటనతో డైలాగ్ డెలివరీ వీటి కారణంగా ఈ ప్రదర్శనలపట్ల మోజు పెరిగింది. ఈ సంస్థ చక్కటి కట్టుబాట్లతో నడిచేది. రంగస్థలాన్ని పూర్తిగా వాడుకోవాలనేవారు. రిహార్సల్స్ బాగా చేశాకనే ప్రదర్శన తేదీ నిర్ణయించుకొనేవారు. ఆర్టిస్టుల సమాజ వ్యవస్థాపకులు ఎంతో ఆచరణగా చూసుకొనేవారు. సాంకేతి కవరంగా మంచి శ్రద్ధ వహించేవారు.

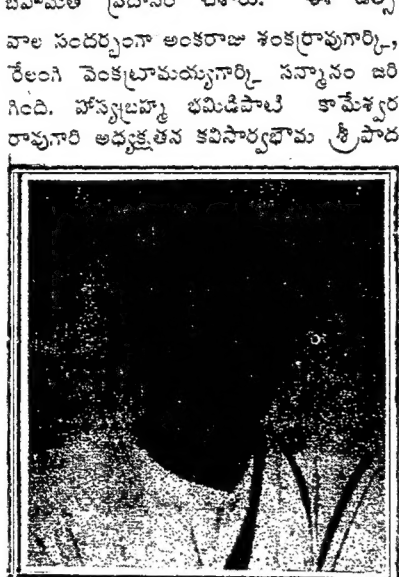
నాటకరంగానికి సంబంధించిన పుస్తకాలతో ఒక గ్రంథాలయం కూడా వీరు నిర్వహించేవారు. దీని ప్రధాన నిర్వాహకులు డాక్టర్ రాజారావుగారు ప్రజల పృథగ్మం చూరగొన్న మనిషి. మనిషి మాటలో గాంధీర్షం, మాదుర్షం, మమకారం తొడిగినలాచేది. ఈ రాఘవ కలాసమితి సమూహం ఒక దశాబ్దంపాటు చక్కగా నిర్వహించబడింది. రాజారావుగారు 'వెన్ వర్లర్' ఏకపాత్రాభినయం అద్వితీయంగా వుండేది. రాఘవ కలాసమితివారు కొర్రపాటి గంగాధరరావుగారి నాటకాలు ఎక్కువగా ఆడారు.

రాజమండ్రిలోని మరొక ప్రఖ్యాత నాటక సంస్థ లలిత కళా నికేతన్. 1956నుంచి సుమారు రెండు దశాబ్దాలపాటు నటరాజ సేవలో తాదాత్వం చెందింది.

1956లో ఈ సంస్థకు యుర్రా పార్థసారథి అధ్యక్షులుగా, పోతుల వీరభద్రరావు ఉపాధ్యక్షులుగా, ఇ.ఎస్.శాస్త్రి కార్యదర్శిగా, కొండపల్లి భాస్కరరావు సహకార్యదర్శిగా, భమిడి పాటి రాధాకృష్ణ, ఎం.వి.ఎస్. రాజ్ సాయి, ఎ.బి. వీరాచార్యులు కార్యవర్గ సభ్యులుగా కార్యవర్గం ఏర్పడింది. ఆవిడు రాజమండ్రిలో గోదావరి పుష్కరాల సమయం కూడా కావడంతో దానిని అడుసుగా తీసుకొని మే నెల 5, 6, 7, 8, 9 తేదీల్లో తొలిసారిగా ఈ సంస్థ నాటక పోటీలు నిర్వహించింది. కొండపల్లి వెంకట్రావు, గుండవనడి చక్రవర్తి ప్రభువులు ఈ పోటీల నిర్వహణకు ఎంతో సహకరించారు. ఆ పోటీల్లో రాజమండ్రి రాఘవ కలాసమితి వారి 'గుడ్డిలోకం' ఉత్తమ ప్రదర్శనగా ఎంపిక అయింది. వాల్తేరు రైల్వే ఇన్ స్టిట్యూట్ వారి 'గుమస్తా'కు ద్వితీయ బహుమతి లభించింది. 'తెలలో తెల' నాటకం లోని సుందరరాయయ్య పాత్రధారి సింగరాజు నాగభూషణం ఉత్తమ నటుడుగా, గుమస్తాలో 'సీత' పాత్రధారి జ్యోతి ఉత్తమ నటిగా బహుమతి పొందారు. గుడ్డిలోకంలో విడుకొండలు పాత్రధారి శ్రీపాద పట్టాభి ఉత్తమ పోస్ట్ నటుని బహుమతి పొందారు. జి. రఘు సహ నటుడుగా, శ్రీమతి బాలాత్రిపురసుందరి సహనటిగా బహుమతులు పొందారు.

నాటికల పోటీలో కాకినాడకు చెందిన కళా ప్రవూర్ణ రాఘవ కలా సమితివారి 'చెప్పకంద పూలు' ఉత్తమ ప్రదర్శన బహుమతి పొందింది. 'ఎవరికి పిచ్చి'లో రాజా పాత్రధారి బాలకృష్ణ ఉత్తమ నటుడు, చెప్పకంద పూలులో తల్లి పాత్రధారిణి శ్రీమతి

సుబ్బలక్ష్మి ఉత్తమ నటి, చెప్పకందపూలులో కొడుకు పాత్రధారి హరనాదరాజు ఉత్తమ సహనటుడు బహుమతులు పొందారు. సుప్రసిద్ధ చలనచిత్ర నటులు జగ్గయ్యగారు బహుమతి ప్రదానం చేశారు. ఈ ఉత్సవాల సందర్భంగా అంకరాజ శంకరాపుగార్లు, రేలంగి వెంకట్రామయ్యగార్లు సన్మానం జరిగింది. పోస్ట్మెన్ బ్రదిమిడిపాటి కామేశ్వర రావుగారి అధ్యక్షతన కవిసారథిభామ శ్రీపాద

అంకరాజు శంకరాపు

కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారివంటి ప్రముఖుల ఆశీస్సులతో రేలంగికి 'చెప్పక నటశేఖర' అనే బిరుదు ఇచ్చి సత్కరించారు.

ఈ పోటీలు విజయవంతం కావడంతో మరుసటిసారి ద్వైతకృష్ణానంతో నిర్వాహకులు ఈ పోటీలను నిర్వహించారు. బహు సత్కారాలను అధ్యక్షుడుగా కొండపల్లి వెంకట్రావుగారు కార్యదర్శిగా నిర్వహించబడిన ఈ ఉత్సవాల్లో మొదటిరోజు శ్రీపాద కృష్ణ మూర్తి శాస్త్రిగారి సారధ్యంలో ఎస్.వి. రంగా రావుగారికి సువర్ణ పుష్పాభిషేకం, సువర్ణ హస్త కంకణధారణ చేసి నటసామ్రాట్ బిరుదుతో సత్కరించారు. డాక్టర్ కొర్రపాటి గంగాధర రావుగారిని, డాక్టర్ చాగంటి సన్యాసరాజుగారిని కూడా ఈ ఉత్సవాల్లో సన్మానించారు. మిక్కిలినేని రాధాకృష్ణమూర్తి, వేడుల జగన్నాధరావు, రోహిణిగార్లు పోటీలకు న్యాయ నిర్ణేతలుగా వ్యవహరించారు. ఇన్ స్పెక్టర్ జనరల్ ఉత్తమ నాటకంగాను, ఈరోజు బ్రాకెట్ ఉత్తమ నాటికగాను బహుమతి పొందాయి.

1958లో లలితకళా నికేతన్ వారు విమాత్య ప్రయోగం చేపట్టారు. ఒక పాత్రను వివిధ నటులు పోషించివచ్చే వారంతవారు, విరంత వారు అని వారివారి ప్రతిభను గుర్తించ గలుగుతాం అని పోస్ట్మెన్ బ్రదిమిడిపాటి కామేశ్వరరావుగారు అంటుండే మాటలు పురస్కరించుకొని నాటక, నాటికలతోపాటు ప్రత్యేక నాటిక పోటీ ప్రవేశపెట్టారు. ఇందుకోసం డాక్టర్ కొర్రపాటి గంగాధరరావుగారు 'మనో వ్యధ' అనే నాటికను వ్రాసి ఇచ్చారు. ఈ ప్రత్యేక నాటిక పోటీల్లో కళాప్రవూర్ణ రాఘవ కలాసమితికి ఉత్తమ ప్రదర్శన లభించింది. బందరు పై నార్స్ అసోసియేషన్ కు చెందిన సి.ఎస్. నారాయణ, రాజమండ్రి వెంకటేశ్వర మెమోరియల్ క్లబ్ కు చెందిన శ్రీమతి శాంత, కాపుగంటి వెంకట రమణారావు, మాన్వర్ వై. రాధాకృష్ణలను ఉత్తమ నటీనటులుగా ఎంపికచేసి బహుమతులు అందజేశారు.

ఆ విధు చలనచిత్ర నట జీవిత రజతోత్సవం చేసుకున్న అక్కినేని నాగేశ్వరరావుకు పాలంకృత వేదికపై అపూర్వ సన్మానం జరిగింది. రాజమహేంద్రానికి చెందిన కవిశ్రీలల సాహితీ కృతులన్నింటిని అక్కినేనికి బహూకరించి సత్కరించారు. ఏలేటి శేషగిరిరావు గారు ఈ సన్మాన సూత్రధారులు. ఆ ఏలేటి కలానికేతన్ రథ సారథులు బహు సత్కార

నందం, జి. చక్రవర్తి. నాటక పోటీల్లో విజయవాడ రైల్వే ఇన్ స్టిట్యూట్ ప్రమోటివ్ క్లబ్ వారు ప్రదర్శించిన 'తస్మాత్ జాగ్రత్త'కు ఉత్తమ ప్రదర్శన బహుమతి, నాటికల్లో మంచి లీవల్ గా కళాప్రగతి వారి 'విముక్తులు'కు ఉత్తమ ప్రదర్శన బహుమతి లభించాయి. నాటి విద్యాశాఖామంత్రి శ్రీ ఎన్.బి.సి. పట్టాభి రామారావుగారు బహుమతులు అందజేశారు. సింగరాజు నాగభూషణం, రోహిణి, కొప్పరపు సరోజినీగార్లు న్యాయనిర్ణేతలుగా, ఇ.ఎస్. శాస్త్రిగారు ప్రాథమిక పరిశీలకులుగా వ్యవహరించారు. వెంటజి నత్యంగానికి కూడా ఈ ఉత్సవాల సందర్భంగా ఘన సన్మానం జరిగింది.

1959లో జరిగిన పోటీలకు ఇ.ఎస్. శాస్త్రి, కొండపల్లి భాస్కరరావు ప్రాథమిక పరిశీలకులుగా వ్యవహరించారు. అట్లు సంగీత నాటక అకాడమీ అధ్యక్షులు శ్రీ బి. రామకృష్ణంరాజుగారు ఈ పోటీలకు ప్రారంభోత్సవం చేశారు. నటరాజ రామకృష్ణ, రేలంగి వెంకట్రామయ్య, రమణారెడ్డిలకు సన్మానం జరిగింది. కాకినాడ కళాప్రవూర్ణ రాఘవ కలాసమితి వారి 'కన్నులు' ఉత్తమ నాటకంగాను, విజయవాడ ర.న.న. సమాఖ్య

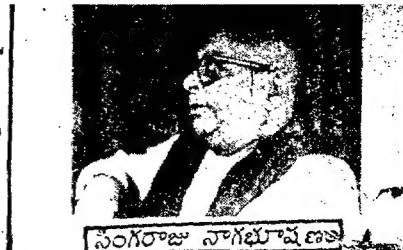

భమిడిపాటి రాధాకృష్ణ

వారి 'దెయ్యం' ఉత్తమ నాటికగాను ఎంపిక అయ్యాయి.

ఆ తర్వాత ఈ పోటీలకు విరామం కలిగింది. 1961లో పోటీలు అమితోత్సాహంతో జరిగాయి. నవభారత గురుకులంలో అత్యున్నత స్థాయి సాహిత్య వాతావరణంలో జరిగిన ఈ పోటీలకు తన్నీరు బుల్లయ్యగారు సారధ్యం వహించారు. కళాకారులు అతిధులం దరికీ నవభారత గురుకులంలోనే వసతి, భోజన సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేశారు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం రిజిస్ట్రారు కూర్మా వేణుగోపాల స్వామిగారిని, సింగరాజు నాగభూషణంగారిని, కూచిపూడి నృత్య కోవిదులు కోరాడ నరసింహారావుగారిని, సుప్రసిద్ధ కారక్టర్ యాక్టర్ గుమ్మడి వెంకటేశ్వరరావుగారిని సన్మానించారు. అబ్దుల్ సత్తార్ ప్రాథమిక పరిశీలకులుగా, రోహిణి, పోతుకూచి సాంబశివరావు, ప్రవీణ, బి. కృష్ణమూర్తి న్యాయ నిర్ణేతలుగా వ్యవహరించారు. విజయవాడ సవ్య కలామండలి వారి 'ఇదేమిటి' నాటకానికి, తేలలి శ్రీ రాజరాజేశ్వరి నాట్య కలామండలి వారి 'అంతా ఇంతే' నాటికకి ఉత్తమ ప్రదర్శన బహుమతి లభించాయి. ఈ ఉత్సవాల సందర్భంగా ప్రముఖ సాహితీ విమర్శకులు శ్రీ వాత్సవగారు కొందరు వటీనటుల సహకారంతో నిర్వహించిన 'సఫరస మంజరి' ప్రేక్షకుల్ని అకట్టుకుంది.

ఆ తర్వాత 1964లో జరిగిన ఆరవ నాటక పోటీలు అమితోత్సాహంగా సాగాయి. ఆంధ్రేతర ప్రాంతాలనుంచి కూడా ఎన్నో నాటక సంస్థలు ఈ పోటీలకు దరఖాస్తులు వంపాయి. సుప్రసిద్ధ నటుడు శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు స్కూల్ గ్రామీణ జడ్జిగా ఆయా

సింగరాజు నాగభూషణం

ప్రాంతాల్లో వర్కటించి పోటీల్లో పాల్గొనేందుకు నాటకాలు, నాటికలు ఎంపికచేసుకుర్మా వేణుగోపాలస్వామిగారు ఈ పోటీలు ప్రారంభించారు. సుప్రసిద్ధ చలనచిత్ర నటి జమునకు మనోరంజకంగా సన్మానం జరిగింది. ప్రముఖ నాటకకర్త డి.వి.నరసరాజుగారికి, సిని దర్శకులు గుత్తా రామినిడుగారికి కూడా సన్మానాలు జరిగాయి.

ఆవిడు జరిగిన పోటీల్లో గుడివాడ శివ శ్యామలా, నాట్యమండలివారి 'తమ్మ నాదే' నాటకానికి ప్రథమ బహుమతి లభించింది. ఉత్తమ నటుడుగా రావి వెంకటాచలం, ఉత్తమ నటిగా రావి సీత, ఉత్తమ సహాయ నటుడుగా రావు గోపాలరావు బహుమతులు పొందారు. కాకినాడ శారదా ఆర్ట్స్ థియేటర్ వారి 'కథ కంచెకి' నాటికకు ఉత్తమ ప్రదర్శన బహుమతి లభించింది. 'కళాకార్' ప్రత్యేక నాటిక ఉత్తమ ప్రదర్శన బహుమతి కొల్లూరు శ్రీ వెంకటేశ్వర కలాసమితి వారికి లభించింది.

1965లో జరిగిన పోటీలకు శ్రీ రావి వెంకటాచలం స్కూల్ గ్రామీణ జడ్జిగా వ్యవహరించారు. శ్రీమతి జి. వరలక్ష్మి ఈ పోటీలకు ప్రారంభోత్సవం చేశారు. అట్లు రామలింగయ్య, రోహిణిగార్లకు సన్మానాలు జరిగాయి. ఈ పోటీల్లో అరణి నాటకం ఉత్తమ ప్రదర్శన బహుమతి పొందింది. శ్రీ పి. రామచంద్రరావు ఉత్తమ నటుడుగా, శ్రీమతి సీతాలత ఉత్తమ నటిగా బహుమతులు పొందారు. నాటికల్లో రాజమండ్రి వైజ్ఞా ఆర్ట్స్ అకాడమి ఉత్తమ ప్రదర్శన బహుమతి పొందింది. ప్రత్యేక నాటిక 'నిజం నిద్రపోయింది' ప్రదర్శనకు బాపట్ల కలావని వారు బహుమతి పొందారు.

1967లో జరిగిన పోటీలకు శ్రీ ఎం.ఎస్. సూర్యనారాయణ స్కూల్ గ్రామీణ జడ్జిగా వ్యవహరించారు. శ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు ఈ పోటీలకు ప్రారంభోత్సవం చేశారు. విజయవాడ గురజాడ ఆర్ట్స్ థియేటర్ వారి నటనాలయం నాటకానికి ఉత్తమ ప్రదర్శన లభించింది. శ్రీ వై. శంకరరావు ఉత్తమ నటుడుగా, శ్రీమతి ఎ. అనూ రాధ ఉత్తమ నటిగా బహుమతులు పొందారు. అమృతం-హోలాపాలం ప్రత్యేక నాటిక ఉత్తమ ప్రదర్శనకు శ్రీకాకుళం రవీంద్ర ఆర్ట్స్ అసోసియేషన్ వారు బహుమతి పొందారు.

1969లో జరిగిన పోటీలకు శ్రీ బి. వీరాచార్యులు స్కూల్ గ్రామీణ జడ్జిగా వ్యవహరించారు. శ్రీ వసంత్ సూర్యచంద్రరావుగారు పోటీలకు ప్రారంభోత్సవం చేశారు.

నాటక నాటిక పోటీల్లో విస్తృతక న్యాయనిర్ణేతగా పేరుపొందిన శ్రీ హేంవరపు ప్రకాశరావుగారికి, చలనచిత్ర నటి శ్రీమతి సూర్యకాంతంగారికి సన్మానాలు జరిగాయి.

విజయవాడ ర.న.న. సమాఖ్య వారి కనకపుష్పరాగంకు ఉత్తమ బహుమతి లభించింది. శ్రీ కబీర్ దాసు ఉత్తమ నటుడుగా, శ్రీమతి నవీనలక్ష్మి ఉత్తమ నటిగా బహుమతులు పొందారు. నాటికల్లో తణుకు సంస్కృతి కలాసమితి వారు ప్రదర్శించిన 'ఇది ఆత్మహత్యకాదు' ఉత్తమ బహుమతి పొందింది. ప్రత్యేక నాటిక వరకట్నం ప్రదర్శనలో ర.న.న. సమాఖ్య వారికి బహుమతి లభించింది.

ఇక 1970లో పోటీలకు శ్రీ కె.కె. నాయుడు ప్రాథమిక పరిశీలకునిగా వ్యవహరించారు. శ్రీ కబీర్ దాస్ ఈ పోటీలకు ప్రారంభోత్సవం చేశారు. హైదరాబాద్ కళారాధన వారు సమర్పించిన 'గాలివాన'కు ప్రథమ బహుమతి లభించింది. శ్రీ శ్రీకాంత్ కు ఉత్తమ నటుడుగా, శ్రీమతి వై.శాంతాదేవి ఉత్తమ నటిగా బహుమతి పొందారు. నాటికల్లో వైజాగ్ ర.మ.న. సమాఖ్య వారి 'పాపలా'కు ఉత్తమ ప్రదర్శన బహుమతి లభించింది.

లలిత కళా నికేతన్ నిర్వహించిన ఈ పోటీలు ప్రతిష్టాకరంగా సాగివి. ఈ పోటీల్లో బహుమతి గెలుచుకోవడం గొప్ప విశేషంగా భావించబడేది. కళాకారులకు ఎంతో ప్రోత్సహించిన సంస్థ లలితకళా నికేతన్.

విశ్వకళారూపాలు కొండవల్లి బొమ్మలు

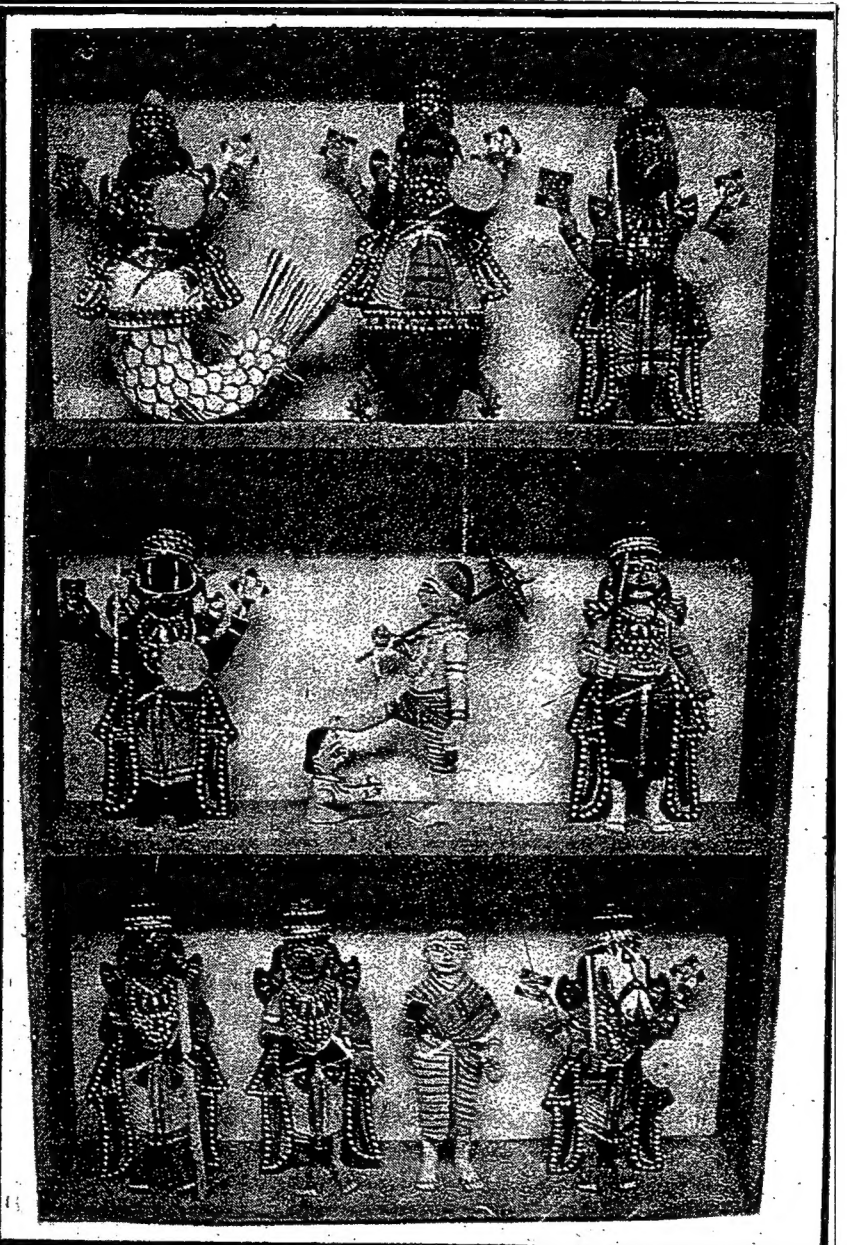
బొమ్మలు విశ్వంలో మనకు కనిపించే అనేక వస్తువులకు, మనుష్యులకు, ఇతర జంతుజాలాలకు ప్రతిరూపాలు. వైపుధ్యం కలిగిన కళాకారుల చేతుల్లో మల్లబద్ధ కళారూపాలు. వసిద్ధిదల చేతుల్లో అవి ఆటవస్తువులు, కళాపానుల భవంతుల్లో అద్భుత వెనుక ఆకర్షణీయంగా కనిపించే అందమైన అపురూప కళాఖండాలు. సామాన్యుడి దగ్గర నుంచి ప్రతి వారి ఇళ్ళలోను బొమ్మల కొలుపుతో కొలుపు తీర్చే అతి సుందర వినోద భరితమైన బొమ్మలు.

కొండవల్లి బొమ్మలకు పెట్టింది పేరు. "కొండవల్లి బొమ్మలాగ కుటించి పిల్ల..." అని ఏనాడో ఒక తెలుగు సినిమా కవి ఆ బొమ్మల అందచందాలను వర్ణిస్తూ చెప్పాడు. రాపు గీసిన బొమ్మలయినా, కొండవల్లిలో తయారయిన బొమ్మలయినా, ఓసారి చూచినా, మరో సారి చూడాలనిపించేలా వుంటాయి. కొండవల్లి బొమ్మలు ప్రపంచ ప్రసిద్ధి పొందాయి. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో అయితే ప్రతి యింట ప్రత్యక్షమయ్యే బొమ్మలు యీ కొండవల్లి బొమ్మలే! సాధారణంగా యీ బొమ్మలను, పండుగలకు వచ్చాలకు బహుమతులుగా యివ్వడానికి ఎప్పుడుంటారు. 'కొండవల్లి గిట్ట'కు అంతటి ప్రత్యేకత వుండవచ్చు మాట. ఇదే విధంగా దసరా, దీపావళి, సంక్రాంతి వంటి పండుగలను యిళ్ళలో బొమ్మల కొలుపుతో పీటినీ చక్కగా అమరుస్తారు. మన దేశంలో అనేక చోట్ల వున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పాస్తకళల అభివృద్ధి కార్యకర్తల సంబంధించిన 'లేపాక్షి' ఎంపీరియంలో, యీ బొమ్మలను యితర దేశస్థులు వివరంగా కొనుక్కోవడం ద్వారా ప్రపంచ దేశాల్లో ప్రసిద్ధి పొందాయి. పాశ్చాత్యులను యిది వివరంగా ఆకర్షిస్తున్నాయి.

విజయవాడకు అతి దగ్గరలోనే వుంది యీ కొండవల్లి గ్రామం. కొయ్యబొమ్మలకు సంబంధించి యిక్కడ అనేక మంది యీ వృత్తిని స్వీకరించి పట్టుపోతుంటున్నారు. కొయ్య అనగానే యిదేదో కిలోల కొద్దీ బరువుంటుందనే ఆలోచన రావచ్చు. కాని యిది ఎంతో తేలికగా వుంటాయి. ఇది, బొమ్మలు తయారు చేసే ఆ కట్టెలోని ప్రత్యేకత. ఈ కొయ్య బొమ్మలు ఎంతో అందంగా, ఆకర్షణీయంగా, సహజసిద్ధంగా తయారు చేయబడి చూపరులను

యిట్టే ఆకర్షిస్తాయి. సాధారణంగా, గ్రామాలు, గ్రామ జీవితం, యీ బొమ్మల రూప కల్పనకు ముఖ్య అధారాలు వుంటాయి. పనితీరులో ఎలాంటి లోపం లేక ఎంతో వైపుధ్యంతో

తయారు చేయడం వల్లనే, పాశ్చాత్యులు సైతం యీ కళాకారుల పనితీరును ఎంతగానో మెచ్చుకుంటున్నారు. మొదట బొమ్మలు తయారు చేయబోయే

కట్టెను అనువయన పీఠితో కోయడం జరుగుతుంది. దానినే "సిజరింగ్" అంటారు. బొమ్మ కోసి పరిభాగము రిడిగా తయారు చేసి, దంత గింజలతో తయారు చేసిన బంతితో అతడం జరుగుతుంది. ఆ తర్వాత గొర్రె యీకలతో తయారు చేసిన రుచ్చు బ్రష్లతో అకర్షణీయమైన రంగులు అద్దుతారు. ఈ బొమ్మలు - జంతువులు కావచ్చు, వివిధ వృత్తులను చూపించేవి కావచ్చు, వివిధ జీవిత విధానాలను ప్రతిబింబించేవి కావచ్చు. ఇంత కాకుండా వీరు ఎక్కువగా పురాణ సంబంధమైన బొమ్మలను తయారు చేస్తుంటారు.

ప్రాధికారాన్ని గవేషించే ప్రాంతంలో వున్న లేపాక్షి ఎంపీరియంలో, దశావతారాలకు చెందిన పది కొండవల్లి బొమ్మల సెట్టు, కొండవల్లిరాజు - సైనికులు, కొండవల్లి పులి విశేషంగా ఆకట్టుకొంటాయి. నిర్మల్ బొమ్మలు కూడా యిదే కోవకు చెందుతాయి. చాలా మందికి నిర్మల్ వెయింటింగ్ లను గురించి చూడమే తెలుసు. కాని పిల్లలు, జంతువుల బొమ్మలకు నిర్మల్ బొమ్మలు పెట్టింది పేరు.

విగ్రహాలు, అధారాలకు మాదిరిగానే, మన దేశంలో బొమ్మలకు ఎంతో పురాతన చరిత్ర వుంది. చాలీ చాలవత్ సంబంధమైన పరిస్థితుల నుండి, నేటి వినోద పరిస్థితుల వరకు కూడా, కళాకారులు తమ అద్భుతమైన కళానైపుణ్యం ప్రదర్శించి, ప్రపంచంలోని అత్యద్భుతాలను కళారూపాలుగా బొమ్మలను తయారు చేస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో బొమ్మలు అనేక రూపాల్లో తయారవుతున్నాయి. తోలు బొమ్మలు కొండవల్లి బొమ్మలు, తిరువతి బొమ్మలు, నిర్మల్ బొమ్మలు, ఏటికొప్పాక బొమ్మలు వీటిల్లో ముఖ్యమయినవి.

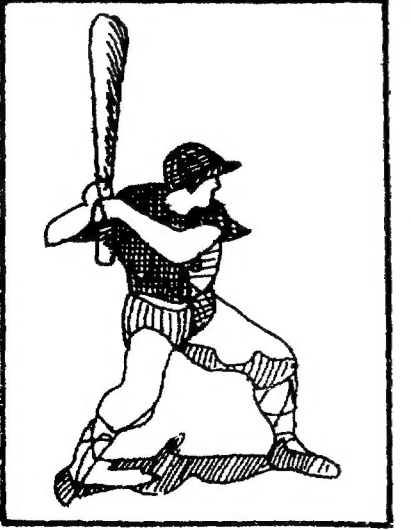
తోలు బొమ్మలు "తోలు బొమ్మల ఆట"లో ప్రధాన పాత్ర వహిస్తాయి. దీనినే "వాయానాటక్" అని యితరులు పిలుస్తుంటారు. ఒకప్పుడు, గ్రామ ప్రాంతాల్లో యిది చక్కని వినోదపరిత కార్యక్రమాలుగా చాసిల్లేవి. ఇది క్రమక్రమంగా అంతరించపోతున్నాయనే చెప్పాలి. గ్రామాలలో సైతం ఈనాడు టీవీసెట్లు వచ్చి యిలాంటి కళారూపాల్ని ముందు తరాల వారు మరిచిపోయే పరిస్థితులను కలిగిస్తున్నాయి.

విది విమయిన్మట్టికి, ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రజలు గర్వించదగ్గ కళారూపాలు, యీ కొండవల్లి బొమ్మలు. ఈ కళాకారులను అన్ని రకాలుగాను ప్రోత్సహించవలసిన వాద్యత అందరి మీద వుంది.

-డా. కె.ఎల్.వి. ప్రసాద్

పారిటోషికం తగ్గించుకొన్న క్రీడాకారుడు

అమెరికన్ అభిమాన ఆట "బేస్ బాల్". 1839లో అమెరికా అర్మీ ఆఫీసర్ అల్బర్ట్ డబుల్ డేడ్ కనిపెట్టబడినది. బేస్ బాల్ అనగా

బంతినికొట్టి 'బేస్' (స్టానములు) ముట్టుకొని వరుగెత్తుట. కాని 1744 లోనే ఇంగ్లాండులో యిటువంటి ఆట యున్నదని, అమెరికా స్వాతంత్ర్యానికి 14 ఏళ్ళ ముందు అమెరికాలో ఆడబడినట్లు చెప్పబడుచున్నది. వార్త హంగరీవలలో కథానాయక పుస్తకములకన్న క్రికెట్, బేస్ బాల్ ను అభిమానించినట్లు రచయిత జేన్ అన్నన్ 1818లో తెల్పాడు.

బేస్ బాల్ అగ్రగామి అటగాడు 'బోష్టన్ రెడ్ సాఫ్ట్'కు చెందిన టెడ్ విలియమ్స్ 300 లోపు, 254 వరుగులు చేసాడు. బేస్ బాల్ ఆటలో అత్యధిక పారిటోషికం యితనికి లభించింది. 1959లో అతని సంవత్సర పారిటోషికం 125,000 అమెరికన్ డాలరులు. ఇప్పుడు తక్కువ అనిపించిన మూడు దశాబ్దములక్రితం ఎంతో ఎక్కువ. మరుచటి సంవత్సరం అంతకన్న ఎక్కువ పారిటోషికం బోష్టన్ రెడ్ సాఫ్ట్ చెల్లించుటకు యిష్టపడిన అతను అంగీకరించలేదు. తన పారిటోషికంలో 28 శాతం తగ్గించమని కోరాడు. అనగా 35,000 డాలరులు కోల్పోవటకు ఆమోదించాడు. దీనికి కారణం అమెరికన్ బేస్ బాల్ విబంధనముల ప్రకారం స్థితి పారిటోషికం తీసుకొనుట అతని అధిమతం.

అతని బ్యాటింగ్ శాతం 1941లో 406 వరుగులు. అతని రికార్డు యంతవరకు ఎవరు అధిగమించలేదు. ఇప్పుడు సగటున 275 మండి 300 చేస్తే మంచి ఆటగాడు.

ముకరమ్

తెలివే ఉంటే ముక్కు ఆయుధమే

'ఉపాయం లేనివాళ్లని ఊళ్లో ఉంచ కూడదు' అన్నారు. ఉపాయం ఉంటే ఊరునే ఉద్ధరించవచ్చు. లేనివాడు మాత్రం భూమికి భారం, తనను తానే ఉద్ధరించుకోలేడు. అది, దాని తాత్పర్యం!

మొన్న సెప్టెంబరు నెల, 10వ తేదీ తెల్లవారు రూమున ఒక అమెరికన్ నగరంలో జరిగిన సంఘటన ఇది- ఆ సమయంలో 37 ఏళ్ల స్త్రీ ఒకరు తన ముక్కునే సాధనంగా వాడి ప్రాణాలు కాపాడుకోజరిగింది.

ఆమె ఇంట్లోకి ఒక 'మనిషి' జూర బడ్డాడు. వాడు ఆమెను కట్టిపడేసి, అక్కడే వున్నగ్యాస్ స్టవ్ మూతను విప్పాడు. తరువాత కొవ్వొత్తిని వెలిగించి గదిలో పెట్టి వెల్లిపోయాడు. సెలండర్ లోనించి గాస్ 'లీక్' అవుతున్నది కదా. గదిలో ఆ గాస్ తగినంత వ్యాపించగానే, కొవ్వొత్తి దీపానికి భగ్గునమండి సెలండర్ పేలిపోవాలనీ, ఆమె చావాలని వాడి ప్లాను.

ముప్పయ్యేడేళ్ల వయసు కదా

ఆమెది. కాస్త చురుకయిన మెదడే కాదు, ఆ వాయును కూడా అనుభవాన్ని, ఆలోచననూ వెంచి ఉండొచ్చు- తనను కట్టిపడేసిన కట్టు విడిపోవు. కాళ్ళూ చేతులూ కదపనే లేదు. సెలిండర్ లోని గ్యాసు గదంతా వ్యాపిస్తూ ఉంది... ఏ క్షణాన అయినా కొవ్వొత్తి అంటుకుని భగ్గుమని పేలి తన ప్రాణాలనే బలి తీసుకోవచ్చు.

ఆమె బుర్ర చురుగ్గా పని చేసింది. చావచుట్టలా దొర్లుకుంటూ వెళ్లి, స్టూల్ మీద ఉన్న టెలిఫోన్ ను కిందికి పడదోసింది. నంబర్ తిప్పి డయల్ చేయడానికి చేతులూ వేళ్లూ పనిచేయవు, కట్టేసి ఉన్నాయి.

అంతే, ఆ ఆపదసమయంలో కోటే రేసినట్టున్న తన ముక్కునే అద్భుతంగా ఉపయోగించింది. ముక్కుతోనే టెలిఫోన్ నంబరు తిప్పి పోలీసు స్టేషన్ ను పిలిచింది. వాళ్ల సహాయం కోరింది!

సకాలంలో-చావుకు వేరెడు దూరంలో ఉండగా- పోలీసులు వచ్చి, ఆఖరి క్షణంలో ఆమెను కాపాడగలిగారు! -జి.వి.

దేవతలకి అమ్మతం పెంచడానికి విష్ణుమూర్తి మోహిని అవతారం ధరించాడు. ఆ మోహినిని చూసి మోహించాడు గర్భకంఠుడు. తత్ఫలితమే హరిహరసుతుడు అయ్యెను. అతనిని అడవిలో పదిలేసి తమదారిని భూము వెళ్లారు హరిహరులు. అడవిలో ఒక రాజుకి అడించిన మణికంఠుడుగా వెలిగిన అయ్యన్న చిన్నతనంలోనే తన మహిమలు ప్రదర్శించాడు. గుడ్డివారిని, కుంటివారిని తన మహిమలతో ముమ్మాటగా చేస్తాడు. కొంతకాలానికి తన అవతార కార్యాన్ని నిర్వహించడానికి భూలోకంలో 'శబరిమలై'లో తనంతట తానుగా నివాసం ఏర్పరచుకున్నాడు. వద్దెనిమిది మెట్లతో కట్టబడిన ఈ ఆలయాన్ని సందర్శించడానికి వచ్చే భక్త సందోహం అంతా యింతా కాదు. ఈ వద్దెనిమిది మెట్లని గురించి కూడా విశేష ప్రచారం ఉంది.

పంచ భూతాలకు, పంచకోశాలకు, భూత, భవిష్యత్తువర్తమానాలకు, సత్య, రజస్తమి, గుణాలకు, విద్యావిద్యలకి ప్రతీకగా ఈ వద్దెనిమిది మెట్లు అమర్యులద్వారా భక్తుల విశ్వాసం, గర్భగుడిలో వున్న విగ్రహం యోగముద్దలో కూర్చుని వున్నట్లుగా వుంటుంది. అయ్యన్న కుడియొక్క విత్తిచూపే భంగిమని 'విమ్మడ్ర' అంటారు. దొలున్నవేలని పరమాత్మకి, మాపుడు వేలని జీవాత్మకి చివరి మూడువేలని మూడు కర్మలకి ప్రతీకలు. బంధాలని వదిలించుకుని జీవాత్మ పరమాత్మలో ఇళ్ళం కాదుంటే యీ విమ్మడ్ర మూచిస్తుంది. అయ్యన్నని దర్శించాలంటే 48కోణాలు ముందు గురువు దగ్గర ఉపదేశం పొందాలి. మాంధరించాలి. బ్రహ్మచర్యాన్ని పాటించాలి. నియమ నిష్ఠలని పాటించడమంటే మనలోని క్రోధాహంకారాలని తొలగించుకోవలసి అని గ్రహించాలి. సంక్రాంతినాటి సాయంసంభ్యలో రెండు కొండలమధ్య ఆకాశంలో జ్యోతి చూసినట్లే కన్పించేదే 'మకర జ్యోతి'. అది చూసి జన్మలు తరించే సుతోనడం కోసమే వేలాదిగా భక్తులు ఆలయదర్శనానికివెళుతుంటారు. ఈ యాత్రకి వయసు మల్లిన మహిళలు అర్హులవుంటారు.

హరిహర సుత శ్రీ అయ్యన్ను గురించి మరి ఆయన మహిమలను విని ఆనందించాలంటే మనకు అందుబాటులో వున్న కొన్ని ఆణిముత్యాలలాంటి క్యాసెట్లు ఇవే

స్వామి అయ్యన్న చరితము

“అయ్యన్న సుప్రభాతం, స్తోత్రం, ఘోష”

శ్రీ బుడ్డిగ అదివారాయణమూర్తి గౌడు రచించిన సుప్రభాతం, స్తోత్రం, శరణుఘోషిక

‘హిల్’ అయిన పావునల్లి తనదైన ఒరవడితో ప్రత్యేకతని నిలుపుకున్నాడు.

హరిహరసుత అయ్యన్న

సంగీతం: జె. పురుషోత్తమసాయి, సాహిత్యం: పి. కలాధర్, ఎస్. సూర్యనాథన్

సంగీతాన్నందించారు. జె. పురుషోత్తమసాయి సాహిత్యం స్వచ్ఛంగా భక్తి ప్రబోధాలతో చక్కగా ఉంది. ఇదే క్యాసెట్లో శ్రీ నేత శివరామశర్మ రచించిన ‘అదిగో పంపాతీరం’ పాట క్యాసెట్ హైలైట్. గానం శ్రీమతి విజయలక్ష్మీశర్మ, శ్రీ పావునల్లి రంగనాథ్. భక్తి సంగీతాగావానికి

సిని సేవధ్య గాయకులు జమునారాణి, ఎల్. ఆర్. ఈశ్వరి, ఎమ్. రమేష్పాదారు. జమునారాణి తన సహజమైన హాషారుతో పాదారు. రమేష్పాదారు చేసిన ‘మనిషికి మానవత పెరగాలి’ ప్రస్తుత సమాజానికి కనువిప్పు కలిగిస్తూ, భక్తిదాయకంగా వుంది.

మణికంఠ నవరత్నాలు

అభయస్వరూపుడు, అమౌర్య సౌందర్య కోభితుడు అయిన స్వామి అయ్యన్న అత్యధిక భక్తాగ్రేసరులచే పూజలందుకుంటున్న స్వామి. గురువరల్ రచన చేసిన ఈ క్యాసెట్లోని తొమ్మిది గీతాలకి జె. పురుషోత్తమ సాయి స్వరాలు సమకూర్చారు. విజయలక్ష్మీ శర్మ, వసంత, రామకృష్ణలు తమ స్వరమాధుర్యాలని అందించి అలరించడేశారు. ఇందులో ‘చోచిత నీ పూజకు’ ‘ఇహపర సాధనము’ పాటలు ఆణిముత్యాలు. కాకపోతే అమకరణ సంగీతం (సినిమా స్టైల్) కాకుండా వున్నట్లైతే ఈ పాటలు మరింతగా అలరిస్తాయి అనడం ఎంతమాత్రం అతిశయోక్తి కాదు.

అయ్యన్న గీతామృతం

అయ్యన్న గీతాలు మంచి క్యాసెట్. జె. బాలకృష్ణప్రసాద్, నాగేశ్వరరావుల సాహిత్యం చక్కని పద లాలిత్యం వుంది. శాస్త్రీయమైన బాణీలతో సంగీతం సమకూర్చి గానం చేసిన ఈ పాటలు కమనీయంగా ఉండటమే గాక, భక్తి ప్రబోధాత్మకంగా ఉన్నాయి. గాయకుల కంఠాల్లో మార్గం ముఖ్యంగా ‘పాదములే శరణం’ పాట మరింత అయ్యన్న భక్తులను ఆకట్టుకుంది.

జేసుదాసు-అయ్యన్న హిల్ సాంగ్స్ కి ఇన్ స్ట్రుమెంటల్ మ్యూజిక్

అయ్యన్నని తన భక్తిగీతాల ద్వారా మన ముందుంచగల భక్తిగానాగేశరుడు జేసుదాసు. అతని కంఠంలో వరసాగితే భక్తికి ఆ అయ్యన్న సైతం కరిగిపోతాడు. అంత చక్కని పాటలని గీతమాలావారు కేవలం వాద్య సంగీతంగా (ఇన్ స్ట్రుమెంటల్) వరంగా క్యాసెట్ విడుదల చేశారు. భక్తిపాటలని ఈ విధంగా చేయటం సరికొత్త ప్రయోగమనే చెప్పాలి. దీనికి సంగీతం నిర్వహణ జె. పురుషోత్తమసాయి. ముందుగా ఆ పాటలని విన్నవారు మాత్రమే ఇన్ స్ట్రుమెంటల్ తో వచ్చే

పాటలని గుర్తించే అవకాశం ఉంది. అయితే ఇది మంచి ప్రయోగమనే చెప్పాలి.

టి. పుష్పలత

భవిష్యత్తుకు పునది

కొడుకు మీద తల్లి ప్రభావం గురించి మనం అనేకసార్లు చర్చించిన విషయమే. అందరికీసుపరిచితమే కాని తండ్రి ప్రభావాన్ని గురించి తెలుసు కోవాల్సివుంది. తండ్రి ప్రభావం కూడా కొడుకు మీద చాలా ఉంది. కొడుకు లోనిచైతన్యాన్ని ప్రకటింప చేసేవాడు తండ్రి. కొడుకు సుఖసదాని తండ్రి పడేతపన అంతాయితాకాదు. తాను తీసుకోవాలి నరే కొడుక్కు సంపాదించి పెట్టాలని తండ్రి పడే తపన అనిర్వచనీయం. ఒక్కొక్కప్పుడు తనకొడుకునికొట్టి అయినా పరే మంచి దారిలో తనకొడుకును వుంచడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. కాని పిల్లల్ని పెద్దలు కొట్టరాదు. కొడితే పిల్లల్ని భయంపెత్తుంది. మొండికెత్తుతారు బండ బారిపెత్తారు. తరువాత బాతమ చేయరు. పిల్లలకు ముఖ్యంగా కావలసినది వారిలో చైతన్యం కలగడం. అది తల్లిదండ్రులవల్లే అవుతుంది

పడవాలనే ప్రస్థావకలిగించడం దీనిని ఇంగ్లీషులో మోటివేషన్ అంటారు. ఇది పిల్లల్లో కలగాలి. అంటే చదువుకోవాలనే ఆసక్తి కలగాలి. అందుకు తల్లిదండ్రులు కృషిచేయాలి. పిల్లలను ముచ్చట చేసుకోవాలి. మంచి మాటలతో వారి మనస్సును చదువు మీద లగ్నం చేయాలి. దీనికి తల్లిదండ్రులిద్దరూ కారకులే. చదువు మీద శ్రద్ధ కలిగిస్తే పిల్లలు యిట్టే అల్లుకు పోతారు. వారి మనస్సును అల్లరి మీదనుండి, ఆటలమీదనుండి చదువు మీదకు మళ్ళించ గలగాలి. మోటివేషన్ కలిగించడానికి మూల ప్రకృతులు ప్రేమగా వారిని దగ్గరకు

కొడుకు మీద తండ్రి ప్రభావం వుంటుందా?

చెరిదియడం, వారిని బుజ్జగించడం, వారి సమస్యలను అర్థం చేసుకోవడం చాలముఖ్యం.

ఆనందు తండ్రి ఆనందుని బాగా ఆర్థంచేసుకొన్నాడు. ఆటలలోంచి అతని

మనస్సును నెమ్మదిగా చదువులోకి మార్చాడు. ఆనందుకి తన తండ్రి మీద యెంతో భక్తి, గౌరవం, శ్రద్ధ పెరిగింది. పిల్లలని దగ్గర కూర్చో పెట్టుకొని తండ్రులు వోపికగా వారికి అన్ని విషయాలు విడమరచి చెప్పాలి. విసుగుదల పనికిరాదు.

కొందరు పిల్లలకు తమ తల్లిదండ్రుల వద్ద చాలా చనువు వుంటుంది. స్వేచ్ఛ వుంటుంది. అటువంటి పిల్లలు చదువు చదవక పోయినా తండ్రి గారాబంతే తయేమీ అనరు. వాళ్ళకి అవయస్సులో యేమీ తెలియదు. పిల్లలని హెచ్చుగా తల్లిదండ్రులు పొగడడం కూడా అంతమంచిది కాదు. వారి ముందు పొగడరాదు. పిల్లలకు బహుమతులతో పాటు అప్పుడప్పుడు సరిగ్గా చేయకపోతే శిక్షలు కూడా విధిస్తుంటాల్సి వస్తుంది. వారికి సహజంగా తెలుస్తుంది గారాబానికి, శక్తువున్నవ్యత్యాసం. కనుక రెండింటిని తల్లిదండ్రులూ తగుమోతాదులో వాళ్ళకి అందిస్తున్నారంటే

పిల్లలకి స్వేచ్ఛయిస్తే తాము చేసే పనిని మరింత బాగా మనస్సు పెట్టి చేస్తారు. వాళ్ళు బానిసలలాగా చూడకూడదు. వారిని మాట్లాడ నివ్వాలి. వారి అనుమానాలను

తీర్చుకోనివ్వాలి. వారికి వోపికగా విడమర్చి వారి ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పాలి.

కొందరు తండ్రులకు వారి పిల్లలమీద ప్రత్యేక అభిప్రాయాలుంటాయి. ప్రతిపనిని వారు యెంతో విజయవంతంగా చేయాలని వారి అభిప్రాయం. కాని పిల్లలను యెంత బలవంతం చేసేవాళ్ళావనిని అంతలోప భూయిష్టంగా చేస్తారు.

పిల్లలను వొత్తిడి చేయకూడదు. వారి భావాలకు వారిని వదలాలి. యం.బి.యే చదువుతాననే విద్యార్థిని వారి మనో భీష్టానికి భిన్నంగా ఐ.వి.ఎస్. చేయమని బలవంతం చేయకూడదు.

తండ్రి బలవంతం మీద ఐ.వి.ఎస్. పరీక్షకు వెళ్ళి అరగంటకాగానే బయటకు వచ్చేస్తాడు. అరపేజీ మాత్రమే పేపరు అన్నరు చేసాడు. కనుక వాళ్ళ చేతయిష్టం లేని పనిని చేయించకూడదు.

తల్లి ప్రభావం కుమారుని మీద వున్నా విద్యా విషయంలో తల్లి కన్న తండ్రి ప్రభావం జాస్తిగా వుంటుంది.

హిప్పాటిస్ట్

టి. ఎస్. రావు

దేశం

అభివృద్ధి (నవం. '11)లో "అవకాశ వాదానికి అవధి చూపుతున్న ఢిల్లీ" వ్యాసం అందరికీ అవగాహన ముందుకు వెళ్ళింది. 1977లో జనతా ప్రభుత్వపాలన, అది 1979లో పతనం చెందిన దరిమిలా - చర డిసేంక్ నడవీయ్యి, ఆ తరువాత వెంటనే వచ్చిన ఇందిరాగాంధీ పాలనలోనే అస్సాంలో నెల్లూరణకాండ, పంజాబ్ లో ద్రింద్రవారే అదరణ, కాశ్మీర్ లో దళితులపై అత్యాచారాలు మొదలైనవి. వాటి ఫలితమే ఈరోజు దేశ భవిష్యత్తుకు విషమ పరిస్థితి. బోఫోర్ కుంభకోణంలో రాజీవ్ పై ప్రజలు ఆగ్రహంతో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పతనమై నది. ప్రజాస్వామిక ప్రజావాంఛ పరితంగా నిర్మూలన విశ్వనాథ ప్రతాపసింగ్ ప్రభుత్వం రామజన్మభూమి-బాబ్రి మసీదు వివాదం కన్నా, మూడు మాసములక్రితం దళితుల సముద్రరణకు మండల్ కమిషన్ వివేదిక అమలులో వెలువల ప్రాంతీకాన్ని రాజీవ్ దళ ప్రభుత్వాన్ని త్యజించి త్యాగానికి సిద్ధపడి కూలి పోయింది. అవకాశవాదానికి పట్టుగొమ్ము, అవిసిరి పాలకుడి మైత్రితో, కుట్ర రాజకీయ లబ్ధితో ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేసిన చంద్రశేఖర్ అవకాశవాదంపై ప్రజలే తీర్పుచెబుతారు. వ్యాసకర్తకు అభినందనలు.

-కె.యం.వి.కె. మోహనరావు
మచిలీపట్నం

శాంతమహా సామ్రాజ్యంలోకి వెళ్ళిపోయిన శాంతారామ్ 4.11.90 ముఖ్యమంత్రి సవరణ మైన వ్యాసం ఆ మహాపుత్ర వ్యక్తికి కలికితు రాయి. విన్నకోట సుశీలాదేవి 'అశోక జీవితం' కవిత వాస్తవికతకు దర్శనం. రసజ్ఞులను అలరించిన అశోకచరిత్ర ఫిల్మ్ ప్రదర్శన వైవిధ్యమైన విధిని అంకాలకు అర్జించింది. పిల్లలకు ఉపాధి

విద్యలు వేర్వేది వ్యాసం పిల్లల భవిష్యత్తుకు పునాది. లలితకళా తరంగిణి శిర్దికన ఆంధ్రవాంక రంగంలో మరుగునపడిన ఎన్నో అంశాలు గాంధీ వివరణ తెలుగు వెలుగు కిరణం వాస్తవికతకు దర్శనం.

-నందం రెడ్డియ్య
భట్టిప్రోలు

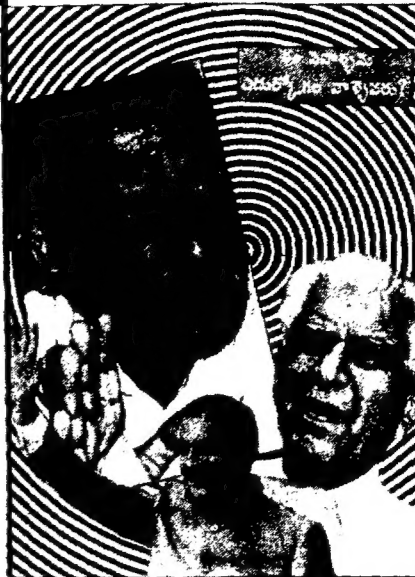
యీవారం ది. 11.11.90వ తేది అభ్యుదయ ముఖ్యమంత్రి వారా సందర్భానికి వేసి నందుకు ఆనందించు చున్నాము. మాతన (తిరుగుబాటు జనతాదళ్) ప్రధానమంత్రి, ఉపప్రధాన మంత్రి (వెదనాన్న తాతా) మాజీ ప్రధాన మంత్రి శ్రీ రాజీవ్ గాంధీగారు పున్న చిత్రం వారా ముచ్చటగా వుంది. యిలాగే సందర్భాలను బట్టి ఆయా వ్యక్తులను చాకిరి జ్ఞానకం చేస్తూ వుండమని కోరుచున్నాము.

యిదే సంచికలో వెనుకవేటిలో బాలకళా కారుడు చిరంజీవి బాలమేలపూర్ణాద్వయ పుత్ర విశేషాలను తెలియజేసివారు. వారా సంతోషము. యిలాంటి బాలకళాకారులు యింకా వివిధ ప్రాంత ములలో యున్నారు. వారి జీవితదృశ్యములు కూడా సేకరించి మీ పాఠకులకు అందించ వలసినదిగా కోరుతూ మీ కృషికి ఆనందించు చున్నాము.

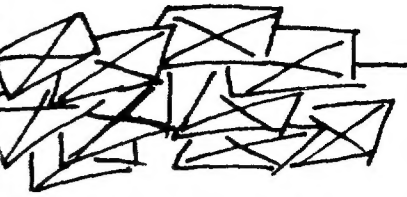
-నక్కలగడ్డ సూర్యనాథరావు
నర్సరావు పేట

రామజన్మభూమి సాక్షిగా రాజకీయ పక్షాధీనం అన్న బహదూర్ షాగారి ముఖ్యమంత్రి వ్యాసం ఎంతో అలోచనాత్మకంగా వుంది! మతంవేరు, రాజకీయం వేరు! నేడు రాజకీయాల్లో మతం చోటు చేసుకోవడంపట్లే దేశంలో ఎన్నో అసర్వాలు వెంట విస్తృతమై. రామరదయాత్ర ద్వారా హిందువులకు దిక్కు తామసవి ది.కె.సి విదూషించుకో

ఆంధ్రసాహిత్య అభివృద్ధి

జాస్తే, ఆ రధయాత్రవి అనుజ్ఞించి, అధ్యాపికార్ని అరెస్టు చేయించడం ద్వారా మైవారల్ వర్గానికి తామే దిక్కు అని అధికారపార్టీ తెలియ జేయ్యాలని చాంది, కావి అటు ది.కె.సి గాని ఇటు అధికార జనతాదళ్ గాని ఇరు పక్షాలవారిపై (హిందూ ముస్లిమ్ వర్గాల వారిపై) ఒకచోట పమానేకవరచి 'రామజన్మభూమి - బాబ్రిమసీదు' వివాదాన్ని పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నించలేదు. అదే మతంలో రాజకీయం ప్రవేశించటమంటే! వారి చేతిలో అధికారముండి నమస్కరించుతే జలీలం చేస్తారేమన్న పరిష్కరించడానికి చేతగాకా కాదు, నమయం లేకా కాదు! రేపు మధ్యంతర ఎన్నికలొస్తే హిందువుల వోట్లపై ఒకరు, మైవారా లోని వోట్లపై ఒకరు దండుకోవాలన్న 'కుట్ర రాజకీయం' ఎందరో అమాయకుల ప్రాణాలు బలిపెడుతుంది. ఇది విజంగా మనం చూసుకొన్న ద్వారాగ్నం! నాలో ఎంతో స్పందించ జేసింది 'కుట్ర రాజకీయాల ఫలం కూడలేదో నిలచిన దేశం' అన్న బహదూర్ షా గారి వ్యాసం. అభినందనలు! ఇక కుంచె కదలికలో 'యిందో-

దూసో చిత్రకళా మిత్రుడు రోంకి' గురించి. మమతగారు ఎంతో చక్కగా తెలియజేసినందుకు వారికి వా అభినందనలు. మహిళలను విస్మరించిన మహిళా ప్రధాని 'శ్రీమతి బెనజీర్ భుట్టో' గురించి శ్రీ వాసవ్యగారి వ్యాసం, బెనజీర్ భుట్టో పరిపాలనా వ్యవహారం గురించి ఎన్నో క్రొత్త క్రొత్త సంగతులు తెలియజేశారు. ఆమె వోటుమికి అనేలు కారణాలు తెలిశాయి. అభినందనలు. 'దేశ దేశాల్లో ధూమపాన వ్యతిరేక దృష్టాలు' ఎంతో ఆలోచించ చేసేదిగా ఉంది. టి.ఎన్. రావుగారికి, మీకు వా కృతజ్ఞతలు. ఇక అక్టోబర్ 21 అభివృద్ధికి ముఖ్యమంత్రి వ్యాసం 'అజ్ఞాత రిమిరంపై అక్షర తూకిరాలలో' చదువు కోవడం ఎంత ముఖ్యమో తెలియజేశారు. అక్షరాస్యత శాస్త్రీయత కోసం 'మానవాళి మహోగ్ర ఉద్యమం'లో దేశ దేశాల్లో 'అంతర్జాతీయ అక్షరాస్యతా' సంవత్సరంగా ప్రటించబడ్డ 1990 సం.లో ఏ ఏ రిలో ఒక ఉద్యమంగా నిర్దేశరాస్యతని విద్యారించడానికి పూనుకొంటున్నారో తెలియ జేశారు. అభినందనలు. -మన దేశంలో నిర్దక్షరాస్యత తొలగినవాడే, నేడు మనం ఎదుర్కొంటున్న ఎన్నో సమస్యలు పరిష్కార మవుతాయని నా అభిప్రాయం. ఇక కుంచె కదలికలో కాలాన్ని ఉరికి ఆరేపిన చాలీ చిత్రకారుడి గురించిన విషయాలు ఎంతో చక్కగా ఉన్నాయి. వి. మమత గారికి వా అభినందనలు. మండరగిల్లి కలాని రయం 'మహాలింగురం' వ్యాసం చిత్రాలు ఎంతో బాగున్నాయి. వా పర్సనల్ లైబ్రరీలో పొందు పరచు కున్నాను.

-పూర్ణచంద్ర
చింతలూరు

25-11-1990 ఆదివారం మొదలు 1-12-1990 శనివారం వరకు

రాశిచిత్రాలు

మేషం
(అశ్వని, భరణి, కృత్తిక 1 పా)
ధనలోపం లేదు. వ్యాపారలోపం రాదు. యత్నకార్యసిద్ధి. పత్రికా రంగాన శ్రమించువారికి, పత్రికాధిపతులకు, ధన విషయంగా లావాదేవీలు గలవారికి, గాయకవారానికి ఫర్వరీతుల అనుకూలత గలదు. 29, 30 తా. లందు బంధు సమాగమం.

వృషభం
(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, రోహిణి, మృగశిర, 1, 2 పా)
మాతన మిత్ర సమాగమం. ఆదాయ మందు, వ్యాపారముందు, చలనచిత్ర రంగానుకూలత యందు, చిత్ర రంగాన దర్శకత్వం మెరుగు చెందుటయందు, రాజకీయరంగాన చక్కని అవకాశాలు నిర్మూలనమవు. గ్రహించగలరు. 29, 30 తా. లందు మీయత్నాలు సఫలీకృతం.

మిథునం
(మృగశిర 3, 4 పా, అర్ధ శుక్ర, ర్షమ 1, 2, 3 పా)
చాలకాలంగా ఆశించిన పైకం అందటం వార విశేషం. ఆదాయముందు చెప్పదగిన పెంపు. మాతన వ్యక్తుల సమాగమం. ధనలోపం రాదు. వ్యాపారలోపం అంతకన్నా రాదు. సుఖశాంతులు, ఆదాయవృద్ధి, అన్ని రంగాలలో సదవకాశాలు. 30, 1 తా. లందు యత్నకార్యసిద్ధి, ధనలబ్ధి, ఆరోగ్యవృద్ధి.

కర్కాటకం
(పునర్వసు 4 పా, పుష్యమి, అశ్లేష)
విముడి కులాసో? అన్నా జవాబు సరిగా రాదు. ఇచ్చిన డబ్బును గూర్చి గట్టిగా అడిగితే, తగాదా? రావలసిన డబ్బు రాకపోవడం, యివ్వవలసినదానికి గొడవ, ఒక్క కళారంగాన అనుకూలత యున్నది. అప్రయత్నంగా ఏదో మేలున్నది. 26, 27 తా. కొంతమేలు.

సింహం
(మఘ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 పా)
సభా మర్యాదయున్నది. పత్రికారంగాను కూలత యున్నది. ఆదాయమున్నది. అధికారపక్షియులవలన మేలున్నది. సాహితీరంగాన సర్వానుకూలత, కుటుంబానందం, నలుగురలో పేరు ప్రతిష్ఠలు, 27, 28 తా. లందు అప్రయత్నాదాయం.

కన్య
(ఉత్తర 2, 3, 4 పా, వాహ, చిత్ర 1, 2 పా)
చాల దూరం వెళ్ళవలసిన అగత్యమున్నది. పదిమందిలో ప్రతిష్ఠయున్నది. ఇరుగు పొరుగు వారి సహాయమున్నది. ఆదాయమున్నది. ప్రభుత్వరంగాన సదవకాశాలున్నాయి. పూర్వపు మిత్రులు కలసికొంటారు. 27, 28 తా. లందు యిష్టలందు సమాగమం. వర్ష విధాన మేలు.

తుల
(చిత్ర 3, 4 పా, స్వాతి, విశాఖ 1, 2, 3 పా)
మీరు పత్రికారంగాన శ్రమించారా? మేలైన సమయం. వ్యాపార రంగాభివృద్ధికి పాటుపడు తారా? అనుకూలమే? పాత్రికేయులకు, సంపాదకులకు, పత్రికాధిపతులకు సర్వానుకూలత, వారామంతా మేలే. 26, 27 తా. లందు ఇష్టలందు సమాగమం.

మృగశిర
(విశాఖ 4 పా, అనూరాధ, కేర్క)
పత్రికారంగాన శ్రమించువారికి సదవకాశాలు, సంపాదకులకు, పాత్రికేయులకు, చిత్ర నిర్మాతలకు, రాజకీయ వాడులకు, సాహితీరంగాన ప్రసిద్ధిగలవారికి, నేర్పరితనం భావించుటకు చక్కని అవకాశాలు లభ్యమవుతాయి. 27, 28 తా. లందు చక్కని వ్యాపార లాభం.

ధనుస్సు
(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా)
అభ్యాగతులను ఆదరించవలసిన అగత్యమున్నది. వ్యాపారానికిగాని కళారంగాను కూలతకూడా, ధనసంతోషాని, రచనారంగ ప్రాప్తి ల్యతుకూడా, అటపాటుల్లో నేర్పుగలవారికిగాని, ఈ వారముంతా సదవకాశాలున్నాయి. 28, 29 తా. లందు కార్యసిద్ధి.

మకరం
(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శ్రవణం దనిష్ఠ 1, 2 పా)
చాలకాలంగా యత్నించిన వ్యవహారాలు ఈ వారంతాన సామకూలం కాగలదు. విద్యావేత్తల సహాయమున్నది. దర్శక నిర్మాతలకు మేలైన సమయం. బహు దూరాముంచి కార్యమై మి యింటికి రామన్నారు. బంధుమిత్ర సమాగమం. 26, 27 తా. లందు యత్నకార్యసిద్ధి.

కుంభం
(దనిష్ఠ 3, 4 పా, శతభిష, పూర్వాభాద్ర 2, 3 పా)
ప్రతిష్ఠాకరమైన వారం. పదిమందిలో గౌరవం లభిస్తుంది. యత్నించిన కార్యం అనుకూల ప్రదం. అపూర్వ సమృద్ధులు సేకరించి, లాభదాయకంగా విక్రయించుటకు అస్సాగం. సాహితీరంగాన అనుకూలం, విద్యావేత్తల సహాయమున్నది.

మీనం
(పూర్వాభాద్ర 4 పా, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి)
ధనలోపం లేదు. అమృతంగాలో అభివృద్ధి కరమైన మార్పురామన్నది. వృత్తియుందు పెంపు, వ్యాపారోత్థా అనుకూలత, ప్రభుత్వసరంగా రావలసిన డబ్బుఉంటే సమయానికి అందటం వార విశేషం. శ్రుమూలక ఆనందం. ఆదాయవృద్ధి, ఆరోగ్య పెంపు. 25, 26 తా. లందు అసాధ్యమైన విషయం ఉండదోదని గ్రహించగలరు.

విద్యాన్ కోట సత్యరంగయ్యశాస్త్రి